

โมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ

นางสาววรรณ ลิขวิไลทัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาประยุกต์

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2556

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR) are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

A CAUSAL MODEL OF ORGAN DONATION WILLINGNESS

Miss Worawan Leechavalotai

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Applied Psychology

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2013

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

โมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ

โดย

นางสาววรรณ ลีชวลิต

สาขาวิชา

จิตวิทยาประยุกต์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์ ดร.อภิชนา ไชยวุฒิกรณวานิช

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....คณบดีคณะจิตวิทยา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณางค์ มณีศรี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณางค์ มณีศรี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อาจารย์ ดร.อภิชนา ไชยวุฒิกรณวานิช)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.วัชรภรณ์ บุญยศิริวัฒน์)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ กิตติคุณ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย)

CHULALONGKORN UNIVERSITY

วรวรรณ ลีชวลิตชัย : โมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ. (A CAUSAL MODEL OF ORGAN DONATION WILLINGNESS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อ.ดร.อภิชนา ไชยวุฒิกรณวานิช, 162 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ มุ่งเน้นศึกษาตัวแปรค่านิยม ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะต่อความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ โดยมีการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น เจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ และความเกี่ยวพัน เป็นตัวแปรส่งผ่าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีจาก 5 มหาวิทยาลัย ทั้งเพศชายและเพศหญิง จำนวนทั้งสิ้น 510 คน ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยตัวแปรค่านิยม ตัวแปรความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ ตัวแปรการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น ตัวแปรเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ ตัวแปรความเกี่ยวพัน และตัวแปรความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ รวมทั้งสิ้น 6 ตัวแปร ประกอบด้วย 11 ตัวแปรสังเกตได้ ข้อมูลรวบรวมโดยใช้เครื่องมือวิจัยซึ่งเป็นแบบวัดประมาณการรวม 6 ตอน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพลด้วยโปรแกรมลิสเรล

ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้โมเดลลิสเรลของโมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะโดยภาพรวมมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (ไค-สแควร์ = 41.16 ที่องศาอิสระ = 30, ความน่าจะเป็น = .084, RMSEA = 0.027, RMR = 0.014, GFI = 0.985, AGFI = 0.968) อย่างไรก็ตามพบว่าตัวแปรค่านิยม ตัวแปรความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะและตัวแปรความเกี่ยวพันมีอิทธิพลต่อเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สาขาวิชา จิตวิทยาประยุกต์

ปีการศึกษา 2556

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

5378334238 : MAJOR APPLIED PSYCHOLOGY

KEYWORDS: ORGAN DONATION WILLINGNESS / ORGAN DONATION / VALUE /
KNOWLEDGE / EMPATHY / ATTITUDE / INVOLVEMENT

WORAWAN LEECHAVALOTAI: A CAUSAL MODEL OF ORGAN DONATION
WILLINGNESS. ADVISOR: LECTURER APITCHAYA CHAIWUTIKORNWANICH,
Ph.D., 162 pp.

The purposes of this research were to study a causal model of organ donation willingness, focusing on values knowledge on organ donation willingness via empathy, attitude towards organ donation and involvement. The sample consisted of 510 undergraduate students of five universities. The variables consisted of six latent variables: value, knowledge, empathy, attitude towards organ donation, involvement and organ donation willingness, all of which were totally measured by 11 observed variables. Data were collected by 6 sets of likerts scale questionnaires. The data were analyzed by using descriptive statistics, Pearson's product moment correlation, confirmatory factor analysis and LISREL model analysis.

The major findings are as follows: the LISREL model of organ donation willingness, as a whole fit to the empirical data. (Chi-square = 41.16, degrees of freedom = 30, p-value = .084, RMSEA = 0.027, RMR = 0.014, GFI = 0.985, AGFI = 0.968). However, we found that the value (DE=0.39, $p < .05$), knowledge (DE=0.19, $p < .05$) and involvement (DE=0.27, $p < .05$) had positive direct effect on attitude toward organ donation significant.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

Field of Study: Applied Psychology

Student's Signature

Academic Year: 2013

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความรู้และความเอาใจใส่อย่างดียิ่งของ อาจารย์ ดร.อภิชนา ไชยวุฒิภรณ์วานิช อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งไม่เพียงถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการ แต่ยังคงสนับสนุนให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยในทุกๆด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากนิสิต ผู้วิจัยจึงขอ กราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศัตนางค์ มณีศรี ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัยและอาจารย์ ดร. วัชรภรณ์ บุญญศิริวัฒน์ ที่ได้ช่วยตรวจสอบและให้คำแนะนำอันมีค่าในการปรับปรุง แก้ไขวิทยานิพนธ์จนสำเร็จ ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ คณะจิตวิทยาทุกท่านโดยเฉพาะ รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อูวรรณโณ อาจารย์จรัสกุล บุรพวงค์ อาจารย์หยกฟ้า อิศรานนท์ และ รองศาสตราจารย์ อวยพร เรืองตระกูล ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนให้คำแนะนำในการเรียนและการทำวิจัยจนสำเร็จ

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายวิจัย งานจริยธรรมงานวิจัย และเจ้าหน้าที่คณะจิตวิทยา โดยเฉพาะคุณแจ่มจันทร์ กิ่งแก้ว และคุณวัลลภ สีหเดชวิระ

ขอขอบคุณเพื่อนจิตวิทยาสังคมประยุกต์ทุกคนที่คอยให้กำลังใจ และมอบมิตรภาพดีๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณกฤตติภัส ผืนศิริ, คุณอุบลรัตน์ พูนนารถ, คุณสินินารถ เศรษฐสุพร คุณชญาดา พงษ์พิทักษ์ และคุณช่อผกา แซ่ไคว้ ที่คอยให้คำปรึกษา ในการทำวิจัยด้วยดีตลอดมา

ขอขอบคุณบริษัท นานตี อินเทอร์เน็ต จำกัด ที่สนับสนุนและให้โอกาสในการศึกษาต่อปริญญาโทในครั้งนี้ โดยอนุญาตให้ลาเพื่อเข้าเรียนและสอบตามที่แจ้ง จนสามารถเรียนจบ

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อสุวัฒน์ คุณแม่อาเล็ก สีขวโลทัย ที่คอยสั่งสอน คอยเป็นกำลังใจ และให้ข้อคิดในการทำงาน การเรียนที่ดีตลอดมา ขอขอบคุณครอบครัว สีขวโลทัยที่คอยสอบถามด้วยความเป็นห่วง โดยเฉพาะคุณไพบูลย์ ต่อกุลเจริญที่คอยสนับสนุน ช่วยเหลือให้คำแนะนำ และเป็นกำลังใจที่สำคัญในการศึกษาครั้งนี้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญภาพ.....	1
สารบัญตาราง.....	ข
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้.....	5
แนวคิดเกี่ยวกับค่านิยม	10
แนวคิดเกี่ยวกับเจตคติ	13
แนวคิดเกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ.....	19
แนวคิดเกี่ยวกับการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น	21
แนวคิดเรื่องความเกี่ยวพัน	24
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้กับการบริจาคอวัยวะ	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติกับการบริจาคอวัยวะ	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้ เจตคติกับการบริจาคอวัยวะ	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม ความรู้ เจตคติ กับการบริจาคอวัยวะ	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นกับการบริจาคอวัยวะ	38
งานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคอวัยวะ	40
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	42
ขอบเขตของการวิจัย	42
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	42
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	43
สมมติฐานการวิจัย.....	43

โมเดลการวิจัย	44
ประโยชน์ที่ได้รับ	46
บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย	47
กลุ่มตัวอย่าง.....	47
รูปแบบการวิจัย.....	47
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
การรวบรวมข้อมูล.....	60
การวิเคราะห์ข้อมูล	60
บทที่ 3 ผลการวิจัย	61
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบวัดและค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกต ได้ในโมเดลการวิจัย	63
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวิจัย	68
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะของโมเดลหลัก	70
ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะของโมเดลทางเลือก.....	76
บทที่ 4 การอภิปรายผล	80
ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะของโมเดลหลัก	80
ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะของโมเดลทางเลือก.....	84
บทที่ 5 การสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	86
สรุปผลการวิจัยโมเดลหลัก	88
สรุปผลการวิจัยโมเดลทางเลือก.....	89
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	89
รายการอ้างอิง	90
ภาคผนวก.....	96
ภาคผนวก ก.....	97
ภาคผนวก ข.....	106
ภาคผนวก ค.....	109
ภาคผนวก ง	112

ภาคผนวก จ.....	118
ภาคผนวก ฉ.....	125
ภาคผนวก ช.....	132
ภาคผนวก ซ.....	134
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	162

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1. กระบวนการของกลุ่มพฤติกรรมทางสมองที่สำคัญต่อการเรียนรู้ (Bloom's Taxonomy).....	5
ภาพที่ 2. กระบวนการของกลุ่มพฤติกรรมทางสมองที่สำคัญต่อการเรียนรู้แบบใหม่	6
ภาพที่ 3. การเปรียบเทียบกระบวนการของกลุ่มพฤติกรรมทางสมองที่สำคัญต่อการเรียนรู้ระหว่างแบบดั้งเดิม (Bloom's Taxonomy) และแบบใหม่ (Revised Bloom's Taxonomy)	7
ภาพที่ 4. กรอบแนวความคิดเกี่ยวกับเจตคติของโรเซนเบิร์กและโฮฟแลนด์ (1960).....	14
ภาพที่ 5. โครงสร้างของกระบวนการและผลของการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น.....	22
ภาพที่ 6. โมเดลที่ 1 ในการวิจัยของ Horton และ Horton (1991)	35
ภาพที่ 7. โมเดลที่ 2 ในการวิจัยของ Horton และ Horton (1991)	36
ภาพที่ 8. โมเดลที่ 1 ในการวิจัยของ Skumanic และ Kintsfather (1996)	38
ภาพที่ 9. โมเดลที่ 2 ในการวิจัยของ Skumanic และ Kintsfather (1996)	39
ภาพที่ 10. กรอบแนวคิดในการวิจัย	43
ภาพที่ 11. โมเดลในการวิจัย	44
ภาพที่ 12. โมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะของโมเดลหลัก.....	74
ภาพที่ 13. โมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะของโมเดลทางเลือก	79

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	ลักษณะพื้นฐานของตัวอย่างที่ใช้พัฒนามาตร	49
ตารางที่ 2	ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง (N = 510)	64
ตารางที่ 3	ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวิจัย (N = 510)	67
ตารางที่ 4	เมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวิจัย	69
ตารางที่ 5	ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะของโมเดลหลัก	71
ตารางที่ 6	ผลการวิเคราะห์ค่าอิทธิพลโมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะของโมเดลหลัก	73
ตารางที่ 7	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	75
ตารางที่ 8	ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะของโมเดลทางเลือก	77
ตารางที่ 9	ผลการวิเคราะห์ค่าอิทธิพลโมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะของโมเดลทางเลือก	78

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันวิทยาศาสตร์การแพทย์มีความก้าวหน้าและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง วิธีการหนึ่งที่แพทย์นำมาใช้เพื่อรักษาและต่อชีวิตใหม่ให้แก่ผู้ป่วยระยะสุดท้าย ที่ทุกข์ทรมานจากการที่อวัยวะสำคัญไม่สามารถทำงานได้ตามปกติและหมตหวังที่จะรักษาด้วยวิธีการอื่นๆ เราเรียกการรักษาที่ว่า “การปลูกถ่ายอวัยวะ (Organ Transplantation)” คือการผ่าตัดนำอวัยวะใหม่มาเปลี่ยนแทนอวัยวะเดิมที่เสื่อมสภาพ เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถดำรงชีวิตอยู่ต่อไปได้

ปัจจัยที่สำคัญในการปลูกถ่ายอวัยวะ คือ การให้ได้มาซึ่งอวัยวะบริจาคและต้องได้รับการบริจาคจากผู้เสียชีวิตในประเทศไทยเท่านั้น อีกทั้งการนำอวัยวะบริจาคมาใช้รักษาผู้ป่วยยังมีข้อจำกัดอยู่มาก โดยในประเทศไทยมีศูนย์รับบริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทยเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเป็นองค์กรกลางการกุศลเพื่อดำเนินการรณรงค์และสนับสนุนให้มีการบริจาคอวัยวะเพิ่มมากขึ้นและเพียงพอต่อการปลูกถ่ายอวัยวะ รวมทั้งดำเนินการจัดสรรอวัยวะเพื่อไปช่วยเหลือผู้ป่วยด้วยความเป็นธรรมและเสมอภาคจากข้อมูลด้านสถิติของศูนย์บริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทย รายงานว่าในช่วงตั้งแต่ 1 กุมภาพันธ์ 2537 ถึง 31 ธันวาคม 2554 มีผู้แสดงความจำนงบริจาคอวัยวะจำนวน 622,809 คน ในปี 2554 มีผู้รอรับบริจาคอวัยวะจำนวน 3,166 คน ผู้บริจาคอวัยวะจำนวน 113 คน และ ผู้ที่ได้รับการปลูกถ่ายอวัยวะ(ทุกอวัยวะ) จำนวน 276 คน และจากข้อมูลพบว่าในปี 2554 มีผู้เสียชีวิตระหว่างรออวัยวะจำนวน 75 ราย ข้อมูลสถิติของประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี 2553 รายงานว่ามีผู้รอรับการปลูกถ่ายอวัยวะทุกอวัยวะรวมกันกว่า 111,000 คน โดยทุก 11 นาที ผู้รออวัยวะจะเพิ่มขึ้น 1 คน และจำนวนผู้บริจาคอวัยวะสมองตาย 7,943 คน สามารถนำอวัยวะไปปลูกถ่ายให้แก่ผู้ป่วยได้ 22,104 คน ในขณะที่มีผู้เสียชีวิตระหว่างรออวัยวะถึงวันละ 18 คน นับว่าสัดส่วนของผู้รออวัยวะและผู้ที่ได้รับการปลูกถ่ายอวัยวะมีจำนวนที่แตกต่างกันอย่างมา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความไม่สอดคล้องกันของจำนวนผู้บริจาคอวัยวะและผู้รอรับอวัยวะ จึงทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนอวัยวะบริจาค (ศูนย์รับบริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทย, 2555)

อุปสรรคที่สำคัญคือ การขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะภายหลังที่เสียชีวิต การยินยอมของญาติผู้เสียชีวิต ความเชื่อเกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ เช่น หากบริจาคอวัยวะแล้วเกิดชาติหน้าจะมีอวัยวะไม่ครบ เป็นเรื่องที่ผิดหลักศาสนา ทำให้สภาพศพไม่สวยงาม และความเชื่อถือในกระบวนการจัดสรรอวัยวะให้กับผู้ขอรับการบริจาคอวัยวะ

ขณะเดียวกันงานรับบริจาคอวัยวะเป็นงานที่ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกๆ ฝ่าย เพื่อประโยชน์ของประชาชนคนไทยโดยรวม ถ้ามีเพียงโรงพยาบาลที่ทำการปลูกถ่ายอวัยวะซึ่งมีจำนวนไม่มาก และศูนย์รับบริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทยที่ดำเนินงานด้วยการขอความร่วมมือจากฝ่ายต่างๆ เท่านั้นอาจจะทำให้การบริจาคอวัยวะดำเนินไปอย่างช้าๆ ไม่สามารถรองรับกับความต้องการอวัยวะสำหรับปลูกถ่ายที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกวัน

การบริจาคอวัยวะของผู้มีจิตศรัทธาซึ่งได้แสดงความจำนงในการบริจาคอวัยวะเพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยในระยะสุดท้ายให้มีชีวิตอยู่เป็นประโยชน์ต่อครอบครัวและสังคมต่อไปได้ โดยนำอวัยวะที่ได้รับ การบริจาคมาเปลี่ยนแทนอวัยวะเดิมที่เสื่อมสภาพ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแสดง ความจำนงบริจาคอวัยวะ ซึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความช่วยเหลือและเสียสละ แม้บุคคลจะ เสียชีวิตแล้วก็ยังสามารถสร้างประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคมได้

วิศิษฐ์ จิตวัฒน์ และ ยุวดี อรรถจารุสิทธิ์ (2011) ได้กล่าวว่า “ถ้าไม่มีคนให้ คนที่รอก็ไร้ ความหวัง ทำอย่างไรที่จะให้สังคมไทยรู้จัก “ให้” กันจริงๆ ไม่ต้องอิงกระแสใดๆ ปัจจุบันคนส่วนใหญ่ ยังไม่เข้าใจเรื่องการบริจาคและการปลูกถ่ายอวัยวะ ทั้งที่การปลูกถ่ายอวัยวะเป็นการรักษาขั้นสุดท้าย ที่ได้ผลดีที่สุด หัวใจ ตับ ไต ปอด เหล่านี้ เป็นอวัยวะสำคัญที่จำเป็นต่อการมีชีวิต ถ้าเสื่อมไป หรือไม่ ทำงานก็จะมีชีวิตอยู่อย่างลำบาก หรือไม่สามารถมีชีวิตอยู่ได้ ขณะนี้คนยังกลัวว่าบริจาคอวัยวะแล้ว เกิดใหม่อวัยวะจะไม่ครบ ซึ่งเป็นเรื่องแปลก เพราะปกติคนทั่วไปที่เจ็บป่วยหมอให้ผ่าตัดอวัยวะออกไป กลับยอมให้หมอดัดออก ไม่ว่าจะป็นไส้ติ่ง กระเพาะอาหาร ลำไส้ หรือผู้หญิงที่ต้องตัดมดลูก รวมทั้ง การถอนฟัน กลับยอมให้เอาออกไปง่ายๆ ทั้งที่ตอนนี้เรายังมีชีวิตอยู่แท้ๆ แต่พอตายไปซึ่งเราไม่ได้ใช้ อวัยวะนั้นแล้ว ทำไมเรากลัว เป็นความเข้าใจผิดมากกว่า ที่จริงแล้ว หากชาตินี้ทำบุญไว้มาก ขนาด ที่ว่าให้ชีวิตใหม่กับผู้อื่นได้ ผลบุญที่ได้รับก็จะทำให้จิตวิญญาณผ่องใส ส่งผลให้ชาติหน้ามีอวัยวะที่ สมบูรณ์แข็งแรง ศาสนาทุกศาสนาก็ได้อธิบายเรื่องการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ไว้อย่างชัดเจน นี่เป็น หนึ่งในหลายต่อหลายเรื่องที่ต้องทำความเข้าใจกับสังคมอย่างมาก นอกจากนี้ยังมีคนสงสัยเรื่องการซื้อ ขายอวัยวะ ซึ่งไม่มี เราเน้นการจัดสรรอวัยวะที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ โปร่งใส เสมอภาคและเป็น ธรรม สามารถตรวจสอบได้ ไม่มีการซื้อขายโดยเด็ดขาด”

ด้วยเหตุผลข้างต้นที่กล่าวมานี้ การบริจาคอวัยวะจึงเป็นสิ่งสำคัญทั้งในด้านการแพทย์ การ ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกันในสังคม และเป็นสิ่งที่ทุกคนสามารถทำได้ มีสิทธิ์เท่าเทียมกันที่จะแสดง ความจำนงในการบริจาคอวัยวะ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาอิทธิพลของตัวแปร ที่มีผลต่อความ เต็มใจในการเป็นผู้บริจาคอวัยวะ ของนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ มหาวิทยาลัย เพื่อให้ทราบแนวทางที่จะสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการบริจาคอวัยวะมากขึ้น จากการ ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่าตัวแปรที่สนับสนุนให้เกิดพฤติกรรมบริจาค คือ ความ เกี่ยวพัน (Involvement) และการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น (Empathy) เป็นตัวทำนายพฤติกรรม การบริจาค โดยบุคคลที่มีความรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นสูง มีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม การบริจาค ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาอิทธิพลของการมีส่วนร่วมในการทำนายความเต็มใจในการ เป็นผู้บริจาคอวัยวะ

จะเห็นได้ว่าจากการรณรงค์ของศูนย์รับบริจาคอวัยวะสภากาชาดไทย ที่ผ่านมามีการ ประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมเชิงรุกต่างๆ โดยมีกลุ่มนิสิต นักศึกษาเป็นเป้าหมายหลัก มุ่งเน้นให้ ความรู้แก่ นิสิต นักศึกษาในระดับต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดความรู้ที่ถูกต้อง สร้างความ ตระหนักถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าของการบริจาคอวัยวะหลังจากเสียชีวิต ซึ่งนำไปสู่การสนับสนุน การบริจาคอวัยวะในที่สุด เช่น

โครงการประกวดภาพยนตร์โฆษณาส่งเสริมการบริจาคอวัยวะ (TVC for Life) เพื่อเฉลิมพระเกียรติในปีมหามงคลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษา 84 พรรษา โดยเปิดโอกาสให้นิสิตและนักศึกษาทั่วประเทศเข้าร่วมโครงการ (“โครงการประกวดภาพยนตร์โฆษณาส่งเสริมการบริจาคอวัยวะ (TVC for Life),” 2554)

โครงการประกวดออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการบริจาคอวัยวะ ในโอกาสครบรอบ 17 ปี โดยให้นักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมหาวิทยาลัยศิลปากรที่ได้รับการอบรมเรื่องการบริจาคและการปลูกถ่ายอวัยวะกับศูนย์บริจาคอวัยวะสภากาชาดไทย นำเสนอผลงาน (“โครงการประกวดออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการบริจาคอวัยวะ ในโอกาสครบรอบ 17 ปี,” 2554)

สภากาชาดไทยร่วมกับมหาวิทยาลัย ศิลปากร วิทยาเขตเพชรบุรี จัด Walk Rally “เริ่มต้นที่ ...การให้ : Start to Give” โดยกิจกรรมดังกล่าวจัดขึ้นเพื่อให้ความรู้เรื่องการบริจาคอวัยวะและการปลูกถ่ายอวัยวะแก่นักศึกษา คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตเพชรบุรี (“Walk Rally : เริ่มต้นที่ ... การให้”, 2553)

กิจกรรม Walk Rally ในโครงการหนึ่งคนให้...หลายคนรับ เริ่มต้นที่... การให้ : Start to Give” ณ วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย โดยกิจกรรมดังกล่าวจัดขึ้นเพื่อให้ความรู้เรื่องการบริจาคอวัยวะและการปลูกถ่ายอวัยวะแก่นิสิตแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ นักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย (“Walk Rally : เริ่มต้นที่ ... การให้”, 2553)

รณรงค์การบริจาคอวัยวะ ณ เกาะสมุย โดยบรรยายให้ความรู้เรื่องการบริจาคและการปลูกถ่ายอวัยวะแก่นักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี (“รณรงค์บริจาคอวัยวะ ณ เกาะสมุย”, 2553)

บรรยายให้ความรู้แก่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย แก่นักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล สภากาชาดไทย ชั้นปีที่ 1 เพื่อใช้ในการจัดทำข้อมูลประกอบการรายงานเรื่องหลักการกาชาด (“บรรยายให้ความรู้แก่นักศึกษาชั้นปีที่ 1”, 2552)

โครงการหนึ่งคนให้ ... หลายคนรับ เริ่มต้นที่... การให้: Start to Give ศูนย์บริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทยร่วมกับคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่นและบริษัท ไทยประกันชีวิต จำกัด จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเรื่องการปลูกถ่ายอวัยวะ ภาวะสมองตาย การบริจาคอวัยวะผ่านกิจกรรมและเกมต่างๆ (เริ่มต้นที่ ... การให้: Start to Give”, 2552)

กิจกรรม Walk Rally ให้ความรู้เรื่องการบริจาคอวัยวะและการปลูกถ่ายอวัยวะแก่นิสิตแพทย์โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล สภากาชาดไทย (“Walk Rally: ให้ความรู้เรื่องการบริจาคอวัยวะ”, 2552)

นพ.วิศิษฐ์ ฐิตวัฒน์ ผู้อำนวยการศูนย์รับบริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทย ได้ให้สัมภาษณ์ หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ประจำวันที่ 22 - 23 เดือนสิงหาคม ปี 2551 “การให้ความรู้แก่เด็กนักเรียน และนักศึกษา เพื่อสร้างความตระหนักถึงความสำคัญและนำไปสู่การสนับสนุนการบริจาคอวัยวะในที่สุด รวมทั้งพยายามผลักดันให้กระทรวงศึกษาธิการสร้างหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับการบริจาคและการปลูกถ่ายอวัยวะอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ”

ในงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริจาคอวัยวะหลายเรื่อง พบว่า ค่านิยม และความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะมีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะเนื่องจากการที่ได้รับทราบข้อมูลที่แท้จริงทำให้เห็นถึงความสำคัญคุณค่าและประโยชน์ในการบริจาคอวัยวะหลังจากเสียชีวิต

Horton และ Horton (1990) ได้ศึกษาปัจจัยด้านความรู้ เพื่อให้ทราบถึงข้อจำกัดและอุปสรรคต่อการบริจาคอวัยวะ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 455 คน นักศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 26 คน และบุคคลทั่วไปจากชุมชนจำนวน 465 คน จากผลการสำรวจพบว่า ค่านิยมและความรู้เป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่เจตคติที่ดีต่อการบริจาคอวัยวะ และนำไปสู่ความเต็มใจในการเป็นผู้บริจาคอวัยวะที่มีศักยภาพโดยการแสดงความจำนงและถือบัตรผู้บริจาคอวัยวะ

Horton และ Horton (1991) ได้ศึกษาปัจจัยด้านค่านิยม ความรู้ เจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ และความเต็มใจที่จะเป็นผู้บริจาคอวัยวะ โมเดลที่ 1 ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา และได้มีการพัฒนาโมเดลโดยเพิ่มปัจจัยด้านอายุ เจตคติต่อความตาย และประวัติการบริจาคเลือด ในโมเดลที่ 2 ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นบุคคลทั่วไปในชุมชน ซึ่งพบว่าตัวแปรดังกล่าวมีความสัมพันธ์กัน และสอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่าค่านิยม และความรู้ สามารถทำนายพฤติกรรมการบริจาคได้อย่างมีนัยสำคัญ

การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นและความเกี่ยวพัน เป็นอีกปัจจัยที่พบว่ามีอิทธิพลต่อเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ และความเต็มใจที่จะเป็นผู้บริจาคอวัยวะ เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนจำนวนผู้บริจาคอวัยวะซึ่งไม่สอดคล้องกับจำนวนผู้รอรับการปลูกถ่ายอวัยวะ Skumanic และ Kintsfather (1996) เสนอว่ากลยุทธ์การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อเพิ่มระดับความมุ่งมั่นของประชาชนที่จะบริจาค การสนับสนุนการแสดงความจำนงบริจาคอวัยวะอาจเป็นสิ่งที่นำไปสู่ความสำเร็จของการเพิ่มจำนวนผู้บริจาคอวัยวะ ขึ้นอยู่กับรูปแบบและรายละเอียดของการเชิญชวนและโอกาส แรงจูงใจในการบริจาคอวัยวะ โดยการศึกษาครั้งนี้เสนอและทดสอบรูปแบบสาเหตุของการตอบสนองต่อการเชิญชวน ความสัมพันธ์ระหว่าง ความค่านิยม สิ่งเร้าการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น (empathy arousal) และความเกี่ยวพัน (involvement) พบว่าเป็นแรงผลักดันที่สำคัญในกระบวนการโน้มน้าวใจ (Skumanic & Kintsfather, 1996)

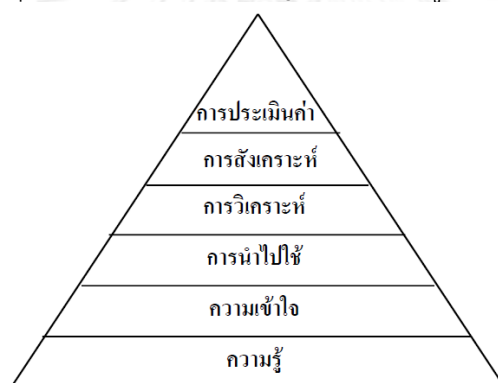
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้
2. แนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมและเจตคติ
3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะและการปลูกถ่ายอวัยวะ
4. แนวคิดเกี่ยวกับการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น
5. แนวคิดเกี่ยวกับความเกี่ยวพัน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้

Benjamin S. Bloom เป็นนักจิตวิทยาการศึกษาชาวอเมริกันได้อธิบายกระบวนการของความรู้โดยได้จัดกลุ่มพฤติกรรมทางสมองที่สำคัญต่อการเรียนรู้ (Bloom's Taxonomy) ไว้ 6 ระดับ

ภาพที่ 1. กระบวนการของกลุ่มพฤติกรรมทางสมองที่สำคัญต่อการเรียนรู้ (Bloom's Taxonomy)

1. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง การเรียนรู้ที่เน้นถึงการจำและการระลึกได้ถึงความคิด วัตถุ และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นความจำที่เริ่มจากสิ่งง่าย ๆ ที่เป็นอิสระแก่กัน ไปจนถึงความจำในสิ่งที่ยู่ยากซับซ้อนและมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน

2. ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นความสามารถทางสติปัญญาในการขยายความรู้ ความจำ ให้กว้างออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล การแสดงพฤติกรรมเมื่อเผชิญกับสื่อความหมาย และความสามารถในการแปลความหมาย การสรุปหรือการขยายความสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

3. การนำไปปรับใช้ (Application) เป็นความสามารถในการนำความรู้ (knowledge) ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (comprehension) ในเรื่องใดๆ ที่มีอยู่เดิม ไปแก้ไขปัญหาที่แปลกใหม่

ของเรื่องนั้น โดยการใช้ความรู้ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการกับความคิดรวบยอดตามผสมผสานกับความสามารถในการแปลความหมาย การสรุปหรือการขยายความสิ่งนั้น

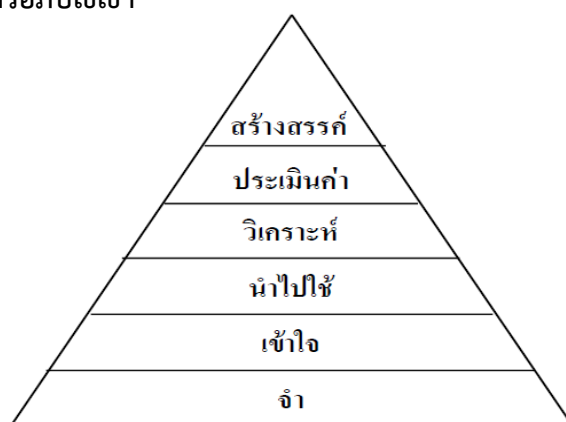
4. การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถและทักษะที่สูงกว่าความเข้าใจ และการนำไปปรับใช้ โดยมีลักษณะเป็นการแยกแยะสิ่งที่จะพิจารณาออกเป็นส่วนย่อย ที่มีความสัมพันธ์กัน รวมทั้งการสืบค้นความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ เพื่อดูว่าส่วนประกอบส่วนย่อยนั้นสามารถเข้ากันได้หรือไม่ อันจะช่วยให้เกิดความเข้าใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างแท้จริง

5. การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการรวบรวมส่วนประกอบย่อย ๆ หรือส่วนใหญ่ ๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้เป็นเรื่องราวอันหนึ่งอันเดียวกัน การสังเคราะห์จะมีลักษณะของการเป็นกระบวนการรวบรวมเนื้อหาสาระของเรื่องต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน เพื่อสร้างรูปแบบหรือโครงสร้างที่ยังไม่ชัดเจนขึ้นมาก่อน อันเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ภายในขอบเขตของสิ่งที่กำหนดให้

6. การประเมินค่า (Evaluation) เป็นความสามารถในการตัดสินใจเกี่ยวกับความคิด ค่านิยม ผลงาน คำตอบ วิธีการและเนื้อหาสาระเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง โดยมีการกำหนดเกณฑ์ (criteria) เป็นฐานในการพิจารณาตัดสิน การประเมินผล จัดได้ว่าเป็นขั้นตอนที่สูงสุดของพุทธิลักษณะ (characteristics of cognitive domain) ที่ต้องใช้ความรู้ความเข้าใจ การนำไปปรับใช้ การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์เข้ามาพิจารณาประกอบกันเพื่อทำการประเมินผลสิ่งหนึ่งสิ่งใด

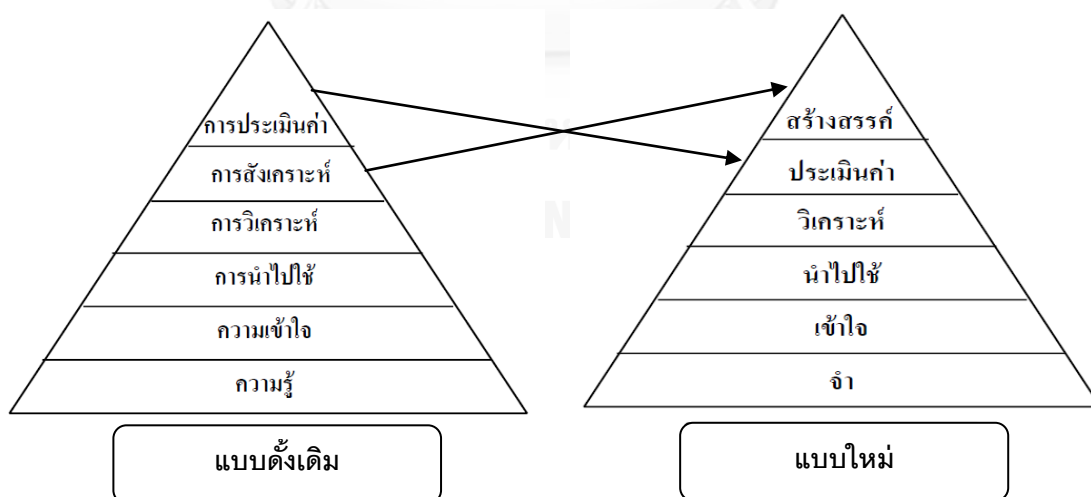
ต่อมาในปี ค.ศ. 1990 ลอริน แอนเดอร์สัน (Lorin Anderson) ได้ปรับปรุงการจัดกลุ่มพฤติกรรมทางสมองขึ้นมาใหม่ (Revised Bloom's Taxonomy: RBT) โดยได้เปลี่ยนจากคำนามเป็นคำกริยาเพื่ออธิบายระดับที่แตกต่างกันของกลุ่มพฤติกรรมดังกล่าว โดยจำแนกเป็น 2 มิติ คือ มิติด้านกระบวนการอภิปัญญา และ มิติด้านความรู้

มิติด้านกระบวนการอภิปัญญา

ภาพที่ 2. กระบวนการของกลุ่มพฤติกรรมทางสมองที่สำคัญต่อการเรียนรู้แบบใหม่

1. จำ (Remembering) ความสามารถในการดึงความรู้ที่เกี่ยวข้องออกจากความจำระยะยาว ซึ่งประกอบด้วย การจดจำ (Recognizing) และการระลึกได้ (Recalling)
2. เข้าใจ (Understanding) สามารถสร้างความหมายจากสิ่งที่เรียนรู้ ทั้งการพูดการเขียน การสื่อสารด้วยภาพ การตีความ ซึ่งประกอบด้วย การยกตัวอย่างได้ (Exemplifying) การจำแนกประเภทได้ (Classifying) การสรุปความ (Summarizing) การสรุปอ้างอิงได้ (Inferring) การสามารถเปรียบเทียบได้ (Comparing) การอธิบายได้ (Explaining)
3. ประยุกต์ใช้ (Applying) การกระทำ การปฏิบัติ หรือ การดำเนินงานในสถานการณ์ที่กำหนดประกอบด้วย การกระทำ (Executing) การดำเนินงาน (Implementing)
4. วิเคราะห์ (Analysing) ความสามารถในการแจกแจงองค์ประกอบ โครงสร้างออกเป็น ส่วนย่อยว่าแต่ละส่วนมีความเกี่ยวข้องกันอย่างไร ประกอบด้วย การจำแนก (Differentiation) การจัดระบบ (Organizing) การระบุสาเหตุ (Attributing)
5. ประเมินค่า (Evaluating) การตัดสินคุณค่า โดยมีองค์ประกอบ การตรวจสอบ (Checking) การใช้วิจารณ์ญาณ (Critiquing)
6. สร้างสรรค์ (Creating) การนำส่วนต่างๆ หรือ องค์ประกอบย่อยเข้ามาบูรณาการเพื่อให้เป็นภาพที่เชื่อมต่อกัน ประกอบด้วย การสร้าง (Generating) การวางแผน (Planning) การผลิต (Producing)

ภาพที่ 3. การเปรียบเทียบกระบวนการของกลุ่มพฤติกรรมทางสมองที่สำคัญต่อการเรียนรู้ระหว่างแบบดั้งเดิม (Bloom's Taxonomy) และแบบใหม่ (Revised Bloom's Taxonomy)

มิติแห่งความรู้

ในการปรับปรุงครั้งนี้ได้จำแนกมิติของความรู้ออกเป็น 4 หมวดหมู่ คือ ความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง (Factual Knowledge) ความรู้เชิงมโนทัศน์ (Conceptual Knowledge) ความรู้เชิงวิธีดำเนินการ (Procedural Knowledge) ความรู้เชิงอภิมาน (Meta - Cognitive Knowledge)

ความรู้เชิงข้อเท็จจริง (Factual Knowledge) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับองค์ประกอบต่างๆ ที่จะต้องทราบหรือต้องแก้ปัญหาได้แก่

- ความรู้เกี่ยวกับศัพท์เฉพาะ (Terminology)
- ความรู้เกี่ยวกับรายละเอียดเฉพาะเจาะจงและองค์ประกอบ

ความรู้เชิงมโนทัศน์ (Conceptual Knowledge) ความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบพื้นฐานซึ่งเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรหรือของโครงสร้างใหญ่ที่ทำให้เกิดการทำหน้าที่ร่วมกัน

- ความรู้เกี่ยวกับการจัดประเภท จัดหมวดหมู่ จัดระดับชั้น
- ความรู้เกี่ยวกับหลักการและการสรุปอ้างอิง
- ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎี แม่แบบ โครงสร้าง

ความรู้เชิงวิธีดำเนินการ (Procedural Knowledge) ความรู้เกี่ยวกับวิธีดำเนินการแต่ละเรื่องว่าจะทำอย่างไร ความรู้ในทักษะที่เฉพาะเจาะจงตามสาระและเหตุผล วิธีการแก้ไขปัญหาและวิธีการแสวงหาความรู้

- ความรู้ในทักษะเฉพาะเจาะจง
- ความรู้ในด้านเทคนิคที่เฉพาะเจาะจง
- ความรู้ในเรื่องเกณฑ์สำหรับกำหนดขั้นตอน

ความรู้เชิงอภิมาน (Meta - Cognitive Knowledge) ความรู้ในการคิดต่างๆ ไปของบุคคล และความตระหนักเกี่ยวกับภูมิปัญญาของตนเอง

- ความรู้เชิงกลยุทธ์ เป็นความรู้เกี่ยวกับการนำส่วนสำคัญมาเป็นแผนการทำงาน เพื่อนำไปปฏิบัติ
- ความรู้เกี่ยวกับภาระงาน เป็นความรู้เกี่ยวกับบริบทและเงื่อนไขที่เหมาะสม
- ความรู้ด้วยตนเองเป็นการตระหนักระดับความรู้ ความสามารถของตนเอง

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า การเกิดความรู้ขึ้น เริ่มจากบุคคลมีการจดจำ หรือระลึกได้ถึงสิ่งที่ตนรับรู้มาแล้วเกิดความสนใจ เข้าใจ มีการนำสิ่งที่รับรู้มานั้นไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง และมีการวิเคราะห์ ประเมินค่า และนำข้อมูลที่ได้รับมาเชื่อมต่อแตกต่างกันออกไปแต่ละบุคคลจนเกิดเป็นความรู้ที่ถูกต้องตามเกณฑ์ของความรู้นั้นๆ การที่จะทราบว่าบุคคลมีความรู้ถูกต้องเหมาะสมหรือไม่

นั้นกระทำ ได้โดยการวัดความรู้ ซึ่งผู้ถูกทดสอบจะแสดงออกมาทางพฤติกรรม เช่น การพูด การเขียน การแสดงท่าทาง ซึ่งแบบทดสอบที่ใช้ทั่วไปมีอยู่หลายชนิด เช่น แบบเลือกตอบ แบบถูก - ผิด แบบเติมคำ แบบจับคู่ อย่างไรก็ตามการนำแบบทดสอบความรู้มาใช้จะต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับบุคคลที่จะทำการทดสอบด้วย

Horton และ Horton (1991) ใช้ข้อคำถามที่ถามเกี่ยวกับความรู้ที่ถูกต้องของการบริจาคอวัยวะ จำนวน 21 ข้อ เพื่อตรวจสอบความรู้ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งพบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะและเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะทางบวก

Morgan และ Miller (2002) สอบถามความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบข้อคำถามที่ถามเกี่ยวกับข้อมูลที่ถูกต้องของการบริจาคอวัยวะ จำนวน 9 ข้อ จากการทดสอบพบว่าบุคคลที่ถือบัตรผู้บริจาคอวัยวะมีค่าคะแนนความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะสูงกว่ากลุ่มที่ยังไม่เป็นผู้ถือบัตรบริจาค

Rumsey (2003) กล่าวว่าความรู้ส่วนบุคคลต่อการบริจาคอวัยวะและการปลูกถ่ายอวัยวะสามารถปรับเปลี่ยนมุมมองที่มีต่อการบริจาคอวัยวะ และจากการสำรวจผู้ที่อาศัยในโตรอนโต (Toronto) จำนวน 595 ราย พบว่าความรู้ส่วนบุคคลต่อการบริจาคอวัยวะและการปลูกถ่ายอวัยวะเป็นเหตุผลสำคัญต่อความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ

Sander และ Miller (2005) กล่าวว่าจากการศึกษาพบว่าชาวอเมริกันมีความเข้าใจผิดจำนวนมากและขาดความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะมีความสัมพันธ์ต่อความเต็มใจที่จะบริจาคและนำไปสู่การถือบัตรบริจาคอวัยวะ

จุฑามาส ปิ่นมงคล (2547) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับเจตคติว่าเมื่อบุคคลมีความรู้ที่ดีในเรื่องใด จะส่งผลให้บุคคลนั้นเกิดเจตคติที่ดีต่อเรื่องนั้นๆด้วยและจะส่งผลให้บุคคลนั้นสนใจหาความรู้และเรียนรู้ในสิ่งนั้นๆ ได้รวดเร็วและถูกต้องยิ่งขึ้น สามารถจำเรื่องนั้นๆได้นาน และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้เมื่อถึงคราวจำเป็น ดังนั้นความรู้และเจตคติจึงมีความสัมพันธ์ที่ต่อเนื่องกัน ในการวัดความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะใช้แบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามแบบให้เลือกตอบ (Multiple Choice) มี 3 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์จิตแพทย์ 2 ท่านและแพทย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริจาคอวัยวะ 1 ท่าน ตรวจสอบรายละเอียดและพิจารณาความถูกต้องของเนื้อหา ได้ค่าความตรงตามเนื้อหา (Content validity) เท่ากับ 0.90 และนำไปเก็บข้อมูลจากผู้บริจาคโลหิตซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงที่จะทำการศึกษา จำนวน 50 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคแอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.48

ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ หมายถึง สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ การเรียนรู้ รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะ ความเข้าใจหรือสารสนเทศที่ได้รับมาจากประสบการณ์ สิ่งที่ได้รับมาจากการได้ยิน ได้ฟัง การคิด หรือการปฏิบัติ การได้รับทราบ ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคอวัยวะจะช่วยให้จดจำ ระลึกได้และเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการบริจาคอวัยวะที่แท้จริง ประโยชน์ที่จะได้รับจากการบริจาคอวัยวะ ซึ่งอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการตัดสินใจที่จะแสดงความจำนงบริจาคอวัยวะของคุณในอนาคตต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับค่านิยม

Rokeach (1973) กล่าวว่าค่านิยม (Value) เป็นความเชื่อที่คงทนถาวรในวิถีทางปฏิบัติ หรือจุดหมายปลายทางของชีวิตอย่างใดอย่างหนึ่ง ค่านิยมเป็นสิ่งที่บุคคลหรือคนในสังคมเห็นดีเห็นงาม และยึดถือปฏิบัติมากกว่าวิถีปฏิบัติหรือเป้าหมายชีวิต

ธรรมชาติของค่านิยม

Rokeach (1968, อ้างในสุนทรีย์ โคมิน และสนิท สมักรการ, 2522) ได้สรุปลักษณะธรรมชาติของค่านิยมดังนี้

1. ค่านิยมมีลักษณะยืนยงถาวร (Completely Stable) ค่านิยมส่วนใหญ่มีลักษณะคงที่และไม่เปลี่ยนแปลง เนื่องจากกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ ซึ่งได้ถูกสอนและถ่ายทอดต่อกันมา ทำให้มีความต่อเนื่องของวัฒนธรรมหรือสังคมหรือบุคลิกภาพของกลุ่มคนในสังคม และทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างกลุ่มในสังคมที่ต่างกัน จนเกิดลักษณะประจำกลุ่มหรือประจำชาติขึ้น ค่านิยมสามารถเปลี่ยนแปลงได้ด้วยประสบการณ์ที่ผ่านมา
2. ค่านิยมมีลักษณะเปรียบเทียบระดับความสำคัญ (Relative Conception) เมื่อมนุษย์โตขึ้นและมีประสบการณ์และกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม (Socialization) บรรทัดฐาน (Norm) ของคนในสังคมว่าให้ความสำคัญกับสิ่งใด และเมื่อบุคคลมีประสบค่านิยมที่ไม่สอดคล้องกัน บุคคลจะจัดลำดับค่านิยมโดยให้ความสำคัญตามที่บุคคลรู้สึก (เกิดจากความแตกต่างระหว่างบุคคล)

ค่านิยมมีลักษณะเป็นความเชื่อ ความเชื่อแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ประเภทแรกเป็นความเชื่อแบบพรรณนาสถานการณ์ (Descriptive or Existential Beliefs) ซึ่งเป็นความเชื่อที่ถูกทดสอบได้ ว่าจริงหรือเท็จ ประเภทที่สอง คือ ความเชื่อแบบประเมินสถานการณ์ (Evaluative Beliefs) ซึ่งเป็นความเชื่อเกี่ยวกับการประเมินสิ่งต่างๆ ว่าดีหรือไม่ดี ประเภทที่สาม คือ ความเชื่อแบบพรรณนากำหนด (Descriptive or Perspective) เป็นความเชื่อที่บ่งบอกถึงวิธีปฏิบัติ (Means of Action) หรือ จุดหมายปลายทาง (End of Action)

ชนิดของค่านิยม

โรคีส เซนอแนวคิดทฤษฎี โครงสร้างค่านิยม ไว้ว่า ค่านิยมสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ค่านิยมวิถีปฏิบัติ (Instrumental Values) และค่านิยมจุดหมายปลายทาง (Terminal Values) ค่านิยมทั้งสองมีหน้าที่แตกต่างกัน แต่สัมพันธ์กัน (Functional Relationship) กล่าวคือค่านิยมวิถีปฏิบัติ จะช่วยในการดำรงชีวิตและการเลือกแสดงพฤติกรรมประจำวัน เช่น ใช้ความทะเยอทะยาน หรือ ใช้ความซื่อสัตย์เป็นวิถีปฏิบัติ ส่วนค่านิยมที่แสดงให้เห็นถึงเป้าหมายของชีวิตที่ต้องการบรรลุ ก็คือ ค่านิยมจุดหมายปลายทางที่จะไปถึง โดยแต่ละกลุ่มประกอบด้วยค่านิยมเฉพาะเจาะจง 18 ตัว ผู้ตอบเครื่องมือของโรคีส จะจัดลำดับค่านิยมข้างต้นในแต่ละกลุ่มและสิ่งนี้เองที่บ่งบอกว่าคนหนึ่งๆ ชอบค่านิยมอะไรมากกว่าค่านิยมอะไร ค่านิยมใดอยู่ในอันดับสูง ย่อมมีความโน้มเอียงที่จะถูกกระตุ้นให้แสดงออกเป็นพฤติกรรม

ค่านิยมจุดหมายปลายทาง (Terminal Values)

1. การมีชีวิตสุขสบาย (A Comfortable Life)
2. ความเสมอภาค (Equality)
3. การมีชีวิตตื่นเต้น (An Exciting Life)
4. ความมั่นคงของครอบครัว (Family Security)
5. การมีเสรีภาพ (Freedom)
6. การมีสุขภาพดี (Health)
7. ความสมดุลย์ (Inner Harmony)
8. การมีคู่ชีวิต (Mature Love)
9. ความมั่นคงของชาติ (National Security)
10. การยอมรับจากสังคม (Social Recognition)
11. มิตรภาพที่แท้จริง (True Friendship)
12. ความเข้าใจชีวิต (Wisdom)
13. การที่โลกมีสันติสุข (A World at Peace)
14. การที่โลกสวยงาม (A World of Beauty)
15. ความอยู่รอด (Salvation)
16. สมความปรารถนา (Pleasure)
17. การเคารพตนเอง (Self-Respect)
18. รู้สึกประสบความสำเร็จ (A Sense of Accomplishment)

ค่านิยมวิธีปฏิบัติ (Instrumental Values)

1. ความทะเยอทะยาน (Ambitious)
2. ความใจกว้าง (Broad-minded)
3. ความสามารถ (Capable)
4. ความสะอาด (Clean)
5. ความกล้าหาญ (Courageous)
6. การให้อภัย (Forgiving)
7. ชอบช่วยเหลือ (Helpful)
8. ความซื่อสัตย์ (Honest)
9. จินตนาการ (Imaginative)
10. เสรีภาพ (Independent)
11. ฉลาด (Intellectual)
12. มีเหตุผล (Logical)
13. ความรัก (Loving)
14. ความร่าเริง (Cheerful)
15. เชื่อฟังคำสั่ง (Obedient)
16. ความสุภาพ (Polite)
17. ความรับผิดชอบ (Responsible)
18. การควบคุมตนเอง (Self-Controlled)

ธีระพร อูวรรณโณ (2546) กล่าวว่าค่านิยมกับเจตคติอาจแตกต่างกันได้ในแง่ของตัวค่านิยม และที่หมายของเจตคติ ค่านิยมที่นักจิตวิทยาสนใจศึกษาส่วนใหญ่เป็นเรื่องแนวทางในการดำเนินชีวิต สำหรับที่หมายของเจตคติอาจเป็นเรื่องที่ไม่มีเกี่ยวข้องกับแนวทางในการดำเนินชีวิต

Horton และ Horton (1991) ศึกษารูปแบบของความเต็มใจที่จะเป็นผู้บริจาคอวัยวะโดยนำมาตรวัดค่านิยมของโรคิช (Rokeach value survey) มาใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้านค่านิยม จุดหมายปลายทาง (Terminal Values) 18 ด้าน และค่านิยมวิธีปฏิบัติ (Instrumental value) 18 ด้าน โดยเรียงรายการตามลำดับตัวอักษร และให้ผู้ร่วมวิจัยจัดอันดับตามช่วงห่างของมาตรวัด 7 ระดับที่มีระดับตั้งแต่ “ไม่สำคัญอย่างยิ่ง” ถึง “สำคัญอย่างยิ่ง” ข้อสมมติฐานไม่ได้ระบุว่าค่านิยมของโรคิช 36 ด้านใดที่ควรกำหนดให้เป็นโครงสร้างของค่านิยมแฝง ข้อมูลสำหรับกลุ่มตัวอย่าง 90 คนแรก ได้มีการสำรวจเพื่อหาค่านิยมที่มีสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความเต็มใจที่จะเป็นผู้บริจาคอวัยวะ จึงได้ค่านิยมที่นำมาใช้เป็นปัจจัยในการวิเคราะห์ครั้งนี้ คือ ค่านิยมวิธีปฏิบัติ 7 ด้านได้แก่ ความใจกว้าง (broadminded) ความร่าเริง (cheerful) ความกล้าหาญ (courageous) การให้อภัย (forgiving) ชอบช่วยเหลือ (helpful) ความซื่อสัตย์ (honest) และ การให้ความรัก (loving)

แนวคิดเกี่ยวกับเจตคติ

ธีระพร อูรรณโณ (2546) คำว่า Attitude มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า “aptitudin” ซึ่งมีความหมายว่า แนวโน้มที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเมื่อแปลเป็นภาษาไทยตรงกับคำว่าเจตคติ ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ให้ความหมายของคำว่าเจตคติไว้ว่า หมายถึง ท่าทีหรือความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การให้คำจำกัดความของคำว่าเจตคติ มีนักวิชาการและนักจิตวิทยาหลายท่านได้ให้คำนิยามไว้อย่างหลากหลาย

Allport (1961) ให้ความหมายของเจตคติไว้ว่า เป็นสภาวะความพร้อมทางจิตหรือประสาท ซึ่งเป็นแรงกำหนดทิศทางปฏิกิริยาของบุคคลที่มีต่อสิ่งของหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลนั้น สภาวะความพร้อมนี้สามารถเกิดได้จากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

Thurstone (1967) ได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ว่าเป็นเรื่องของความชอบหรือไม่ชอบในรูปแบบของความคิดเห็นหรือว่าการแสดงออกทางภาษาได้

Zimbardo และ Ebbesen (1969) กล่าวว่าเจตคติเป็นแนวโน้มที่บุคคลจะแสดงออกในวิธีที่สอดคล้องกับความคิดและความรู้สึกของบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับค่านิยมของตน

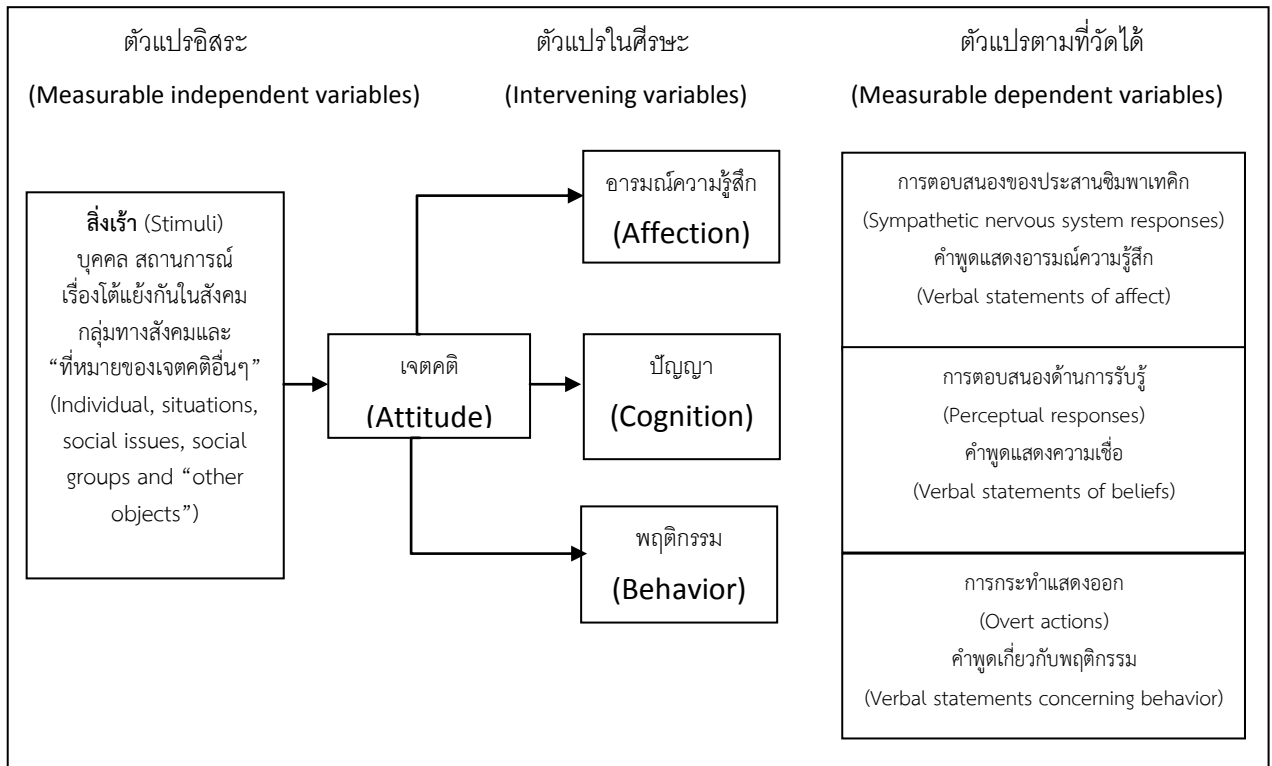
Kendler (1974) กล่าวว่าเจตคติ คือ ความพร้อมของแต่ละบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้าในสังคมครอบครัว หรือแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมในทางที่จะสนับสนุน หรือต่อต้านประสบการณ์บางอย่าง บุคคล สถาบัน หรือ แนวความคิดบางอย่าง

Hilgard (1975) กล่าวว่าเจตคติหมายถึง พฤติกรรมหรือความรู้สึกครั้งแรกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือต่อแนวความคิดใดแนวคิดหนึ่งในทางเข้าหาหรือออกห่างและเป็นความพร้อมที่จะตอบสนองไปในทางเอนเอียงที่จะไปในลักษณะเดิม เมื่อพบกับสิ่งดังกล่าวนั้นอีก

ธีระพร อูรรณโณ (2546) ได้เสนอแนวคิดในการพิจารณาความหมายออกเป็นสามกลุ่มหลัก โดยพิจารณาจากองค์ประกอบของเจตคติเป็นเกณฑ์ ดังนี้

การนิยามเจตคติเป็นสามองค์ประกอบ

แนวความคิดของโรเซนเบิร์กและโฮฟแลนด์ (Rosenberg & Hovland, 1960) ได้ให้คำนิยามว่า เจตคติ หมายถึงแนวโน้มในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าบางประเภทด้วยการตอบสนองบางประเภท โดยประกอบด้วย 3 องค์ประกอบได้แก่

ภาพที่ 4. กรอบแนวความคิดเกี่ยวกับเจตคติของโรเซนเบิร์กและโฮฟแลนด์ (1960)

องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) เป็นองค์ประกอบด้านความรู้สึกที่มีอารมณ์เกี่ยวข้องด้วย หากบุคคลมีความรู้สึกรักหรือชอบพอบุคคลใดหรือสิ่งใดก็จะช่วยให้เกิดเจตคติที่ดีต่อบุคคลนั้นหรือสิ่งนั้น แต่ถ้าหากบุคคลมีความรู้สึกที่ไม่ดีก็จะทำให้มีเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทดังนี้ ความรู้สึกทางบวก คือ ความพึงพอใจ เช่น การชอบ การเห็นอกเห็นใจ ความรู้สึกทางลบ คือ ความไม่พึงพอใจ เช่น ความรังเกียจ ไม่ชอบ

องค์ประกอบด้านความรู้ความคิด (Cognitive Component) เป็นองค์ประกอบเกี่ยวกับความรู้ ความคิด ความเชื่อ การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งของ บุคคลหรือสภาพการณ์ทางสังคม ที่บุคคลพิจารณาออกมาว่าสิ่งนั้นดีหรือไม่ดีพึงปรารถนาหรือไม่พึงปรารถนาเมื่อบุคคลมีความรู้หรือความเชื่อว่สิ่งใดดีก็มักจะมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น แต่ในทางตรงกันข้ามหากบุคคลมีความรู้หรือความเชื่อมาก่อนว่าสิ่งใดไม่ดีก็จะมีเจตคติต่อสิ่งนั้นไม่ดีด้วย

องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral) คือ พฤติกรรมภายนอกที่บุคคลแสดงออกมาโดยตรงซึ่งมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบด้านความรู้ ความคิด และองค์ประกอบด้านความรู้สึก ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าการกระทำของบุคคลสามารถสะท้อนได้ถึงเจตคติของบุคคลนั้น

สิ่งเร้า หมายถึง ที่หมายของเจตคติที่วัดได้หรือตัวแปรอิสระที่วัดได้ (measurable independent variables) เช่น บุคคล สถานการณ์ เรื่องโต้แย้งในสังคม หรือกลุ่มทางสังคม สิ่งเร้าเหล่านี้ทำให้เกิดตัวแปรในศักระยะ (intervening variables) เกิดขึ้น 4 ตัว คือ เจตคติจะเป็นตัวทำให้เกิดการตอบสนองภายใน 3 ประเภทคือ อารมณ์ความรู้สึก (Affection) วัดด้วยการวัดทางศัระระต่างๆ เช่น ความดันโลหิต หรือ ความต้านทานไฟฟ้าที่ผิวหนัง และวัดได้จากคำตอบว่าชอบหรือไม่ชอบที่หมายของเจตคติ ปัญญา (Cognition) หมายถึงการรับรู้ การคิดและความเชื่อเกี่ยวกับที่หมายของเจตคติ สามารถวัดได้ด้วยคำถามในรูปของคำพูดหรือข้อเขียน พฤติกรรม (Behavior) ในทางจิตวิทยา เรียกว่า ภาวะสันนิษฐาน (Construct) อาจวัดได้จากการสังเกตการกระทำที่บุคคลแสดงออก และ คำพูดของบุคคลที่เกี่ยวกับเจตนาต่างๆ ที่แสดงพฤติกรรมต่อที่หมายของเจตคติ

การนิยามเจตคติเป็นสององค์ประกอบ

นิยามของ Rosenberg (1960, 1966) ได้ระบุว่า เจตคติมีสององค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึก หมายถึง ความรู้สึกที่บุคคลมีเมื่อถูกกระตุ้นโดยที่หมายของเจตคติ และ องค์ประกอบด้านปัญญา หมายถึง กลุ่มของความเชื่อที่บุคคลมีว่าที่หมายของเจตคติจะเป็นตัวส่งเสริมหรือขัดขวางการบรรลุถึงค่านิยมต่างๆ

การนิยามเจตคติเป็นหนึ่งองค์ประกอบ

แนวความคิดที่เห็นว่าเจตคติเป็นหนึ่งองค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึก (affective component) ซึ่งมีแกนกลางอยู่ที่การประเมิน (evaluation) เจตคติ หมายถึง อารมณ์ความรู้สึกในทางสนับสนุนหรือต่อต้านที่หมายทางจิต (Thurstone, 1931, 1959) เจตคติ หมายถึง ความเข้มของอารมณ์ความรู้สึกทางบวกหรือทางลบในทางสนับสนุนหรือต่อต้านที่หมายทางจิต (Thurstone 1931, 1959) (อ้างจาก ชีระพร อูวรรณโณ, 2546) เจตคติเป็นแนวโน้มในการประเมินบุคคล การเข้าหาหรือการหลีกเลี่ยง หรือการสนับสนุนหรือการต่อต้านที่หมายของเจตคติ (Osgood, Suci, & Tannenbaum, 1957) (อ้างจาก ชีระพร อูวรรณโณ, 2546)

ความสำคัญของเจตคติ

การศึกษาเกี่ยวกับเจตคติเป็นเรื่องที่มีการศึกษากันมาก ทั้งนักวิชาการ นักการศึกษานักสังคมวิทยา นักจิตวิทยาสังคม ซึ่งจะพบได้จากงานวิจัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยศึกษาในเรื่องที่ผู้วิจัยมีความสนใจ จึงเป็นสิ่งที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของเจตคติ อาจแบ่งออกเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

1. เป็นมโนทัศน์ที่เป็นทางลัดสำหรับทำให้นักวิชาการทราบสิ่งอื่นได้อีกหลายสิ่ง
2. เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมและอาจใช้เป็นส่วนประกอบในการทำนายพฤติกรรม
3. เป็นเรื่องที่นักจิตวิทยาหลายสาขาสนใจร่วมกัน
4. เป็นเรื่องที่นักวิชาการและบุคคลในอาชีพอื่นให้ความสนใจ

การวัดเจตคติ

การวัดเจตคติ สามารถวัดออกมาในลักษณะของทิศทาง (Direction) และ ระดับของเจตคติ (Magnitude) ซึ่งทิศทางของเจตคติ (Direction) หมายถึงการแสดงออกของเจตคติที่มีต่อที่หมาย แบ่งออกเป็น 2 ทิศทาง คือ ทางบวก (Positive) หมายถึง แนวโน้มทางอารมณ์ที่แสดงออก โดยประเมินค่าของการรับรู้ การรู้สึก และการกระทำไปในทางที่สนับสนุนที่หมายนั้น เช่น พึงพอใจคล้อยตามและเห็นด้วย ซึ่งมีผลทำให้บุคคลแสดงออกมาในทางที่ดีต่อสิ่งนั้นการ ทางลบ (Negative) หมายถึง แนวโน้มทางอารมณ์ที่แสดงออก โดยประเมินค่าของการรับรู้ การรู้สึก และการกระทำไปในทางที่หลีกเลี่ยงหรือต่อต้านที่หมายนั้น เช่น ต่อต้าน ไม่พึงพอใจหรือไม่เห็นด้วย ซึ่งจะทำให้บุคคลเบื่อหน่าย อยากระบายออกห่างจากสิ่งนั้น ระดับของเจตคติ (Magnitude) หมายถึงปริมาณความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อที่หมาย ซึ่งปรากฏในรูปของความรู้สึกมากน้อยเพียงใด หากบุคคลมีเจตคติต่อสิ่งหนึ่งมีความเข้มมาก เจตคตินั้นจะอยู่คงทนถาวรและเปลี่ยนแปลงยาก ในทางตรงกันข้าม หากบุคคลมีเจตคติต่อสิ่งนั้นเพียงเล็กน้อย เจตคตินั้นอาจเปลี่ยนแปลงได้

วิธีการวัดเจตคติ แบ่งออกเป็น 3 วิธี

1. วิธีการสังเกต (Observation) เป็นวิธีการที่ใช้ตรวจสอบบุคคลอื่น โดยการเฝ้ามองและจดบันทึกพฤติกรรมของบุคคลอย่างมีแบบแผน

2. วิธีการสัมภาษณ์ (Interview) เป็นวิธีการที่ผู้ศึกษาจะต้องออกไปสอบถามบุคคลนั้นๆ ด้วยปาก (พูดคุย) ของตนเอง ซึ่งโดยปกติผู้สัมภาษณ์จะเตรียมแผนการล่วงหน้าเอาไว้ว่าจะสัมภาษณ์ในเรื่องใด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด

3. วิธีการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสอบถามนั้นจะมีข้อคำถามไว้อย่างเรียบร้อย เพื่อให้ผู้ตอบทุกคนตอบมาเป็นแบบแผนเดียวกัน การใช้วิธีส่งแบบสอบถามนี้เป็นวิธีที่ใช้กันมากในการวัดเจตคติ ทั้งนี้เพราะเราสามารถที่จะสร้างและถามได้ในหลายๆ ด้าน ตามความต้องการของผู้ศึกษาแบบสอบถามนิยมสร้าง ได้แก่

3.1 มาตรการรวมการประมาณค่าของลิเคิร์ต วิธีการสร้างมาตรประมาณค่า (Method of summated ratings) คิดค้นโดยนักจิตวิทยาสังคมชื่อ เรนซิส ลิเคิร์ต (Rensis Likert, 1932) ลักษณะของมาตรการรวมการประมาณค่าของลิเคิร์ตจะประกอบด้วยข้อความที่ต้องการสอบถามด้านซ้ายของตาราง แบ่งออกเป็นข้อความที่มีความหมายทางบวกหรือทางลบที่มีต่อที่หมายสลับกันไปบ้าง ด้านขวาของตารางจะมีช่องให้เลือกตอบ 1 ช่องจาก 5 ช่อง เรียงลำดับคำตอบว่าเห็นด้วยมาก เห็นด้วย ตัดสินใจไม่ได้ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยมาก และนำคำตอบแต่ละข้อมาให้คะแนนคำตอบ

ข้อความ	คะแนน				
	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วย	ตัดสินใจไม่ได้	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยมาก
ข้อความทางบวกต่อที่หมาย	5	4	3	2	1
ข้อความทางลบต่อที่หมาย	1	2	3	4	5

3.2 มาตรฐานความหมาย (semantic differential scale) พัฒนาโดย ชาร์ล ออสกูด และคณะ (1957) ณ มหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ (University of Illinois) เป็นมาตรที่วัดความหมายโดยนัยของที่หมายต่อผู้ตอบ ลักษณะของมาตรความหมายจะประกอบด้วย ที่หมายของเจตคติปรากฏ ส่วนบนของมาตร ข้อกระทงที่ต้องการสอบถามอยู่ถัดลงมา ข้อกระทงเหล่านี้เป็นคำคุณศัพท์ที่ตรงกันข้ามอยู่ 2 ขั้ว และนำคำคุณศัพท์ที่อยู่ด้านซ้ายแต่ละคู่สลับคำทางบวกและทางลบกันไปบ้าง

ท่านรู้สึกว่าการบริจาคอวัยวะให้กับศูนย์รับบริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทย เป็นสิ่งที่.....							
สำคัญ							ไม่สำคัญ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	2 ขั้ว พอๆกัน	น้อย	ปานกลาง	มาก
ไร้ประโยชน์							มีประโยชน์
	มาก	ปานกลาง	น้อย	2 ขั้ว พอๆกัน	น้อย	ปานกลาง	มาก

3.3 มาตรฐานในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ในส่วนที่วัดเจตคตินั้น แบ่งเป็นมาตรที่วัดทางตรงกับมาตที่วัดทางอ้อม ซึ่งการวัดเจตคติทางตรง พิชบายน์และไอเซ็น (1980) มักจะใช้มาตรความหมาย ส่วนมาตรการวัดเจตคติทางอ้อมเป็นการวัดจากความเชื่อและการประเมินลักษณะของความเชื่อ ประกอบด้วย ที่หมายของเจตคติปรากฏส่วนบนของมาตร

1. การขาดแคลนอวัยวะบริจาค เป็นสิ่งที่.....							
สำคัญ							ไม่สำคัญ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	2 ขั้ว พอๆกัน	น้อย	ปานกลาง	มาก
การบริจาคอวัยวะ เป็นสิ่งที่							มีประโยชน์
ไร้ประโยชน์	มาก	ปานกลาง	น้อย	2 ขั้ว พอๆกัน	น้อย	ปานกลาง	มาก

ประโยชน์ของการวัดเจตคติ

Fishbein และ Ajzen (1980, อ้างถึงในธีระพร อุวรรณโณ, 2542) กล่าวว่า เจตคติกับพฤติกรรมมีความสัมพันธ์กัน การวัดเจตคติมีเป้าหมายเพื่อทำนายและทำความเข้าใจพฤติกรรมที่อยู่ภายใต้เจตนาของบุคคล ซึ่งพฤติกรรมนั้นถูกกำหนดโดยเจตนา และเจตนา又被กำหนดโดยเจตคติต่อพฤติกรรม

จุฑามาส ปิ่นมงคล (2547) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวัดเจตคติได้ว่า

1. การวัดเจตคติเพื่อทำนายพฤติกรรม เนื่องจากการวัดเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลจะแสดงถึงความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งนั้นเพียงใด เจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้นจึงเป็นเครื่องมือทำนายว่าบุคคลนั้นจะมีการกระทำไปในทำนองนั้นด้วย ดังนั้นการทราบเจตคติของบุคคลย่อมช่วยให้ทำนายการกระทำของบุคคลได้
2. การวัดเจตคติเพื่อเข้าใจสาเหตุและผลเจตคติต่อสิ่งต่างๆ นั้นเปรียบเสมือนสาเหตุภายในซึ่งผลักดันให้บุคคลแสดงการกระทำที่ต่างๆ กัน และอาจได้รับสาเหตุมาจากผลภายนอกด้วยส่วนหนึ่ง ดังนั้นการจะเข้าใจอิทธิพลของสาเหตุภายนอกที่มีต่อการกระทำของบุคคลต่างๆ ให้ชัดเจน บางครั้งจึงจำเป็นต้องวัดเจตคติของบุคคลต่างๆ ต่อสาเหตุภายนอกด้วย
3. การวัดเจตคติเพื่อหาทางป้องกัน กลุ่มบุคคลที่มีเจตคติต่อสิ่งเดียวกันคล้ายคลึงกัน ย่อมจะอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในสังคม ดังนั้นการทราบเจตคติจะเป็นแนวทางให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันและไม่เกิดความแตกแยกในสังคม
4. การวัดเจตคติเพื่อหาทางแก้ไข บุคคลสามารถมีเจตคติต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งแตกต่างกันได้มาก การวัดเจตคติจึงแสดงให้เห็นถึงความแตกต่าง เพื่อประโยชน์ในการหาแนวทางแก้ไขเจตคติที่ไม่ถูกต้องและปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อไป

จากการทบทวน พบว่าในการศึกษาของ Parisi และ Katz (1986), Horton และ Horton (1990, 1991), และ Skumanic และ Kintsfather (1996) ได้กล่าวถึงข้อคำถามในสองลักษณะคือ ข้อคำถามเกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อการบริจาคอวัยวะในทางสนับสนุนเพื่อวัดเจตคติทางบวก และข้อคำถามเกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อการบริจาคอวัยวะในทางต่อต้านหรือสิ่งที่รู้สึกว่าเป็นอุปสรรคเพื่อวัดเจตคติทางลบ ซึ่งสอดคล้องกับการนิยามเจตคติเป็นหนึ่งองค์ประกอบ

จุฑามาส ปิ่นมงคล (2547) ใช้แบบสอบถามเพื่อวัดเจตคติเกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ มีลักษณะเป็นมาตรารวมการประมาณค่าของลิเคิร์ตแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งจำนวน 20 ข้อ โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์จิตแพทย์ 2 ท่านและแพทย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านบริการอวัยวะ 1 ท่าน ตรวจสอบรายละเอียดและพิจารณาความถูกต้องของเนื้อหา ได้ค่าความตรงตามเนื้อหา (content validity) เท่ากับ 0.76 และนำไปเก็บข้อมูลจากผู้บริจาคโลหิตซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงที่จะทำการศึกษา จำนวน 50 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.77

Parisi และ Katz (1986) ใช้แบบสอบถาม แบบมาตรฐานการประมาณค่าของลิเคิร์ตแบ่งออกเป็น 6 ระดับในมาตรวัดเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ เพื่อวัดเจตคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการบริจาคอวัยวะ

Horton และ Horton (1991) ได้นำมาตรวัดเจตคติของ Goodmonson และ Glaudin (1971) ซึ่งเป็นมาตรฐานการประมาณค่าของลิเคิร์ตมาพัฒนาแบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยแต่ละคำถามจะให้ผู้ตอบเลือกตอบ 1 ช่องจาก 5 ช่อง เรียงลำดับจาก เห็นด้วยอย่างยิ่ง ค่อนข้างเห็นด้วย ตัดสินใจไม่ได้ ค่อนข้างไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

Skumanic และ Kintsfather (1996) ได้นำมาตรวัดเจตคติของ Goodmonson และ Glaudin (1971) มาพัฒนา เป็นมาตรฐานการประมาณค่าของลิเคิร์ตแบ่งออกเป็น 5 ระดับ เพื่อใช้เป็นมาตรวัดเจตคติต่อเจตนาเชิงพฤติกรรมต่อการบริจาคอวัยวะ

ดังนั้นเจตคติ หมายถึง อารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อที่หมายหรือการประเมินที่หมาย ซึ่งอาจเป็นบุคคลหรือสิ่งของหรือความคิด ในลักษณะของการประเมินค่าทั้งในทางบวกหรือทางลบมีลักษณะค่อนข้างคงทน แต่อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับเพิ่มและมีความสำคัญในเรื่องของความสัมพันธ์กับพฤติกรรม ในลักษณะเฉพาะตัวตามทิศทางของเจตคติที่มีอยู่จะเป็นตัวกำหนดแนวทางของบุคคลในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองหรือพฤติกรรมที่แสดงออก

แนวคิดเกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ

บุคคลที่สูญเสียอวัยวะสำคัญไป ย่อมไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ ต่อมาการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้มีการพัฒนาจนกระทั่งสามารถนำอวัยวะจากบุคคลอื่นมาเปลี่ยนให้กับผู้ป่วย เรียกว่าการปลูกถ่ายอวัยวะ ทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ต่อไปได้ ซึ่งเป็นเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ได้รับการยอมรับให้เป็นวิธีการรักษาที่มีประสิทธิภาพ แต่ยังคงมีอุปสรรคในเรื่องของการขาดแคลนอวัยวะบริจาค

การบริจาคอวัยวะ หมายถึง การให้อวัยวะโดยสมัครใจและไม่หวังผลตอบแทนใดๆ ทั้งสิ้น เพื่อนำเอาอวัยวะไปปลูกถ่ายให้แก่ผู้ป่วยที่อวัยวะเสื่อมสภาพจนไม่สามารถรักษาด้วยวิธีอื่น และอวัยวะที่ได้รับบริจาคมานั้น ไม่สามารถเจาะจงผู้รับได้

ภาวะสมองตาย หมายถึง การที่แกนสมองถูกทำลายอย่างสิ้นเชิงและถาวร (the irreversible cessation of brainstem function) ไม่สามารถฟื้นกลับมาได้ผู้ป่วยจึงไม่สามารถหายใจได้เอง อยู่ได้ด้วยเครื่องช่วยหายใจ หัวใจจะเต้นอ่อนลงและความดันโลหิตลดลง ถ้าไม่ได้รับการดูแลโดยการเพิ่มยากระตุ้นหัวใจหรือยาเพิ่มความดันโลหิต หัวใจก็จะหยุดเต้นในเวลาต่อมา

การปลูกถ่ายอวัยวะ หมายถึง การนำอวัยวะจากที่หนึ่งไปไว้ที่หนึ่ง เช่น การนำอวัยวะจากผู้ที่เสียชีวิตแล้วไปปลูกถ่ายให้กับผู้ป่วย หรือ เรียกกันทั่วไปว่าการเปลี่ยนอวัยวะทำให้ผู้ที่ได้รับอวัยวะกลับมีชีวิตใหม่อีกครั้ง ปัจจุบันอวัยวะที่สามารถนำมาปลูกถ่าย ได้แก่ การปลูกถ่ายไต การปลูกถ่ายหัวใจ การปลูกถ่ายปอด การปลูกถ่ายตับ และตับอ่อน

Parisi และ Katz (1986) เนื่องจากความต้องการอวัยวะด้านการแพทย์สำหรับใช้ในการปลูกถ่ายอวัยวะมีมากกว่าอวัยวะบริจาค และความต้องการมีแนวโน้มเพิ่มสูงอย่างต่อเนื่อง จึงได้เสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างรูปแบบการรณรงค์ทางการศึกษาเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการบริจาคอวัยวะ

Horton และ Horton (1990) ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะเป็นสิ่งสำคัญที่มีศักยภาพและเป็นที่ยอมรับในการวิจัย ว่าเป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุนการบริจาคอวัยวะ

Transplant Patient Data Source (2000) (อ้างจาก Morgan & Miller, 2002) การสนับสนุนการบริจาคอวัยวะอย่างมีประสิทธิภาพสามารถช่วยเหลือชีวิตคนได้จำนวนมาก ในทุก ๆ หนึ่งคนที่ให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ในการบริจาคอวัยวะ สามารถช่วยเหลือชีวิตได้ถึง 8 ชีวิต และฟื้นฟูชีวิตคนอีกหลายคนได้

California Transplant Donor Network (2001) (อ้างจาก Morgan & Miller, 2002) ทุกๆ 2 ชั่วโมงมีคนเสียชีวิตลงในขณะกำลังรอคอยการปลูกถ่ายอวัยวะ

Sander และ Miller (2005) การปลูกถ่ายอวัยวะและเนื้อเยื่อได้กลายเป็นวิธีการทางการแพทย์ที่อาศัยเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า เพื่อช่วยชีวิตผู้ป่วยให้มีอายุยืนนานขึ้นและเป็นผลลัพธ์ที่ยอดเยี่ยม จึงมีแนวโน้มของผู้ป่วยที่จะลงทะเบียนรอการปลูกถ่ายอวัยวะเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการรณรงค์และให้ความรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะและการปลูกถ่ายอวัยวะ สำหรับประเทศไทยนั้นมีศูนย์รับบริจาคอวัยวะสภากาชาดไทย เป็นองค์กรกลางที่ดูแลและรับผิดชอบเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการบริจาคอวัยวะให้เพียงพอต่อความต้องการอวัยวะสำหรับการปลูกถ่าย มีการจัดสรรอวัยวะบริจาคอย่างเป็นธรรม

ความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ (Willingness to donation) คือ ความพร้อมที่จะทำพฤติกรรม เป็นเรื่องของอนาคตที่บุคคลจะทำพฤติกรรมในภายหน้า ซึ่งผู้ที่มีความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะสูงย่อมเป็นผู้ที่จะมีแนวโน้มที่จะแสดงความจำนงบริจาคอวัยวะ หรือ ขอเป็นผู้ถือบัตรผู้บริจาคอวัยวะ

ทั้งนี้การวัดความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ สามารถใช้มาตรวัดการให้คำมั่น (Behavioral commitment scale) ของ Claxton (1975) โดยแสดงลำดับชั้นของระดับของความมุ่งมั่น ที่มีชุดข้อความแทนระดับการให้คำมั่นแบบลำดับชั้นตั้งแต่การปฏิเสธอย่างแน่อนที่จะลงชื่อยินยอมในการถือบัตรผู้บริจาค (ทางเลือกที่ 1) ไปจนถึงความเต็มใจอย่างแน่แท้ (ทางเลือกที่ 5) โดยอาจสรุปการลำดับชั้นมาตรวัดพฤติกรรมการให้คำมั่น ที่แสดงลำดับชั้นของระดับของความมุ่งมั่น

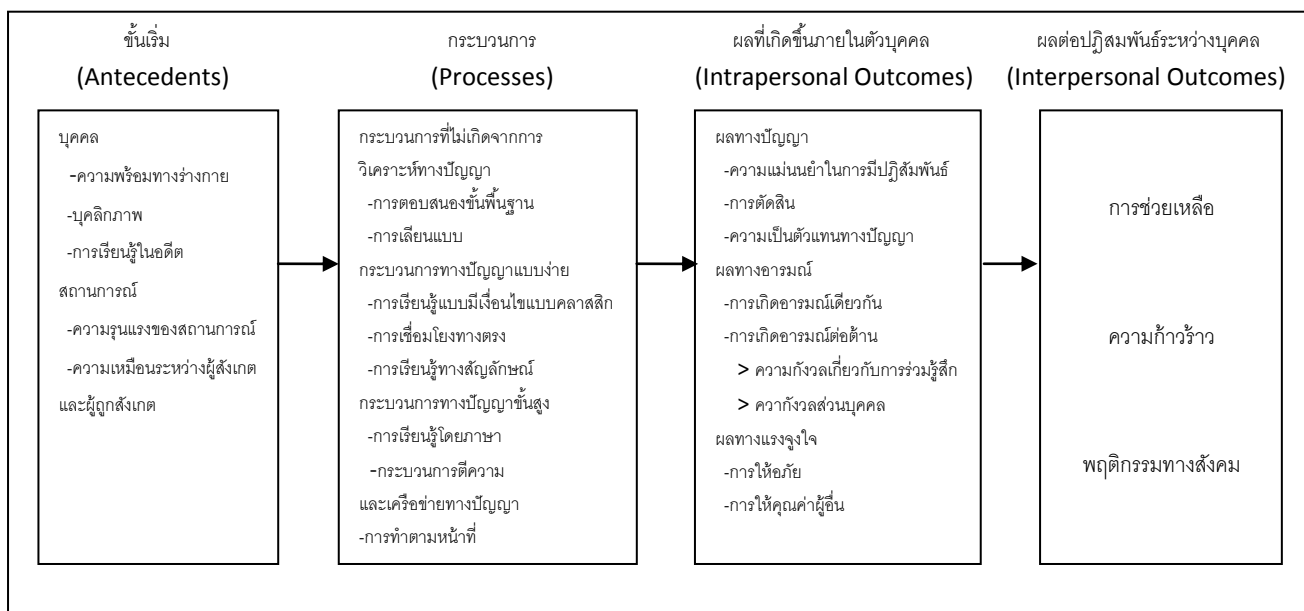
- ทางเลือกที่ 1 การตอบปฏิเสธ แสดงพฤติกรรมที่แน่อน
- ทางเลือกที่ 2 การตอบปฏิเสธ แต่ยังคงให้ชื่อและที่อยู่เพื่อรับข้อมูล
- ทางเลือกที่ 3 ไม่แน่ใจ แต่ต้องการข้อมูลเพิ่มเติม
- ทางเลือกที่ 4 การตอบรับ และต้องการข้อมูลเพิ่มเติม
- ทางเลือกที่ 5 แสดงความมุ่งมั่นโดยเต็มใจที่จะแสดงความจำนงบริจาคอวัยวะ

Parisi และ Katz (1986) ได้ศึกษาเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะหลังเสียชีวิตและความผูกพันต่อการบริจาคอวัยวะ โดยใช้มาตรวัดการให้คำมั่น (behavioral commitment scale) ในการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาที่มีเจตคติทางบวกสูงหรือมีเจตคติทางลบต่ำจะเป็นบุคคลที่มีความเต็มใจที่จะลงชื่อยินยอมในการถือบัตรผู้บริจาค

Horton และ Horton (1991) ได้ศึกษารูปแบบของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ โดยใช้มาตรวัดการให้คำมั่น (behavioral commitment scale) ในการศึกษาครั้งนี้ และพบความสัมพันธ์ระหว่างระดับเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะและระดับความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ ที่อาจจะกลายเป็นผู้บริจาคอวัยวะในอนาคต

แนวคิดเกี่ยวกับการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น

Davis (2004) ได้ศึกษาและพัฒนารูปแบบแนวคิดโดยอธิบายว่า การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น หมายถึง กลุ่มของโครงสร้างที่ทำให้เกิดการตอบสนองของบุคคลหนึ่งต่อสภาพแวดล้อมของผู้อื่นซึ่งการตอบสนองนั้นมีทั้งแบบผลทางด้านอารมณ์และผลที่ไม่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ (ดังภาพที่ 5)

ภาพที่ 5. โครงสร้างของกระบวนการและผลของการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น

ที่มา : Davis, 2004

และได้อธิบายถึงองค์ประกอบของโครงสร้างของกระบวนการและผลของการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน

1. ขั้นเริ่ม (Antecedents)

- 1.1. บุคคล กล่าวถึง ความแตกต่างของแต่ละบุคคล การผ่านประสบการณ์ที่ต่างกันมีผลตอบสนองแตกต่างกัน ซึ่งมีอิทธิพลต่อการปฏิสัมพันธ์กันในสังคม เช่น ความสามารถในการเข้าใจทัศนะของผู้อื่น แนวโน้มในการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นที่เผชิญกับสถานการณ์ที่ยากลำบาก ความพร้อมทางด้านร่างกาย บุคลิกภาพ และการเรียนรู้ในอดีต
- 1.2. สถานการณ์ กล่าวถึงมิติต่างๆ ของสถานการณ์ เช่น ระดับความรุนแรงของสถานการณ์ที่มีอิทธิพลต่อการกระตุ้นอารมณ์ของผู้สังเกต ความเหมือนหรือความคล้ายคลึงกันระหว่างผู้สังเกตและผู้ถูกสังเกตโดยเฉพาะเจาะจงกับสถานการณ์ในบริบทที่เกิดขึ้น ณ ขณะนั้น และบริบทนั้นก็แตกต่างกันซึ่งขึ้นอยู่กับแต่ละแง่มุม โดยหนึ่งแก่นั้นคือสิ่งที่เราสามารถเรียกได้ว่าความต่างของสถานการณ์เฉพาะในความรู้สึกของแต่ละบุคคล ซึ่งอาจถูกกำหนดโดยอำนาจของอารมณ์ของแต่ละบุคคลที่จะตอบสนองเมื่ออยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ

2. กระบวนการ (process) กล่าวถึงลักษณะเฉพาะของกลไกที่มีผลต่อการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น โดยแบ่งเป็นกระบวนการที่เกิดจากอารมณ์ (affective) และกระบวนการที่เกิดจากความต้องการทางปัญญา (cognitive) ซึ่งแบ่งออกเป็น

- 2.1. กระบวนการที่ไม่เกิดจากการวิเคราะห์ทางปัญญา (non - cognitive processes) เป็นกระบวนการที่เกิดจากอารมณ์เท่านั้น

- 2.2. กระบวนการทางปัญญาแบบง่าย (simple cognitive processes) เป็นกระบวนการที่อาศัยกระบวนการทางปัญญาและการตอบสนองทางอารมณ์ในการเรียนรู้ หรือ ประสบการณ์ที่ผ่านมา
 - 2.3. กระบวนการทางปัญญาขั้นสูง (advanced cognitive processes) เป็นกระบวนการที่อาศัยกระบวนการทางปัญญาขั้นสูงในการเรียนรู้ เช่นการเรียนรู้โดยใช้ภาษา กระบวนการตีความ
3. ผลที่เกิดภายในตัวบุคคล (intrapersonal outcomes) กล่าวถึงผลทางปัญญา ผลทางอารมณ์ และผลทางแรงจูงใจที่เกิดขึ้นหลังจากผ่านขั้นเริ่มและผ่านกระบวนการแล้ว ดังนี้
 - 3.1. ผลทางปัญญา เช่น การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น หรือ การตัดสินใจระหว่างบุคคลนั้นมักจะเป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากกระบวนการวิเคราะห์ทางปัญญา
 - 3.2. ผลทางอารมณ์ เช่น การตอบสนองทางอารมณ์ระหว่างผู้สังเกตและผู้ถูกสังเกต สามารถแบ่งได้ออกเป็น 2 ลักษณะคือ ลักษณะที่สอดคล้องกัน หรือ ลักษณะที่ต่อต้านระหว่างกันของอารมณ์
 - 3.3. ผลทางแรงจูงใจ เช่น การให้อภัย และการเห็นคุณค่าของผู้อื่น
 4. ผลต่อการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal outcomes) ผลที่ได้จากการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างบุคคล ซึ่งการกระทำถูกกำหนดโดยลักษณะนิสัยของแต่ละบุคคล เช่น พฤติกรรมการช่วยเหลือ พฤติกรรมก้าวร้าว หรือ พฤติกรรมทางสังคมอื่นๆ

มาตรวัดการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น

Davis (1983) ได้พัฒนาดัชนีวัดการตอบสนองของปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล Interpersonal Reactivity Index (IRI) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้วัดการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น โดยแบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ความสามารถในการเข้าใจทัศนะของผู้อื่น (The Perspective-Taking; PT)
2. การจินตนาการเพื่อฝัน (The Fantasy; FS)
3. การคำนึงถึงการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น (The Empathic Concern; EC)
4. ความกังวลส่วนบุคคล (Personal Distress; PD)

จากงานวิจัยของ Verhaert และ Poel (2011) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นในการทำนายพฤติกรรมการบริจจาค โดยศึกษาพฤติกรรมในอดีต คุณสมบัติทางประชากร-สังคม การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นในการทำนายพฤติกรรมการบริจจาคเพื่อการกุศล โดยศึกษาตัวแปรการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นว่าการวัดผลด้านการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมการบริจจาคเพื่อการกุศลได้หรือไม่ การศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นที่มุ่งเน้นด้านการคำนึงถึงการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น (EC) และด้านความกังวลส่วนบุคคล (PD) ทั้งสององค์ประกอบมีความเกี่ยวข้องกับมิติด้านอารมณ์ของการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นและ

สะท้อนความรู้สึกต่างๆ ที่มีต่อความโชคร้ายของผู้อื่นหรือตนเอง โดยใช้มาตร Interpersonal Reactivity Index (IRI) (Davis, 1983a) ในการวัดโดยใช้เพียง 2 องค์ประกอบจำนวน 14 ข้อ แบ่งเป็น องค์ประกอบด้านการคำนึงถึงการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น (EC) จำนวน 7 ข้อ และ องค์ประกอบด้านความกังวลส่วนบุคคล (PD) จำนวน 7 ข้อ พบว่าองค์ประกอบทั้งสองด้านมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริจาค และสามารถนำมาทำนายการตัดสินใจบริจาคได้ โดยการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นส่งผลทางบวกต่อการตัดสินใจบริจาค

Ennolf (2007) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความกังวลส่วนบุคคลและพฤติกรรมการช่วยเหลือ โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นกับ 14 พฤติกรรมการช่วยเหลือ อาสาสมัครเพื่อการกุศล บริจาคเงินเพื่อการกุศล บริจาคเลือด พุดคุยกับคนที่ซึมเศร้า ช่วยเหลืองานบ้าน ให้ยืมเงิน ช่วยเหลือคนที่บ้านห่างไกล ช่วยหางาน บอกทาง อนุญาตให้ผู้อื่นไปก่อน บริจาคเงินให้คนที่ไร้บ้าน ลูกให้หนึ่ง ช่วยถือของให้ผู้อื่น ให้ยืมสิ่งของ ทั้งในสถานการณ์การช่วยเหลือที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ พบว่า 10 ใน 14 พฤติกรรมการช่วยเหลือมีความสัมพันธ์กับการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พฤติกรรมช่วยเหลือที่ไม่ต้องตัดสินใจในทันทีนั้น การคำนึงถึงการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นอาจไม่มีแรงจูงใจเพียงพอที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมช่วยเหลือ และกล่าวว่าการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นเกิดจากความแตกต่างของบุคคลในการให้ความสำคัญด้านความคิดและพฤติกรรมทางศีลธรรม และเสนอว่าการวิจัยเรื่องการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นในอนาคต อาจพิจารณาลักษณะบุคลิกภาพ ค่านิยม และคุณธรรมที่อาจทำให้เกิดพฤติกรรมการช่วยเหลือ

แนวคิดเรื่องความเกี่ยวพัน

Zaichkowsky (1985) ได้สร้างมาตรวัดความเกี่ยวพัน เป็นมาตรวัดคำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงข้าม (bipolar adjective) อย่าง Personal Involvement Inventory (PII) ได้พัฒนาขึ้นมาเพื่อใช้ในการจับแนวคิดเกี่ยวกับความเกี่ยวพันต่อผลิตภัณฑ์ มาตรวัดนี้ตอบสนองต่อมาตรฐานในด้านความเชื่อมั่นภายใน (internal reliability) ความเชื่อมั่นเชิงเวลา ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ความเที่ยงตรงแบบสัมพันธ์กับเกณฑ์ และ ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) การทดสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างได้พิสูจน์ให้เห็นว่าคะแนนมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความแตกต่างที่รับได้ระหว่างตราสินค้า ความชื่นชอบในตราสินค้า ความสนใจในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประเภทของผลิตภัณฑ์ และการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์จากกลุ่มตราสินค้า

นักวิจัยด้านพฤติกรรมผู้บริโภคได้พัฒนาทฤษฎีที่มีความซับซ้อนจำนวนมากในการพยายามที่จะอธิบายและทำนายพฤติกรรมของผู้บริโภค (Battman 1979; Engel, Kollat, & Blackwell 1978; Howard & Sheth 1969) ทฤษฎีเหล่านี้ได้เสนอว่าผู้บริโภคมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาและใช้ข้อมูลเพื่อทำการตัดสินใจเลือกอย่างมีรูปแบบ สิ่งนี้แสดงว่า มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่ชาญฉลาด มีเหตุมี

ผลข้างคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ และมีการแก้ปัญหา โดยรวบรวมและประเมินผลการรับรู้ปัจจัย เพื่อทำการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล (Markin & Narayana, 1975)

อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมผู้บริโภคไม่ได้เกี่ยวข้องกับการแสวงหาข้อมูลอย่างเข้มข้น หรือ การประเมินทางเลือกอย่างครอบคลุมทั้งหมด แม้จะเป็นการซื้อสินค้าที่จำเป็นก็ตาม (Olshavsky & Granbois, 1979) ผู้บริโภคจะมีการตัดสินใจในแต่ละวันค่อนข้างมากโดยเฉลี่ยจะเป็นการตัดสินใจเรื่องทั่วไป แต่มีเพียงไม่กี่อย่างเท่านั้นที่สำคัญซึ่งในกระบวนการตัดสินใจเช่นนี้ อาจเป็นเรื่องยากที่จะคาดเดาสำหรับการผู้ประมวลผลข้อมูลเชิงรุก (Kassarjian 1978, 1981) แนวคิดดังกล่าวได้ทำให้นักทฤษฎีมุ่งเน้นด้านพฤติกรรมผู้บริโภคในเชิงการแยกข้อออกเป็น 2 ส่วน นั่นคือ พฤติกรรมผู้บริโภคแบบการมีส่วนร่วมต่ำ หรือ ความเกี่ยวพันในระดับต่ำ (low involvement consumer behavior) และพฤติกรรมผู้บริโภคแบบการมีส่วนร่วมสูง หรือ ความเกี่ยวพันในระดับสูง (high involvement consumer behavior) (Engei & Blackwell, 1982)

การวัดผลความเกี่ยวพันจะทำให้นักวิจัยสามารถใช้วัดผลในกลุ่มการวิจัยทั้งหลายที่มีการศึกษาโดยไม่เปลี่ยนแปลงตามพฤติกรรมที่เป็นผลลัพธ์มาจากความเกี่ยวพัน การวัดผลในรูปแบบนี้ควรมีความยืดหยุ่นต่อบริบทที่นำเสนอที่มีผลกระทบต่อระดับความเกี่ยวพันของบุคคล ขอบเขตเหล่านี้ อาจแยกออกเป็น 3 ประเภท (Bloch & Richins 1983; Houston & Rothschild 1978) ดังนี้

1. ด้านบุคคล (Personal) ความสนใจที่มีอยู่ดั้งเดิม ค่านิยมหรือความต้องการที่มุ่งใจบุคคลไปสู่เป้าหมาย
2. ด้านกายภาพภายนอก (Physical) คุณลักษณะเฉพาะของเป้าหมายที่ก่อให้เกิดการสร้าง ความแตกต่าง และ การเพิ่มระดับความสนใจ
3. ด้านสถานการณ์ (Situational) บางสิ่งบางอย่างที่เพิ่มความเกี่ยวข้อง หรือ ความสนใจต่อเป้าหมายในลักษณะชั่วคราว

ในกรอบการศึกษาของ Houston และ Rothschild (1978) สถานการณ์ที่แตกต่างกัน และบุคคลที่แตกต่างกัน คือ ปัจจัยสองด้านที่นำไปสู่ระดับความเกี่ยวพันในหลากหลายรูปแบบ Houston และ Rothschild ได้รวมคุณลักษณะเฉพาะทางกายภาพของผลิตภัณฑ์ให้เป็นส่วน ประกอบหนึ่งของปัจจัยเชิงสถานการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Bloch และ Richins (1983) ผู้ที่นำเสนอ บทความที่แบ่งแยกด้านกายภาพออกจากด้านสถานการณ์และทำให้เป้าหมายเชิงกายภาพอยู่ภายใต้ระดับที่แตกต่างกันของการมีส่วนร่วมที่กำหนดขึ้นมาจากสถานการณ์ต่างกัน

หลักฐานยืนยันเกี่ยวกับปัจจัยทั้งสามด้านไม่ว่าจะเป็นด้านบุคคล กายภาพ หรือด้าน สถานการณ์ที่มีอิทธิพลต่อระดับความเกี่ยวพันหรือการตอบสนองของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์ การ โฆษณา และ การตัดสินใจซื้อ เหล่านี้ได้ค้นพบในวรรณกรรมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีต ตัวอย่างเช่น Wright (1974) ค้นพบว่า การเปลี่ยนแปลงประเภทของสื่อระหว่างสื่อสิ่งพิมพ์กับสื่อเสียง ถือเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตอบสนองที่กำหนดให้มีข้อความแบบเดียวกัน (ด้านกายภาพ) Lastovicka และ Gardner (1978a) ได้พิสูจน์ให้เห็นว่า ผลิตภัณฑ์แบบเดียวกันมีระดับการมีส่วนร่วม

ต่างกันระหว่างบุคคล (ด้านบุคคล) และ Clarke และ Belk (1978) ได้แสดงให้เห็นว่า สถานการณ์ การซื้อที่แตกต่างกันในผลิตภัณฑ์เดียวกันเป็นสาเหตุก่อให้เกิดความแตกต่างในการแสวงหาและการประเมินผลหรือการเพิ่มระดับของการมีส่วนร่วม(ด้านสถานการณ์) จากการอ้างอิงการให้เหตุผลดังกล่าว การวัดความเกี่ยวพันอาจพัฒนาขึ้นมาเพื่อที่จะเชื่อมโยงกับความแตกต่างระหว่างบุคคล เป้าหมาย และสถานการณ์

มาตรวัดประเภทต่างๆ มีการทดสอบก่อนการคัดเลือกวิธีวัดผล มาตรวัดประเภทแรก ชุดของการสร้างภาพขอบเบลอ (Vignettes) ที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาเพื่อแสดงถึงความเกี่ยวพัน การสร้างภาพขอบเบลอมีความคล้ายคลึงกับฉากหรือภาพจำลองสถานการณ์ที่พบในการศึกษาของ Lastovicka และ Gardner (1978b) ปัญหาสำหรับมาตรวัดที่มีความน่าเชื่อถือมักเกิดขึ้นกับการพัฒนาฉากหรือภาพจำลองสถานการณ์ให้สามารถสรุปอ้างอิงในเรื่องทั่วไปได้ มาตรวัดการประมาณค่าของลิเคิร์ต (likert scale) ได้เสนอให้มีการพิจารณา แต่พบข้อจำกัดเกี่ยวกับข้อความที่ไม่อาจไม่เหมาะสมกับสินค้าที่มีอายุการใช้งานนาน

มาตรวัดที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดและสามารถสรุปอ้างอิงได้ทั่วไป คือ มาตรจำแนกความหมาย (semantic differential scale) ประกอบด้วยชุดของข้อความแบบสองขั้ว (ข้อความแบบตรงกันข้าม) แต่ละขั้ววัดผลด้วยมาตรวัดอันดับ 7 ระดับ การวัดผลประเภทนี้ง่ายต่อการจัดการ และให้คะแนน ใช้เวลาเพียงไม่กี่นาที และสามารถปรับใช้ได้กับขอบเขตของเป้าหมายอย่างกว้าง

คำจำกัดของความเกี่ยวพันที่ใช้เพื่อเป็นเป้าหมายของการพัฒนามาตรวัด คือ “ความสัมพันธ์ของเป้าหมายที่รับรู้ของบุคคลบนพื้นฐานของความต้องการดั้งเดิม ค่านิยม และ ความสนใจ” คำจำกัดความดังกล่าวได้พิจารณาและรับรู้ความเกี่ยวพันในอดีต (Engel & Blackwell 1982; Krugman 1967; Mitchell 1979)

งานวิจัยที่ผ่านมา คำจำกัดความนี้อาจปรับใช้กับการโฆษณา ผลิตภัณฑ์ หรือ การตัดสินใจซื้อ การศึกษาในช่วงแรกโดย Krugman (1962, 1967) ได้ให้ความสำคัญกับประเด็นด้านการโฆษณาแบบมุ่งเน้นการเชื่อมต่อบุคคล Wright (1974) ได้จำกัดความเกี่ยวกับความเกี่ยวพันกับการโฆษณาในฐานะการรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของเนื้อหาโฆษณาต่อปัญหาบางอย่างที่ยังคงดำรงอยู่ในบริบทของความเกี่ยวพันต่อประเภทผลิตภัณฑ์นั้น Howard และ Sheth (1969) ได้ใช้คำสำคัญของการซื้อและความเกี่ยวพัน โดยพวกเขาได้นิยามความหมายของความเกี่ยวพันในรูปแบบของความ ต้องการหรือค่านิยมส่วนบุคคล Hupfer และ Gardner (1971) ให้นิยามความหมายของความเกี่ยวพันว่าเป็นระดับความสนใจทั่วไปหรือการสัมพันธ์เกี่ยวกับประเด็นที่ปราศจากการอ้างอิงที่เฉพาะเจาะจง และ Houston และ Rothschild (1978) ได้อ้างอิงความเกี่ยวพันเชิงการตอบสนอง และ ให้นิยามความหมายว่าเป็นหน้าที่ของความเกี่ยวพันอย่างยั่งยืนหรือความต้องการที่มาจากค่านิยมในลำดับขั้นความต้องการของปัจเจกบุคคล

การสร้างข้อความ และความตรงเชิงเนื้อหา (Item Generation and Content Validity) การวัดแบบมาตรจำแนกความหมาย (semantic differential scale) ได้พัฒนาขึ้นมาโดยอาศัยคำ

จำกัดความเริ่มแรกของการมีส่วนร่วม ดังนั้น คำคู่ทั้งหมด 168 รายการจึงได้สร้างขึ้นมาเพื่อเป็นตัวแทนของแนวคิดการมีส่วนร่วม ตัวอย่างของคำคู่เหล่านี้ อย่างเช่น คำว่า ‘สำคัญ – ไม่สำคัญ’ ‘รู้สึกสนใจ – ไม่รู้สึกสนใจ’ และ ‘น่าตื่นเต้น – ไม่น่าตื่นเต้น’ ชั้นแรกในการสร้างคำคู่ คือ การตัดสินข้อความนำเสนอเพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหาโดยพิจารณาประเด็นที่ว่ารายการที่เลือกแสดงถึงแนวคิดที่กำหนดไว้ได้ดีเพียงใด ความตรงเชิงเนื้อหาของคำคู่ทั้ง 168 รายการได้ทำการทดสอบใน 2 ขั้นตอน ดังนี้ (1) การตัดคำคู่ที่ไม่เหมาะสมออกในชั้นแรก และ (2) การตัดสินอย่างละเอียดถี่ถ้วนของคำคู่ที่เหมาะสม

ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน (ปริญญาเอกสาขาพฤติกรรมผู้บริโภค) ได้ให้คำจำกัดความการมีส่วนร่วมในการศึกษาครั้งนี้ และ สร้างอันดับคำคู่ (ข้อกระทง) 168 ข้อ 3 ครั้ง โดยในครั้งแรก ทำการปรับเปลี่ยน “วัตถุประสงค์” ของคำในการจำกัดด้วย “ผลิตภัณฑ์” ครั้งที่สอง ทำการเปลี่ยน “วัตถุประสงค์” ของคำด้วย “การโฆษณา” และ ครั้งที่สาม ทำการเปลี่ยน “วัตถุประสงค์” ของคำด้วย “การตัดสินใจซื้อ” คำแต่ละคู่มีการจัดอันดับตามมาตรฐานวัดดังต่อไปนี้

- 1) ตัวแทนความเกี่ยวพันที่ชัดเจน
- 2) ตัวแทนความเกี่ยวพันเพียงเล็กน้อย
- 3) ไม่ใช่ตัวแทนความเกี่ยวพัน

คำคู่ที่ไม่ได้รับการจัดอันดับให้เป็นตัวแทนความเกี่ยวพันต่อการโฆษณา การตัดสินใจซื้อ หรือผลิตภัณฑ์ใด ๆ จะถูกตัดออก ตัวอย่างของคำคู่ที่มีการตัดออก เช่น เหมาะสม – ไม่เหมาะสม (adequate-inadequate) ชัดแจ้ง – ไม่ชัดแจ้ง (controversial – noncontroversial) และ เรียบง่าย – ซับซ้อน (naïve – sophisticated) คำคู่ที่มีการตัดออกรวมไปถึงการวัดเจตคติแบบดั้งเดิมที่ใช้ในผลงานวิจัยด้านการตลาดและจิตวิทยา คำคู่อย่างเช่น คำว่า ดี – เลว (good-bad) พึงพอใจ – ไม่พึงพอใจ (pleasant-unpleasant) ยอดเยี่ยม – แย่มาก (nice-awful) และ ชอบ – ไม่ชอบ (like – dislike) (ตัวอย่างเช่น งานวิจัยของ Loken (1984); Mitchell และ Olson (1981) เหล่านี้ตัดสินว่าไม่เป็นตัวแทนของการมีส่วนร่วม การตัดสินใจว่าคำคู่อื่น ๆ อย่างเช่น ความมีคุณค่า – ความไร้คุณค่า (valuable – worthless) และ การเปิดเผย – การไม่เปิดเผย (appealing-unappealing) คำเหล่านี้จัดอยู่ในประเภทคำวัดผลการมีส่วนร่วม มีผู้ตัดสินอีก 5 ท่าน พิจารณาและจัดอันดับข้อกระทงที่เหลืออีก 43 ข้อด้วยวิธีการเดียวกัน ซึ่งพบว่ามีเพียงข้อกระทง 23 ข้อที่สอดคล้องกันในฐานะรายการบ่งชี้โครงสร้างความเกี่ยวพัน

French และ Michael (1966) และ Nunnally (1978) เสนอว่าข้อกระทงจำนวน 23 ข้อ อาจน้อยเกินไปในการเริ่มต้นการเก็บรวบรวมข้อมูล จึงได้สร้างข้อกระทงเพิ่ม 7 ข้อ รวมเป็นข้อกระทง 30 ข้อ และได้มีการปรับปรุงคำที่ใช้ให้เหมาะสม เช่น คำว่า เล็กน้อย – ยิ่งใหญ่ (trivial – grand) เปลี่ยนเป็น ไม่สำคัญ – รากฐานสำคัญ (trivial – fundamental) และ คำว่า การสร้างแรงบันดาลใจ – การหมดกำลังใจ (inspiring – discouraging) (เห็นด้วย 55%) ได้เปลี่ยนเป็นการสร้างแรงบันดาลใจ – การไม่สร้างแรงบันดาลใจ (inspiring – uninspiring)

การทดสอบหาค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน(internal consistency) กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาวิชาจิตวิทยาในระดับปริญญาตรีจำนวนทั้งหมด 152 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มเท่าๆกัน โดยกลุ่มหนึ่งตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับรองเท้ากีฬา และอีกกลุ่มหนึ่งตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับนาฬิกา จากการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ทั้งหมดในมาตร (Corrected-Item-Total Correlation: CITC) กำหนดระดับนัยสำคัญที่ .05 พบว่ามีข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์ 26 ข้อ เมื่อวิเคราะห์ความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา = .95 สำหรับผลิตภัณฑ์ทั้งสองประเภท

มีการทดสอบซ้ำโดยกลุ่มตัวอย่างใหม่ 2 กลุ่ม และรายการผลิตภัณฑ์ใหม่ 4 ประเภท กลุ่มที่หนึ่ง นักศึกษาวิชาจิตวิทยาจำนวน 68 คน ได้ทำการจัดอันดับผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องคำนวณ (calculator) และ น้ำยาบ้วนปาก (mouthwash) กลุ่มที่สอง นักศึกษาหลักสูตร MBA จำนวน 45 คน ได้ทำการจัดอันดับผลิตภัณฑ์อาหารเช้าสำเร็จรูปจากธัญพืช (Breakfast Cereal) และ ไวน์แดง (Red wine) โดยได้ดำเนินการในช่วงระหว่างเวลาเรียน และ ใช้เวลาทั้งสิ้นประมาณ 5 นาที สามสัปดาห์ ต่อมา ทำการทดสอบซ้ำโดยคัดกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สมบูรณ์ในครั้งแรกออกเป็น นักศึกษาวิชาจิตวิทยา จำนวน 13 คน และ นักศึกษา MBA จำนวน 19 คน ดังนั้นจึงเหลือ นักศึกษาวิชาจิตวิทยาจำนวน 55 คน และ นักศึกษา MBA จำนวน 26 คน ผลลัพธ์ที่ได้จากการทดสอบซ้ำของคะแนนการมีส่วนร่วมมีข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 20 ข้อ โดยค่าความสัมพันธ์ในแต่ละผลิตภัณฑ์ดังนี้ เครื่องคิดเลข ค่า $r = 0.88$ ผลิตภัณฑ์น้ำยาบ้วนปาก ค่า $r = 0.89$ ผลิตภัณฑ์อาหารเช้าสำเร็จรูปจากธัญพืช ค่า $r = 0.88$ และ ผลิตภัณฑ์ไวน์แดง ค่า $r = 0.93$ เมื่อวิเคราะห์ความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา = .95 ถึง .97 ทั้ง 4 ประเภทของผลิตภัณฑ์

ด้วยเหตุนี้ข้อกระทงจำนวน 20 ข้อ ซึ่งได้ผ่านการทดสอบทั้งความตรงเชิงโครงสร้างและความสอดคล้องภายในจึงมีความเหมาะสมเพียงพอที่จะใช้เป็นมาตรวัดค่าการมีส่วนร่วม โดยแต่ละข้อกระทงได้จัดอันดับบนมาตรวัด 7 ระดับ คะแนนรวมที่เป็นไปได้อยู่ในช่วงระหว่าง 20 ถึง 140

Skumanic และ Kintsfather (1996) กล่าวว่าความเกี่ยวพันเป็นสิ่งสำคัญที่เป็นสื่อกลางของการแสดงออกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเป้าหมาย เป็นสิ่งที่โน้มน้าวหรือทำให้เกิดความรับผิดชอบ ความเอาใจใส่ ซึ่งเชื่อว่าเป็นตัวเร่งหรือกระตุ้นในบริบทของการบริจาคอวัยวะ เมื่อบุคคลรู้สึกหรือรับรู้ว่าจะสิ่งนั้นมีความเกี่ยวพันกับตนเองจะแสดงออกทางด้านความรู้สึกและการกระทำ บุคคลที่ชอบช่วยเหลือผู้อื่นจะตอบสนองต่อข้อความทางลบและปรารภณาที่จะช่วยเหลือ ในการศึกษานี้ได้ตั้งสมมติฐานที่ว่าความเกี่ยวพันมีอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม นำไปสู่การลงชื่อเป็นผู้ถือบัตรบริจาค

มาตรวัดความเกี่ยวพัน

มาตรวัดความเกี่ยวพัน (Personal Involvement Inventory) ของ Zaichkowsky (1985) ได้มีการพัฒนาโดย Skumanic และ Kintsfather (1996) และนำไปใช้เป็นเครื่องมือในวัดความเกี่ยวพัน เพื่อวัดการมีส่วนร่วมปัญหาเกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ โดยเครื่องมือนี้ประกอบด้วยข้อคำถามที่มีคำตอบเป็นค่าคู่ขั้วบนมาตรวัด 7 ระดับ ตัวอย่างเช่น "สำคัญ - ไม่สำคัญ", "ฉันมีความกังวล

- ฉันทน์ไม่มีความกังวล" และ "สนใจ - ไม่สนใจ" ได้รับการตรวจสอบเพื่อทราบระดับความเข้าใจของผู้ตอบเกี่ยวกับแนวคิดต่อการบริจาคอวัยวะ จากการศึกษาพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น ค่านิยมและการมีส่วนร่วมของปัญหาเป็นแรงผลักดันในกระบวนการโน้มน้าวใจสำหรับความเต็มใจที่จะเป็นผู้บริจาคอวัยวะเพื่อเข้าสู่ระบบการขออวัยวะผู้บริจาคอวัยวะ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้กับการบริจาคอวัยวะ

Horton และ Horton (1990) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 455 คน นักศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 26 คน และ คนจากชุมชนโดยรอบจำนวน 465 คน ในการตอบแบบสอบถามแบบเกี่ยวกับความรู้ในด้านการบริจาคอวัยวะ (ถูก/ผิด) จำนวน 21 ข้อ และมีคำถาม 4 ข้อที่มีอัตราความคลาดเคลื่อนสูงมาก แสดงให้เห็นถึงอุปสรรคและข้อกีดขวางที่เป็นไปได้ต่อการบริจาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำถามเหล่านี้เกี่ยวข้องกับด้านศาสนาในการสนับสนุนการบริจาคอวัยวะ แนวคิดภาวะสมองตาย การแบ่งแยกอย่างเข้มงวดของทีมแพทย์ผู้รับผิดชอบหลักในด้านสวัสดิการของผู้บริจาค (donor) กับ ผู้รับบริจาค (donee) และความเชื่อในทางที่ผิดว่าบัตรผู้บริจาคอวัยวะที่ถูกต้องตามกฎหมายต้องยื่นคำร้องและถูกจัดเก็บเข้าแฟ้มเอกสารในกระทรวงสาธารณสุขแห่งสหรัฐอเมริกา (U.S. Department of Health and Human Services) ความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริงในการบริจาคอวัยวะพบว่ามีความสัมพันธ์กับการถือหรือร้องขอบัตรผู้บริจาคอวัยวะ เจตคติต่อการบริจาคอวัยวะและความเต็มใจในการบริจาคอวัยวะ มีความสัมพันธ์ต่อการแสดงความจำนงบริจาคอวัยวะของตนเองหรือบุคคลอื่นเป็นที่รักที่ได้เสียชีวิตลง ข้อค้นพบเหล่านี้สามารถนำไปใช้เป็นกลยุทธ์ในการเพิ่มระดับการสนับสนุนของสาธารณชนต่อการบริจาคอวัยวะ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติกับการบริจาคอวัยวะ

Parisi และ Katz (1986) ศึกษาปัจจัยด้านเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะหลังเสียชีวิตและความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ เนื่องจากความต้องการอวัยวะด้านทางการแพทย์สำหรับใช้ในการปลูกถ่ายอวัยวะมีมากกว่าอวัยวะบริจาค และกำลังเพิ่มสูงอย่างต่อเนื่อง เจตคติทางบวกเป็นสิ่งพึงประสงค์อย่างมากเกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะซึ่งจะช่วยผลักดันให้บุคคลเต็มใจในการลงชื่อยินยอมให้การบริจาคอวัยวะหลังจากเสียชีวิตแล้ว พบว่ามีมติเชิงบวกสะท้อนความเชื่อเกี่ยวกับการมีมนุษยธรรมและความรู้สึกภาคภูมิใจจากการเป็นผู้บริจาค มติเชิงลบสะท้อนความหวาดกลัวด้านการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและการได้รับการดูแลทางการแพทย์ที่ไม่เหมาะสม โดยกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาที่มีเจตคติทางบวกสูง หรือมีเจตคติทางลบต่ำจะเป็นบุคคลที่มีความเต็มใจที่จะลงชื่อยินยอมในการถือบัตรผู้บริจาค และในการศึกษารุ่นนี้ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างรูปแบบการรณรงค์ทางการศึกษาเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการบริจาคอวัยวะ

Sanner (1994) ศึกษาเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะและการปลูกถ่ายอวัยวะ งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความเข้าใจเชิงลึกในอิทธิพลของปัจจัยด้านเจตคติที่มีต่อการบริจาคอวัยวะ และกระบวนการอื่นๆที่ดำเนินการหลังจากเสียชีวิต จากการสำรวจประชากรจำนวน 400 คนในเมืองอุพซอล่า (Uppsala) ของประเทศสวีเดน เกี่ยวกับเจตคติที่มีต่อการปลูกถ่ายอวัยวะโดยได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 38 รายที่มีเจตคติแตกต่างกันต่อการบริจาคอวัยวะของตนเองเพื่อเข้าสู่กระบวนการสัมภาษณ์แบบติดตามผล จากการสัมภาษณ์พบว่ามีความกังวล 600 ข้อความ ได้กล่าวถึงกับแรงจูงใจและการตอบสนองต่อกระบวนการทางการแพทย์ที่ดำเนินการกับศพของผู้เสียชีวิต ข้อความเหล่านี้ได้สรุปเป็นแรงจูงใจ 20 หมวดหมู่ โดยที่ลักษณะของแรงจูงใจ 17 หมวดหมู่เป็นแรงจูงใจในเชิงลบที่มีต่อการบริจาคอวัยวะ และอีก 3 หมวดหมู่เป็นการสนับสนุนต่อกระบวนการข้างต้น สำหรับกลุ่มที่ไม่ได้ตัดสินใจจำนวน 14 คน พบว่า 11 คนมีความคิดเห็นที่แน่นอน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 7 คน ตัดสินใจในการบริจาคอวัยวะ เมื่อความเชื่อในทางที่ผิดของเขาได้รับการปรับแก้ให้ถูกต้องหรือเมื่อพวกเขาใช้เวลาในการทำงานผ่านความไม่สบายใจในช่วงเริ่มต้น ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 คน มีเจตคติทางลบอย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังมีกลุ่มตัวอย่างอีกจำนวน 3 คนที่ยังไม่แน่ใจ

Health Studies Research Division (1995) ศึกษาเกี่ยวกับความขัดแย้งกันของเจตคติที่มีต่อการบริจาคกระเจตตาและเจตคติที่มีต่อการบริจาคอวัยวะของพยาบาล ความต้องการอวัยวะและเนื้อเยื่อที่สามารถปลูกถ่ายได้มีความต้องการสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และการดำเนินการมีความจำเป็นต้องเพิ่มอัตราการบริจาคอวัยวะและเนื้อเยื่อบริจาค งานวิจัยที่ผ่านมาได้แสดงให้เห็นว่าพยาบาลมีอิทธิพลอย่างมากต่ออัตราการบริจาคในทางการแพทย์ในการศึกษารุ่นนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างพยาบาลจำนวน 150 คน ทำแบบวัดผลเพื่อประเมินเจตคติที่มีต่อการบริจาคอวัยวะหลังการเสียชีวิตพบว่าเจตคติต่อการบริจาคดวงตาและอวัยวะไม่สอดคล้องกัน โดยผู้ที่บริจาคอวัยวะแต่ไม่บริจาคดวงตาจำนวน 25% ของผู้ตอบ โดยให้เหตุผลว่าเกี่ยวกับชีวิตหลังความตาย การมองเห็นในชาติ การไม่ชอบความคิดของการบริจาคดวงตาแต่ไม่มีสาเหตุที่แน่ชัด ผู้ตอบส่วนใหญ่ยอมรับการบริจาคโดยทั่วไป และหลายคนก็ถือหรือมีบัตรผู้บริจาคที่ลงชื่อยินยอมแล้ว พยาบาลเป็นอาชีพที่ติดต่อกับผู้ป่วยมากที่สุดในสถานพยาบาลและด้วยเหตุนี้จึงสามารถจำแนกผู้บริจาคที่มีประสิทธิภาพได้ และพบว่า เจตคติต่อการบริจาคดวงตาและอวัยวะที่ขัดแย้งกันอาจเกิดจากการรับรู้ทางอารมณ์ที่ต่างกัน

Yeung และคณะ (2000) ศึกษาเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะในประเทศ ในงานวิจัยฉบับนี้ได้ดำเนินการสำรวจเพื่อศึกษาเจตคติที่มีต่อการบริจาคอวัยวะหลังการตายของผู้อาศัยอยู่ในฮ่องกง ผลลัพธ์ที่ได้พบว่า 60.3% ของผู้ตอบแบบสำรวจมีความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในผลงานที่ผ่านมา นอกจากนี้ ผลลัพธ์ยังบ่งชี้ว่าความเต็มใจในการบริจาคอวัยวะมีความสัมพันธ์กันกับอายุ อาชีพ และเจตคติ และพบว่าม็อดประกอบที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ รูปแบบของพิธีฝังศพ พฤติกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น การขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ และการขาดความมั่นใจต่อความเชี่ยวชาญทางการแพทย์ดำเนินการดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม (บุคลากรทางการแพทย์) ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการออกแบบหลักสูตรการศึกษาของภาครัฐในด้านการบริจาคอวัยวะ

Conesa และคณะ (2003) ศึกษาข้อมูลด้านจิตสังคมในการช่วยเหลือการบริจาคอวัยวะ การขาดแคลนอวัยวะบริจาคยังคงเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการปลูกถ่ายอวัยวะอย่างต่อเนื่อง วัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 1) เพื่อระบุลักษณะทางด้านจิตใจในการต่อต้านการบริจาคอวัยวะ และ 2) เพื่อพิจารณาผลกระทบต่อด้านกฎหมายที่มีต่อการซื้อและการปลูกถ่ายอวัยวะ ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 2,000 คน คัดเลือกโดยการสุ่ม และจำแนกตามตัวแปรด้านเพศ อายุ และ ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ เจตคติที่มีต่อการบริจาคอวัยวะและการปลูกถ่ายอวัยวะ ประเมินผลจากแบบสอบถาม พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะในทิศทางบวก 63% มีเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะในทิศทางลบ 31% และ ไม่ตอบ 6% ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านกฎหมายโดยอาศัยการใช้สิทธิ์นั้น พบว่ามีเพียง 24% เท่านั้นเห็นด้วยกับการใช้สิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมาย ขณะที่ 53% คิดว่าเป็นการใช้อำนาจในทางมิชอบ สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีเจตคติทางลบต่อกฎหมายมีลักษณะดังนี้ อายุมากกว่า 40 ปี ระดับการศึกษาต่ำ ไม่มีประสบการณ์กับการบริจาคอวัยวะหรือการปลูกถ่าย ไม่มีประสบการณ์ในกิจกรรมเชิงสนับสนุนสังคม ปฏิเสธที่จะยอมรับการจัดกระทำต่อศพหรือการผ่าตัดและขาดความรู้เกี่ยวกับแนวความคิดภาวะสมองตาย

ดังนั้นจากการศึกษาครั้งนี้จึงสรุปได้ว่าบุคคลที่มีลักษณะต่อต้านการบริจาคอวัยวะ คือ บุคคลที่มีอายุมากกว่า 40 ปี ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำ ไม่ทำกิจกรรมเชิงสนับสนุนสังคม ไม่มีประสบการณ์กับการบริจาคอวัยวะหรือการปลูกถ่าย แสดงความไม่รู้เกี่ยวกับแนวความคิดภาวะสมองตายและปฏิเสธที่จะยอมรับการจัดกระทำต่อศพ และมีเจตคติทางลบต่อกฎหมาย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้ เจตคติกับการบริจาคอวัยวะ

สุวิรัช รัตนมณีโชติ (2536) ศึกษาเรื่องความรู้และเจตคติของพยาบาลต่อการบริจาคอวัยวะ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 236 คน จากแผนกศัลยกรรมของโรงพยาบาลของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครที่มีการปลูกถ่ายอวัยวะและใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พบว่าพยาบาลมีความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 65.40 รองลงมาคือมีความรู้ดี น้อย และน้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 19.39 14.45 และ 0.76 ตามลำดับ สำหรับเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ ส่วนใหญ่มีเจตคติอยู่ในระดับดีร้อยละ 55.89 รองลงมาคือเจตคติไม่ชัดเจนและไม่ดี คิดเป็นร้อยละ 42.97 และ 1.14 ตามลำดับ ความรู้มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่าความรู้ของพยาบาลเกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตามหน่วยงานที่ปฏิบัติ แต่ไม่แตกต่างกันตามระดับอายุ ระยะเวลาในการทำงาน ส่วนเจตคติของพยาบาลไม่มีความแตกต่างกันตามตัวแปรด้านอายุ ระยะเวลาในการทำงาน และหน่วยงานที่ปฏิบัติ

สุกัญญา อามีน (2539) ศึกษาความรู้และเจตคติต่อการปลูกถ่ายอวัยวะของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาในผู้ที่มีอายุระหว่าง 18 - 60 ปี จำนวน 450 คน ใช้แบบสอบถามปลายปิดและแบบสัมภาษณ์ สรุปผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้และเจตคติอยู่ในระดับปาน

กลาง ค่าเฉลี่ยของความรู้อยู่ที่ 53.2 คะแนน คะแนนสูงสุดได้ 93.3 คะแนนต่ำสุดได้ 6.6 คะแนน ค่าเฉลี่ยเจตคติอยู่ที่ 3.9 คะแนนสูงสุดและต่ำสุดได้แก่ 5.0 และ 2.3 ตามลำดับ การสัมภาษณ์ ศัลยแพทย์จำนวน 15 คน พบว่าส่วนใหญ่มีความรู้และมีเจตคติที่ดีและเห็นด้วยกับการปลูกถ่าย อวัยวะของผู้ป่วยระยะสุดท้าย และยอมรับการวินิจฉัยสมองตายของแพทย์สภาวะที่เหมาะสมกับ ประเทศไทย

นพดล ทองมัน (2541) ศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะทางประชากรศาสตร์และการเปิดรับ สื่อที่มีต่อความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมต่อเรื่องการบริจาคอวัยวะของประชาชนในเขต กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 450 คน เป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร อายุ 20 ปี ขึ้นไป และต้องไม่มีสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกันประกอบอาชีพเกี่ยวกับด้านการแพทย์ ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ในเรื่องการบริจาคอวัยวะในระดับปานกลางมากที่สุด มีเจตคติที่ดีต่อการ บริจาคอวัยวะถึง 10 ประเด็นจาก 15 ประเด็น โดยประเด็นที่มีเจตคติที่ดีที่สุดคือการบริจาคอวัยวะ ถือว่าเป็นการทำหน้าที่สูงสุดอย่างหนึ่ง กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ต่างกันก็จะมีเจตคติต่อการบริจาค อวัยวะแตกต่างกันคือ หากมีความรู้มากก็จะมีเจตคติที่ดีต่อการบริจาคอวัยวะ และเจตคติเป็นคุณ ลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลซึ่งแตกต่างกันโดยไม่ขึ้นกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ ความรู้ไม่มี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริจาคอวัยวะ ส่วนเจตคติไม่สามารถอธิบายได้ชัดเจนต่อความสัมพันธ์ กับพฤติกรรมการบริจาคอวัยวะ แต่ความแตกต่างด้านอายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริจาค อวัยวะอย่างชัดเจน

วรภัทร์ สังข์น้อย (2541) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจบริจาคอวัยวะของญาติผู้เสียชีวิต ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับญาติผู้เสียชีวิตที่เป็นผู้ตัดสินใจบริจาคอวัยวะจำนวน 31 คน ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจบริจาคอวัยวะของญาติผู้เสียชีวิต ปัจจัยภายในตัวญาติ ผู้เสียชีวิต ประกอบด้วยปัจจัยหลักได้แก่ความเชื่อและปัจจัยเสริม 5 ประการ ได้แก่ การรับรู้เรื่องชีวิต ความรู้ ความตั้งใจ สถานภาพทางเศรษฐกิจ และบุคลิกภาพ ส่วนปัจจัยภายนอกตัวญาติผู้เสียชีวิต ประกอบไปด้วย ปัจจัยหลัก ได้แก่ บุคลากรทางการแพทย์ และปัจจัยเสริม 3 ประการ ได้แก่ บุคคล ใกล้ชิด ลักษณะผู้เสียชีวิต และสื่อ ขั้นตอนของการตัดสินใจบริจาคอวัยวะของญาติผู้เสียชีวิต แบ่ง ออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ระยะก่อนการตัดสินใจ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนย่อยคือ ขั้นตอนการรับรู้ สภาพอาการของผู้เสียชีวิต และขั้นตอนการทำใจ ระยะการตัดสินใจประกอบด้วย 5 ขั้นตอนย่อย คือ ขั้นตอนการถูกขอบริจาคอวัยวะ ขั้นตอนการแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม ขั้นตอนการพิจารณา ขั้นตอนการ ปรึกษาและอธิบายบุคคลใกล้ชิด และขั้นตอนการตัดสินใจยินยอมบริจาคอวัยวะ และระยะหลังการ ตัดสินใจประกอบด้วย 1 ขั้นตอนคือ การยืนยันการตัดสินใจ

สมโภช คำแก้ว (2543) ศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติเรื่องการบริจาคอวัยวะของพระสงฆ์กับ ฆราวาสในกรุงเทพมหานคร โดยแยกการศึกษาออกเป็น 2 ส่วนคือศึกษาวิจัยภาคเอกสารและ ภาคสนาม การศึกษาภาคเอกสารพบว่า หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาถือว่าการบริจาคอวัยวะเป็น การให้ทานอย่างหนึ่งอยู่ในทานชั้นอุปัชฌาย์ สอนให้พิจารณาเห็นชีวิตไม่ให้อึดติดในร่างกายการซื้อ ขายอวัยวะมนุษย์ผิดหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา ส่วนการบริจาคอวัยวะทางการแพทย์เป็นการ

ช่วยเหลือผู้ป่วยให้มีชีวิตอยู่ต่อไปได้และถือเอาสมองตายเป็นเครื่องตัดสินความตายของมนุษย์ ผลการเปรียบเทียบการตายทางการแพทย์กับทางพระพุทธศาสนามีความแตกต่างกัน พระสงฆ์กับฆราวาสส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าการบริจาคอวัยวะถือเป็นการให้ทานอย่างหนึ่งทำให้ได้บุญทั้งชาตินี้และชาติหน้า และไม่เชื่อว่าเมื่อบริจาคอวัยวะแล้วเกิดใหม่ชาติหน้าอวัยวะไม่ครบ ทั้งสองกลุ่มมีความคิดที่จะบริจาคอวัยวะ แต่ส่วนใหญ่ยังไม่ได้แสดงความจำนงบริจาคอวัยวะ พระสงฆ์ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการตัดสินการตายทางการแพทย์ที่ถือเอาสมองตายเป็นหลัก ส่วนฆราวาสพบว่า ยังไม่แน่ใจ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองไม่เห็นด้วยกับการตั้งศูนย์ซื้อขายอวัยวะอย่างถูกต้องตามกฎหมาย แต่เห็นด้วยว่าการบริจาคอวัยวะถือเป็นเรื่องใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย ควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนรับทราบข้อมูลที่ถูกต้องเพื่อเป็นประโยชน์และสร้างแรงจูงใจให้บริจาคอวัยวะในอนาคตต่อไป

Rumsey และคณะ (2003) ได้วิจัยอิทธิพลของความรู้และการเคร่งศาสนาต่อเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ ได้เสนอว่าความต้องการอวัยวะบริจาคยังคงมีอยู่มากในแต่ละปี และมีคนมากถึงพันคนที่รอคอยอวัยวะบริจาคเพื่อการปลูกถ่าย ในการศึกษาครั้งนี้ ได้พัฒนาแบบสำรวจเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ (Organ Donation Attitude Survey, ODAS) โดยกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 190 คน (ผู้หญิง 114 คนที่มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 20 ปี และ เพศชาย 76 คนที่มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 20 ปี) โดยนักศึกษาเหล่านี้ได้ลงทะเบียนเรียนวิชาศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัยทางภาคตะวันตก การศึกษาครั้งนี้ได้พิจารณาว่าแบบสำรวจเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ (ODAS) เป็นเครื่องมือที่น่าเชื่อถือและเที่ยงตรงในการประเมินเจตคติที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคอวัยวะ ข้อมูลที่รวบรวมได้วิเคราะห์ผลโดยวิธีการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณแบบขั้นบันได (Stepwise Regression) เพื่อพิจารณาว่าตัวแปรใดสัมพันธ์กับเจตคติที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคอวัยวะ ผลลัพธ์ที่ได้บ่งชี้ถึงผลกระทบของตัวแปร 4 ด้าน ได้แก่ การศึกษาเกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ ความรู้ของบุคคลผู้บริจาคอวัยวะหลังการเสียชีวิต ความตระหนักรู้ของบุคคลผู้ได้รับการบริจาคอวัยวะ และ ความเชื่อทางศาสนา ตัวแปรสำคัญเหล่านี้ในการวิเคราะห์ความถดถอยอธิบายความแปรปรวนของคะแนนรวมเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ เท่ากับ 24.95% ผลลัพธ์ที่สำคัญที่สุดของการศึกษาในครั้งนี้บ่งชี้ว่าแบบสำรวจเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะมีความเที่ยงและสามารถใช้ในประเมินเจตคติที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคอวัยวะได้

Cheng และคณะ (2005) ศึกษาเกี่ยวกับเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะในประเทศฮ่องกง แม้ความต้องการของผู้ป่วยจะเพิ่มสูงขึ้น แต่กิจกรรมการปลูกถ่ายอวัยวะในฮ่องกงก็ยังมีข้อจำกัดอันเนื่องมาจากการขาดแคลนผู้บริจาคอวัยวะ ในขณะที่จำนวนผู้ป่วยที่รอการปลูกถ่ายอวัยวะได้เพิ่มสูงขึ้น ในอดีตที่ผ่านมาความคิดของวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมเกี่ยวกับการรักษาร่างกายไม่ให้เสียหายเป็นเหตุผลสำคัญในการจำกัดปริมาณการบริจาคอวัยวะ แต่เมื่อไม่กี่ปีที่ผ่านมา สาธารณชนได้เปิดกว้างต่อการบริจาคอวัยวะมากยิ่งขึ้น งานวิจัยฉบับนี้อธิบายและทบทวนการเปลี่ยนแปลงเจตคติของสาธารณชนที่มีต่อการบริจาคอวัยวะตลอดช่วงทศวรรษที่ผ่านมาในประเทศฮ่องกง รวมถึงสถานะในปัจจุบันด้วย สำรองโดยการสอบถามญาติซึ่งเป็นผู้ให้เหตุผลในการสัมภาษณ์ โดยผู้ประสานงานการปลูกถ่ายอวัยวะ (transplant coordinator) บันทึกผลการปฏิเสธหรือการยืนยันบริจาคอวัยวะในแล้ววิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ในช่วงระหว่าง ปี ค.ศ. 1996 - 2004 พบว่าเหตุผลสำคัญในการ

ปฏิเสธการบริจาค เกิดจากความเชื่อดั้งเดิมเกี่ยวกับการรักษาร่างกายไม่ให้เกิดความเสียหาย ญาติไม่ทราบความปรารถนาของคนที่พวกเขารักและขาดการยินยอมระหว่างสมาชิกในครอบครัว ประเทศฮ่องกงจำเป็นต้องพิจารณาวิธีการในการกระตุ้น ส่งเสริม ให้บุคคลแสดงความปรารถนาและเป็นผู้บริจาคอวัยวะ

Kim และคณะ (2006) ศึกษาความรู้ของนักศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรีและเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะในประเทศเกาหลี การบริจาคอวัยวะจากผู้ป่วยภาวะสมองตายเป็นประเด็นที่มีความขัดแย้งกันในเกาหลีภายในบริบททางวัฒนธรรมตามความเชื่อของลัทธิขงจื้อ ในแต่ละปีมีผู้พลายพันคนรอคอยการบริจาคอวัยวะ ซึ่งบ่งชี้ถึงอัตราการบริจาคในระดับต่ำมาก และ ความสำคัญของพยาบาลในการจำแนกผู้บริจาคที่มีศักยภาพ ด้วยเหตุนี้ จึงมีความสำคัญในการจำแนกระดับความรู้ และ เจตคติที่มีต่อการบริจาคอวัยวะจากผู้ป่วยภาวะสมองตายของนักศึกษาพยาบาลในฐานะบุคลากรด้านการแพทย์ โดยสำรวจข้อมูลจากนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 292 คนในวิทยาลัยการพยาบาลแห่งเกาหลีเป็นกลุ่มตัวอย่างสำรวจในปี ค.ศ. 2003 โดยการใช้เครื่องมือวัดแบบ 38 รายการที่พัฒนาขึ้นมาโดยนักวิจัย เจตคติของพวกเขาที่มีต่อการบริจาคอวัยวะมีลักษณะผสมผสานเข้าด้วยกันและไม่ชัดเจน แต่ในภาพรวมแล้ว พวกเขามีเจตคติเชิงบวก และมีความเต็มใจที่จะเป็นผู้บริจาคที่มีประสิทธิภาพในอนาคต ในขณะที่การศึกษาระดับนี้ระบุว่าหลักสูตรการศึกษาที่มีประสิทธิภาพมีความจำเป็นต่อนักศึกษาพยาบาลในเกาหลีในการพัฒนาความรู้ของพวกเขาเกี่ยวกับภาวะสมองตาย เพื่อให้เกิดเจตคติทางบวก ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของความเต็มใจที่จะเป็นผู้บริจาคอวัยวะ

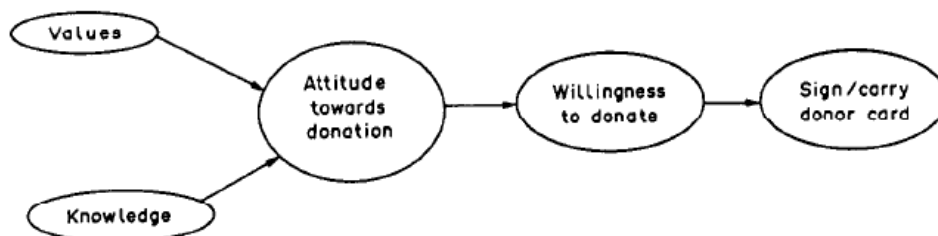
Trompeta และคณะ (2010) ได้พัฒนาแบบสำรวจความรู้ของการบริจาคอวัยวะและการปลูกถ่ายอวัยวะสำหรับวัยรุ่น สำหรับใช้ในวัยรุ่นเชื้อสายเอเชีย-อเมริกัน เนื่องจากมีความต้องการการปลูกถ่ายไตเพิ่มสูงขึ้น สืบเนื่องมาจากภาวะความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน และ การขาดแคลนอวัยวะบริจาค ความต้องการนี้เป็นไปได้ว่าจะเพิ่มสูงขึ้นตามอายุประชากรชาวเอเชียในวัยรุ่น อย่างไรก็ตาม ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ และการปลูกถ่ายในประชากรกลุ่มนี้ยังคงมีการสำรวจน้อยมาก งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบสำรวจความรู้ด้านการบริจาคอวัยวะ และการปลูกถ่ายอวัยวะสำหรับใช้ในเด็กวัยรุ่นเชื้อสายเอเชีย-อเมริกัน และ เพื่อศึกษาคุณสมบัติทางจิตวิทยา ความสอดคล้องภายใน (Cronbach) และ การวิเคราะห์องค์ประกอบเป็นวิธีที่ใช้เพื่อพิจารณาความเชื่อมั่น และความเที่ยงตรงของแบบสำรวจในเด็กวัยรุ่นเชื้อสายเอเชีย-อเมริกันจำนวน 121 คนที่อาศัยอยู่ในเกาะฮาวาย ผลลัพธ์ที่ได้บ่งชี้ว่าแบบสำรวจมีความเชื่อมั่นเพียงพอ และ มีความถูกต้องทางจิตวิทยาอย่างสมเหตุสมผลในการประเมินความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะและการปลูกถ่าย การศึกษาเพิ่มเติมจำเป็นต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องด้านประโยชน์ใช้งาน และ คุณสมบัติทางจิตวิทยาของแบบสำรวจความรู้ด้านการบริจาคอวัยวะและการปลูกถ่ายอวัยวะในกลุ่มตัวอย่างอื่น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม ความรู้ เจตคติ กับการบริจาคอวัยวะ

จุฑามาส ปิ่นมุลคง (2547) ศึกษาเกี่ยวกับ ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมต่อการบริจาคอวัยวะของผู้ที่มาบริจาคโลหิต ณ ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาด กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ที่มาบริจาคโลหิต ณ ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาด ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่มาบริจาคโลหิตส่วนใหญ่ร้อยละ 40 มีอายุระหว่าง 18 - 30 ปี คะแนนเฉลี่ยในทุกด้านของผู้ที่ได้แสดงความจำนงบริจาคอวัยวะมีค่าสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้แสดงความจำนงบริจาคอวัยวะ ยกเว้นด้านความรู้ที่ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ ได้แก่ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่บริจาคโลหิตระหว่าง 6 - 10 ปี ด้านเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะมีความสัมพันธ์แปรผันตามระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ด้านพฤติกรรมต่อการบริจาคอวัยวะมีความสัมพันธ์กับอายุระหว่าง 51 - 60 ปี ระยะเวลาที่บริจาคโลหิตมากกว่า 10 ปีขึ้นไป และจำนวนครั้งที่บริจาคโลหิตตั้งแต่ 16 ครั้งขึ้นไป ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมต่อการบริจาคอวัยวะ พบว่า ความรู้มีความสัมพันธ์กับเจตคติในระดับน้อย ส่วนเจตคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในระดับปานกลางถึงมากแต่ความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม ผู้บริจาคโลหิตส่วนใหญ่เคยรับทราบเรื่องการบริจาคอวัยวะ ร้อยละ 26.25 ได้แสดงความจำนงบริจาคอวัยวะไว้ โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 70.25 ยังไม่ได้แสดงความจำนงและให้เหตุผลว่าไม่ทราบวิธีการบริจาคอวัยวะมากที่สุด ดังนั้นควรมีการประชาสัมพันธ์เรื่องการบริจาคอวัยวะทางสื่อต่างๆ ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและเกิดทัศนคติที่ดีในการบริจาคอวัยวะเพื่อนำไปช่วยเหลือชีวิตผู้ป่วยต่อไป

Horton และ Horton (1991) ศึกษาารูปแบบของความเต็มใจในการเป็นผู้บริจาคอวัยวะที่มีศักยภาพ โดยศึกษาการตัดสินใจแสดงความจำนงเป็นผู้บริจาคอวัยวะ โดยนำเสนอ ออกเป็นสองรูปแบบ และใช้โปรแกรมลิสรเอลในการวิเคราะห์สถิติ

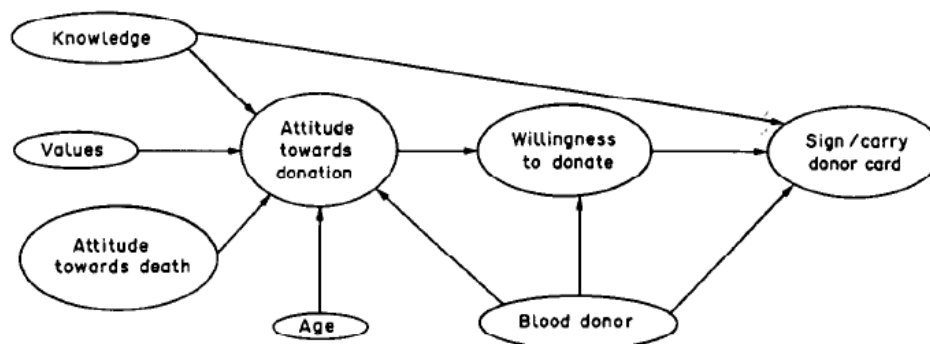
รูปแบบที่หนึ่งศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรค่านิยม ความรู้ โดยมีเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะและความปรารถนาที่จะบริจาคเป็นตัวแปรส่งผ่าน เพื่อทำนายพฤติกรรมการบริจาคอวัยวะ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 286 คน อายุเฉลี่ย 19 ปี เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย

ภาพที่ 6. โมเดลที่ 1 ในการวิจัยของ Horton และ Horton (1991)

รูปแบบที่สอง ศึกษาตัวแปรค่านิยม ความรู้ โดยมีเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะและความเต็มใจที่จะบริจาคเป็นตัวแปรส่งผ่าน เพื่อทำนายความพฤติกรรมการบริจาคอวัยวะ และได้มีการปรับ

รูปแบบโมเดล โดยเพิ่มตัวแปรเจตคติต่อความตาย อายุ และประวัติการบริจาคเลือด กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 365 คน เป็นบุคคลทั่วไปที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ จากชุมชนท้องถิ่น

ภาพที่ 7. โมเดลที่ 2 ในการวิจัยของ Horton และ Horton (1991)

การศึกษาครั้งนี้ได้มีการพัฒนาโมเดล เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรความเชื่อ ความรู้ อายุ ประวัติการบริจาคเลือด เจตคติต่อความตาย เจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ และความตั้งใจที่จะบริจาคอวัยวะ ซึ่งการที่บุคคลเป็นผู้ถือบัตรผู้บริจาคมานั้น ย่อมเป็นการแสดงความตั้งใจที่จะบริจาคอวัยวะเมื่อมีโอกาส (เสียชีวิต)

ในการวิจัยได้นำกลุ่มตัวอย่างที่หนึ่ง (นักศึกษา) มาวิเคราะห์ตามโมเดลที่หนึ่ง และโมเดลที่สองซึ่งได้มีการปรับรูปแบบแล้ว พบว่าตัวแปรทั้งหมดมีความสัมพันธ์กัน สอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่าสามารถทำนายพฤติกรรมการบริจาคได้อย่างมีนัยสำคัญ สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่สอง (บุคคลทั่วไปในชุมชน) ได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามโมเดลที่สองซึ่งได้รับการปรับแล้ว และพบว่าตัวแปรทั้งหมดมีความสัมพันธ์กัน สอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่าสามารถทำนายพฤติกรรมการบริจาคได้อย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน

Morgan และ Miller (2002) ได้ศึกษาปัจจัยด้านความรู้ เจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ การคำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่น ต่อความเต็มใจในการบริจาคอวัยวะ โดยได้ส่งจดหมายให้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 798 คน (ผ่านกระบวนการเก็บรวบรวมตัวอย่างโดยการสุ่ม) จากบริษัทในท้องถิ่น 2 แห่ง ได้แสดงให้เห็นว่าเจตคติที่มีต่อการบริจาคอวัยวะ ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ การคำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่นและบรรทัดฐานทางสังคมที่รับรู้ เหล่านี้ล้วนมีความเกี่ยวข้องกันอย่างชัดเจนกับทั้งพฤติกรรมแท้จริง (การได้ลงชื่อในบัตรผู้บริจาคอวัยวะ) และการแสดงเจตนา ในการลงชื่อเป็นผู้ถือบัตรผู้บริจาคอวัยวะในอนาคต ข้อค้นพบเหล่านี้สนับสนุนแบบจำลองหลักของความเต็มใจในการบริจาคอวัยวะ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ที่พัฒนามาจาก Horton และ Horton (1991) และ Kopfman (1994) การศึกษาครั้งนี้ยังพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะให้เป็นปัจจุบันอีกด้วย โดย 1) การใช้กลุ่มประชากรวัยผู้ใหญ่จำนวนมากแทนการพึ่งพาอาศัยกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา และ 2) การมุ่งเน้นเกี่ยวกับ

อุปสรรคและข้อกีดขวางความรู้อย่างจำเพาะเจาะจงที่แบ่งแยกความแตกต่างของผู้บริจาคอวัยวะออกจากผู้ที่ไม่บริจาคอวัยวะ

Sander และ Miller (2005) ศึกษาปัจจัยด้านความรู้และเจตคติเกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะในชุมชนของรัฐโอไฮโอ ผู้ว่าการรัฐโอไฮโอของสหรัฐอเมริกา ได้ทำการสำรวจข้อมูล ความรู้ และเจตคติที่มีต่อการบริจาคอวัยวะ รวมถึงการสำรวจแหล่งที่มาของข้อมูลด้านการบริจาค และบทบาทของผู้ให้บริการด้านการแพทย์ด้วย ผู้เข้าร่วมการวิจัยจำนวน 1,000 คน ถูกคัดเลือกโดยการสุ่มเพื่อรับการสำรวจผ่านทางจดหมาย แบบสอบถามที่ถูกต้องและครบถ้วนได้รับคืนมาทั้งหมด 383 ฉบับ ซึ่งบ่งชี้ถึงการขาดแคลนความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะภายในชุมชน ผู้ตอบส่วนใหญ่มีเจตคติทางบวกต่อการบริจาคอวัยวะ ความรู้และเจตคติมีความเกี่ยวข้องในเชิงบวกกับความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ มีรายงานไม่บ่อยครั้งนักว่าผู้ให้บริการด้านการแพทย์เป็นแหล่งที่มาของข้อมูลเกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะและอยากให้ผู้ให้บริการด้านการแพทย์ของพวกเขาอธิบายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนหรือความเข้าใจในทางที่ผิดเป็นอุปสรรคที่สำคัญมากต่อการบริจาคอวัยวะ ด้วยเหตุนี้ การศึกษาของรัฐจึงควรมุ่งเน้นความรู้เกี่ยวกับการบริจาค และแสดงข้อมูลการขาดแคลนอวัยวะบริจาค ผลลัพธ์ของการศึกษาในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าผู้ให้บริการด้านการแพทย์สามารถเข้ามามีบทบาทสำคัญในการให้ข้อมูลและความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะกับผู้รับบริการทางการแพทย์ได้

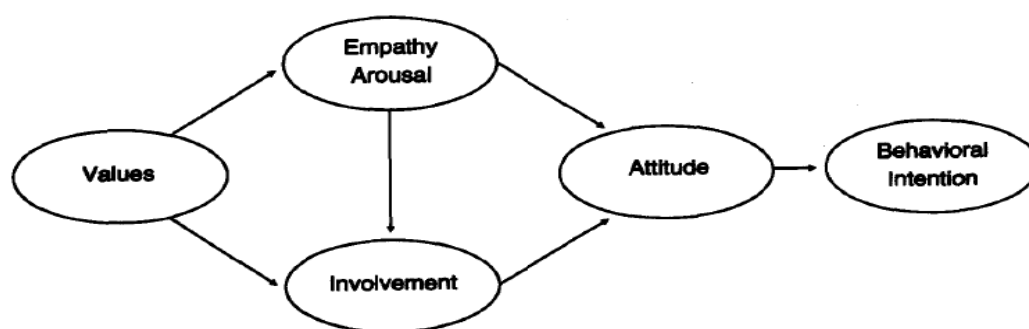
Zhang และคณะ (2007) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความรู้และความเต็มใจในการบริจาคอวัยวะขณะมีชีวิต โดยทำการสำรวจในมหาวิทยาลัย 3 แห่งของสาธารณรัฐประชาชนจีน การศึกษาในครั้งนี้จัดทำขึ้นเพื่อสำรวจความรู้และเจตคติของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะในขณะที่ยังมีชีวิตและวิเคราะห์ตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจของพวกเขาในจำนวนผู้เข้าร่วมการวิจัย 434 คน พบว่า 49.8% บ่งชี้ว่าพวกเขาจะมีความเต็มใจในการเป็นผู้บริจาคอวัยวะที่ยังมีชีวิต 58.4% เชื่อว่าการบริจาคอวัยวะในขณะที่ยังมีชีวิตสามารถบรรเทาการขาดแคลนอวัยวะได้ 48.2% คิดว่าอัตราการฟื้นฟูของผู้รับอวัยวะปลูกถ่ายจากบริจาคอวัยวะที่ยังมีชีวิตมีค่าเท่ากัน แม้ว่าจะดีกว่าการบริจาคโดยผู้เสียชีวิตก็ตาม 62.4% ระบุว่าญาติเป็นผู้รับที่เป็นไปได้มากที่สุด 48.0% ให้เหตุผลว่า การให้ผลตอบแทนบางส่วนเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการเพิ่มการบริจาคอวัยวะในขณะที่ยังมีชีวิต และ 53.7% ต้องการที่จะบริจาคอวัยวะผ่านทางศูนย์การปลูกถ่ายอวัยวะ ตัวแปรที่บ่งชี้ว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจของนักศึกษาในการบริจาคประกอบด้วย เจตคติที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างความสมบูรณ์ของร่างกายและสุขภาพ ความเชื่อเกี่ยวกับความสมบูรณ์ของร่างกายและวัฒนธรรมดั้งเดิม คุณค่าของการปลูกถ่ายอวัยวะของผู้บริจาคที่ยังมีชีวิตอยู่ ภูมิหลังทางเศรษฐกิจของนักศึกษา และ ความวิตกกังวลเกี่ยวกับผลกระทบที่มีต่อภาวะแทรกซ้อนหลังการผ่าตัด ในขณะที่เดียวกัน การศึกษาทางสังคมและการโฆษณาเกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะในขณะที่ยังมีชีวิตเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลน้อยมากหรือไม่เลยต่อการตัดสินใจ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นกับการบริจาคอวัยวะ

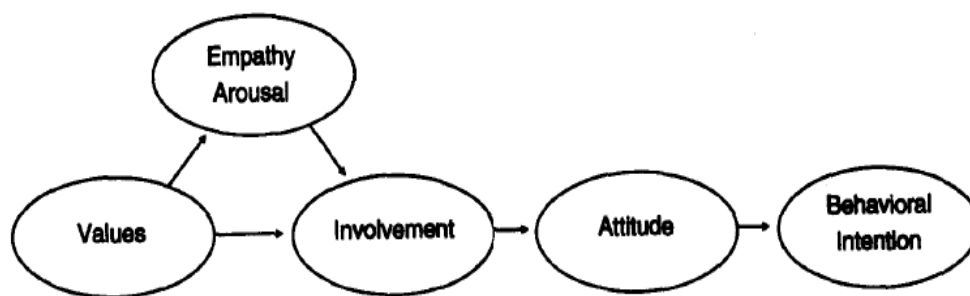
Skumanic และ Kintsfather (1996) ศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับการสนับสนุนการขอถือบัตรผู้บริจาคอวัยวะ โดยผู้วิจัยสนใจทำการศึกษาเรื่องนี้ เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนจำนวนผู้บริจาคอวัยวะ ซึ่งไม่สอดคล้องกับจำนวนผู้รอรับการปลูกถ่ายอวัยวะ และเสนอว่ากลยุทธ์การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อเพิ่มระดับความมุ่งมั่นของประชาชนที่จะบริจาค การสนับสนุนการแสดง ความจำนงบริจาคอวัยวะอาจเป็นสิ่งที่นำไปสู่ความสำเร็จของการเพิ่มจำนวนผู้บริจาคอวัยวะ ขึ้นอยู่กับ รูปแบบและรายละเอียดของการเชิญชวนและโอกาส, แรงจูงใจในการบริจาคอวัยวะ โดยการศึกษา ครั้งนี้นำเสนอและทดสอบรูปแบบสาเหตุของการตอบสนองต่อการเชิญชวน ความสัมพันธ์ระหว่าง ค่านิยม สิ่งเร้าการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น (empathy arousal), ความเกี่ยวพัน (Involvement) พบว่าเป็นแรงผลักดันที่สำคัญในกระบวนการโน้มน้าวใจ การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น การใช้ องค์ประกอบด้านความกังวลส่วนบุคคล เป็นตัวกระตุ้นการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น ทำให้เกิดความ แข็งแกร่งในความเชื่อมั่นของข้อความที่เป็นสารโน้มน้าวใจ Batson และ Coke (1981) (อ้างจาก Skumanich & Kintsfather, 1996)

สิ่งเร้าด้านการคำนึงถึงการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น (Empathic concern: EC) และ ด้าน ความกังวลส่วนบุคคล (Personal distress: PD) จะเป็นแรงจูงใจของผู้อยู่ในเหตุการณ์ (Bystander) เพื่อลดความเครียดส่วนบุคคลที่เกิดจากการเป็นพยาน หรือ รับรู้เหตุการณ์ โดยเข้าให้ความช่วยเหลือ การกระตุ้นเกี่ยวกับการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นทั้งสององค์ประกอบจะช่วยสร้างแรงจูงใจทำให้เกิด พฤติกรรมช่วยเหลือ

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจำนวน 196 คน อายุระหว่าง 18 - 22 ปี ที่มุ่งเน้นกลุ่มนี้ เนื่องจากการศึกษาก่อนหน้านี้พบว่า ผู้ที่แสดงความจำนงในการบริจาคส่วนใหญ่อยู่ในช่วงผู้ใหญ่ ตอนต้น และเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษา อีกทั้งยังเป็นช่วงที่มีระยะเวลาการเปลี่ยนแปลงในชีวิต ดังนั้นอาจมี การคล้อยตามความคิดใหม่ ประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับ

ภาพที่ 8. โมเดลที่ 1 ในการวิจัยของ Skumanic และ Kintsfather (1996)

ภาพที่ 9. โมเดลที่ 2 ในการวิจัยของ Skumanic และ Kintsfather (1996)

การวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น (Empathy arousal), ความเกี่ยวพัน (Involvement) เป็นสาเหตุของการพิจารณาข้อความที่เชิญชวน การยอมรับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคอวัยวะ ทำให้เกิดแรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรมช่วยเหลือเป็นแรงผลักดันที่สำคัญในกระบวนการโน้มน้าวใจ และเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ต้องพิจารณาในการออกแบบข้อความ ที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ เพื่อสนับสนุนการแสดงความจำนงบริจาคอวัยวะ

Verhaert และ Poel (2011) ได้ศึกษาปัจจัยด้านการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นในการทำนายพฤติกรรมบริจาค พฤติกรรมในอดีตและคุณสมบัติทางประชากร-สังคม เป็นปัจจัยในอดีตที่สามารถทำนายพฤติกรรมบริจาคเพื่อการกุศล การวิจัยในครั้งนี้ได้ศึกษาเพิ่มเติมการวัดผลด้านการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น ตัวอย่างเช่น การคำนึงถึงการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น และความกังวลส่วนบุคคล และได้กล่าวว่าการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น เป็นปัจจัยที่ทำนายพฤติกรรมบริจาคเพื่อการกุศลในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา เป็นการอธิบายพฤติกรรมเชิงสนับสนุนสังคมได้จำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยทั่วไปแล้ว ผลงานวิจัยเหล่านี้มักยอมรับลักษณะแบบหลายมิติของการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น โดยมีมิติด้านการคิดและการรู้สึก (Strayer, 1987) รวมถึงความหลากหลายของการตอบสนองทางอารมณ์ที่เป็นไปได้ต่อเป้าหมายที่แสดง (Eisenberg & Fabes, 1990) กระแสงานวิจัยแบบที่หนึ่งได้ศึกษาและทดสอบด้านการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นในลักษณะสภาวะทางจิตใจ และการจัดการหรือการปรับเปลี่ยนการสร้างการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นให้เหมาะสม (Batson, 1991) ผลงานเหล่านี้ได้ทดสอบสภาวะด้านจิตใจที่แสดงผลออกมา ก่อให้เกิดพฤติกรรมช่วยเหลือ กระแสงานวิจัยแบบที่สองจึงกำหนดให้การเห็นอกเห็นใจหรือรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นเป็นบุคลิกลักษณะเฉพาะตน และได้ตรวจสอบความแตกต่างส่วนบุคคลในด้านการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมช่วยเหลือ (Davis, 1983b) การวัดการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นที่ทราบกันเป็นอย่างดี คือ มาตรการวัดการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น (interpersonal reactivity index) (Davis, 1983a) ผลงานวิจัยมากกว่า 800 ชิ้นได้อ้างอิงถึงการวัดรูปแบบนี้ นอกจากนี้ การศึกษานี้ยังได้ทดสอบด้านการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นในฐานะบุคลิกลักษณะเฉพาะตน (Davis, 1983a) และ มุ่งเน้นเกี่ยวกับมิติทางอารมณ์ อ้างอิงตาม Davis (1983a) มิติทางอารมณ์นี้ประกอบด้วยองค์ประกอบทางอารมณ์ที่เป็นลบ 2 ด้าน การคำนึงถึงการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น (empathic concern) อ้างอิงความรู้สึกของการเห็นอกเห็นใจและความเห็นใจผู้อื่นนอกเหนือจากตัวเอง (Davis, 1994) ความกังวลส่วนบุคคล (personal distress) เป็นอารมณ์ความรู้สึกอีกรูปแบบหนึ่งในการตอบสนองต่อประสบการณ์ของผู้สังเกตการณ์ แม้ว่าจะอยู่ในรูป

ความรู้สึกโดยยึดถือตนเองของความวิตกกังวลส่วนบุคคล ความไม่สบายใจ และ ยากต่อการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคลที่จริงจังในการตอบสนอง ต่อผู้อื่นที่โศคร้าย ข้อเสนอฐานนี้อ้างว่าการเผชิญหน้ากับความต้องการของผู้อื่นอาจเพิ่มระดับความเป็นห่วงความรู้สึกของผู้อื่นหรือความกังวลส่วนบุคคลได้ บุคคลที่รู้สึกเป็นห่วงความรู้สึกของผู้อื่นมักมุ่งเน้นที่ความต้องการของบุคคล โดยไม่เห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนตัวและมีแรงจูงใจที่จะให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นเพื่อบรรเทาความทุกข์ใจของเขาหรือเธอ ในทางตรงกันข้าม เมื่อผู้คนประสบกับความกังวลใจส่วนบุคคล ความสนใจก็มักมุ่งเน้นไปที่ตัวเอง ซึ่งนำไปสู่แรงจูงใจทางการช่วยเหลือที่เห็นแก่ตัว เพื่อบรรเทาความทุกข์ใจ แรงจูงใจทั้งสองประเภทข้างต้นมีความเป็นไปได้ที่จะกระตุ้นพฤติกรรมการช่วยเหลือ (Bendapudi และคณะ 1996)

งานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคอวัยวะ

ทวีป ลิมปกรณวัฒน์ (2547) ศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจบุคคลให้มาบริจาคอวัยวะเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานด้านประชาสัมพันธ์ของศูนย์รับบริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทย และกลุ่มบุคคลผู้แสดงความจำนงบริจาคอวัยวะจำนวน 40 ราย ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการสื่อสารที่ใช้โน้มน้าวใจบุคคลประกอบด้วยกลยุทธ์ 5 ประการ คือ 1. กลยุทธ์การใช้สื่อ โดยใช้สื่อบุคคล ได้แก่ การใช้บุคคลที่น่าเชื่อถือและการใช้บุคคลที่มีชื่อเสียง และการใช้สื่อมวลชน 2. กลยุทธ์การบรรยายให้ความรู้ 3. กลยุทธ์การหาพันธมิตร 4. กลยุทธ์การใช้หน่วยรับบริจาคเคลื่อนที่ และ 5. กลยุทธ์การจัดอบรม/สัมมนา ขั้นตอนการตัดสินใจบริจาคอวัยวะของผู้แสดงความจำนงประกอบด้วยขั้นตอน 5 ขั้นตอน คือ 1. การประเมินสิ่งท้าทาย 2. การแสวงหาทางเลือก 3. การชั่งน้ำหนักทางเลือก 4. การตัดสินใจ และ 5. การยืนยันการตัดสินใจอย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีขั้นตอนการตัดสินใจไม่ครบทั้ง 5 ขั้นตอนเนื่องจากมีความตั้งใจที่จะช่วยเหลือผู้อื่นอยู่แล้ว จึงข้ามบางขั้นตอนไป โดยเริ่มจากการรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่างๆ จากนั้น ก็คำนึงถึงผลดี-ผลเสีย แล้วก็ตัดสินใจเลย

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2547) การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะในปี พ.ศ. 2547 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2547) ได้ทำการสุ่มครัวเรือนตัวอย่างทั่วประเทศ ทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลจำนวน 5,800 ครัวเรือน พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ทราบเรื่องการบริจาคอวัยวะและนำไปปลูกถ่ายให้กับผู้ป่วย และประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ 80.2 เห็นด้วยกับการบริจาคอวัยวะ ร้อยละ 56 ยินยอมที่จะบริจาคอวัยวะของญาติหากเสียชีวิตด้วยภาวะสมองตาย ส่วนที่ไม่ยินยอมบริจาคเนื่องจากมีความเชื่อเกี่ยวกับชาติหน้ากลัวอวัยวะไม่ครบ และยังไม่เข้าใจไม่ได้รับการเสียชีวิตของญาติ และร้อยละ 39.6 ยังไม่แน่ใจในการบริจาคอวัยวะของตนเอง

Besser และคณะ (2004) ศึกษาเกี่ยวกับความแตกต่างของบุคลิกภาพต่อการบริจาคอวัยวะของนักศึกษาพยาบาล การศึกษาในครั้งนี้ได้ทดสอบตัวแปรด้านบุคลิกภาพ (ความหวาดกลัวต่อความตาย ภาวะวิตกกังวลทางร่างกาย และอำนาจนิยม) ของผู้ที่แสดงความจำนงบริจาคอวัยวะและผู้ที่ไม่แสดงความจำนงบริจาคอวัยวะว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ โดยนักศึกษาอิสราเอลจำนวน 220

คนได้เข้าร่วมในการศึกษาครั้งนี้ ผลลัพธ์ที่ได้แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์อย่างมีระดับนัยสำคัญ ระหว่างการเป็นผู้ถือบัตรผู้บริจาคอวัยวะและการมีคุณรู้จักกับผู้บริจาคคนอื่นและการมีข้อมูลจำนวนมากเกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ จากการศึกษาพบว่าผู้บริจาคเป็นผู้ที่มีเจตคติทางบวกอย่างมาก เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ และ เจตคติเชิงบวกอย่างจำเพาะเจาะจงอย่างมากต่อความเต็มใจของบุคคลในการบริจาคอวัยวะ จากการศึกษาควบคุมความแตกต่างของตัวแปรด้านเพศ พบว่าผู้บริจาครายงาน ผลความหวาดกลัวต่อความตายและอำนาจนิยมในระดับต่ำ และ มีการยอมรับภาพลักษณ์ด้านร่างกายที่ดี เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ไม่บริจาค การศึกษาในครั้งนี้ให้ความสำคัญกับความแตกต่างด้าน บุคลิกภาพต่อความเต็มใจในการบริจาคอวัยวะของบุคคล

Bolt และคณะ (2011) ศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพและแรงจูงใจในการบริจาคร่างกาย (Personality and motivation for body donation) โดยศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจ และลักษณะบุคลิกภาพของผู้บริจาคร่างกาย ใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับ มหาวิทยาลัยในประเทศเนเธอร์แลนด์ จำนวน 759 คน เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ และแรงจูงใจในการบริจาคร่างกาย จากการศึกษาพบความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบกับแรงจูงใจในการบริจาคร่างกาย ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของผู้วิจัย ความปรารถนาที่จะเป็นประโยชน์หลังความตาย (Desire to be useful after death) บุคลิกภาพแบบอ่อนโยน (Agreeableness) และ ความรับผิดชอบ (Conscientiousness) มีความสัมพันธ์ทางบวก บุคลิกภาพแบบเปิดกว้าง (Openness) ไม่พบความสัมพันธ์กับการแสดงความขอบคุณ (Expression of gratitude) บุคลิกภาพแบบอ่อนโยน มีความรับผิดชอบ (Agreeableness, Conscientiousness) มีความสัมพันธ์ทางลบกับบุคลิกภาพแบบเก็บตัว (Introverts) เจตคติทางลบ ต่องานศพ (Negative attitude towards funerals) บุคลิกภาพแบบความไม่มั่นคงทางอารมณ์ (Neuroticism) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ เจตคติทางลบต่องานศพ การส่งเสริมเรื่องการบริจาค ร่างกายไม่ควรเน้นแรงจูงใจในการเห็นแก่ผู้อื่นเท่านั้น ควรเพิ่มมุมมองด้านความสำเร็จของบุคคล ในการบริจาค ซึ่งจะเป็จุดเริ่มต้นที่เกิดแรงจูงใจทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะบริจาคเพื่อให้เป็นไปตาม ความต้องการของตน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาโมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นิสิต นักศึกษา ระดับปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรแฝงภายนอก

1. ค่านิยม (Value)
2. ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ (Knowledge of organ donation)

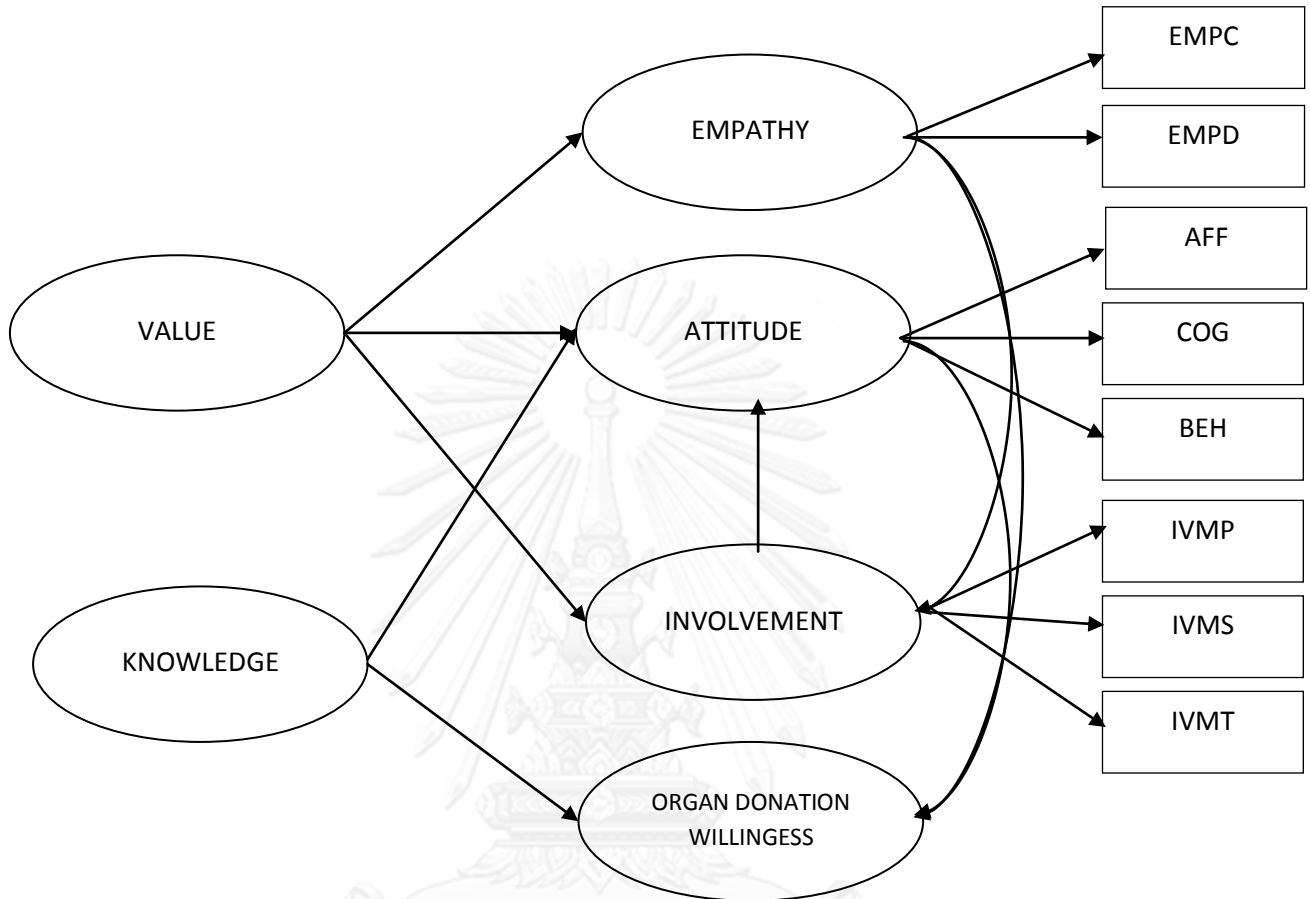
ตัวแปรแฝงภายใน

1. ความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ (Willingness to organ donation)

ตัวแปรส่งผ่าน

1. การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น (Empathy) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร
 - 1.1. การคำนึงถึงความรู้สึกซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น (Empathic Concern : EC)
 - 1.2. ความกังวลส่วนบุคคล (Personal Distress : PD)
2. ความเกี่ยวพัน (Involvement)
 - 2.1. ด้านบุคคล (Personal)
 - 2.2. ด้านกายภาพ (Physical)
 - 2.3. ด้านสถานการณ์ (Situation)
3. เจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ (Attitude towards donation)
 - 3.1. ด้านอารมณ์ความรู้สึก (Affection)
 - 3.2. ด้านปัญญา (Cognition)
 - 3.3. ด้านพฤติกรรม (Behavior)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

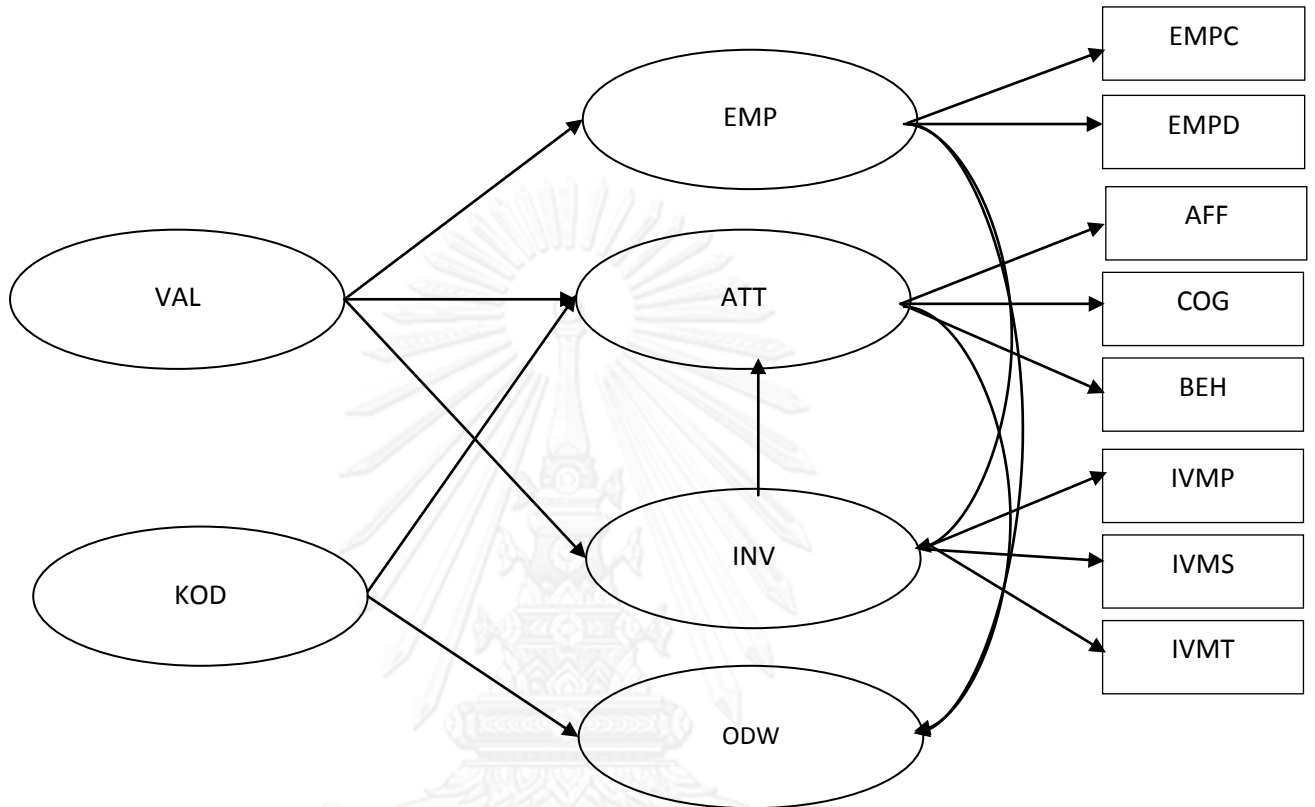

ภาพที่ 10. กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะมีอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ
2. ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะมีอิทธิพลทางตรงต่อความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ
3. ค่านิยมมีอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ
4. ค่านิยมมีอิทธิพลทางตรงต่อความเกี่ยวพัน
5. ค่านิยมมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความเกี่ยวพันโดยมีการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นเป็นตัวแปรส่งผ่าน
6. ความเกี่ยวพันมีอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ
7. เจตคติต่อการบริจาคอวัยวะมีอิทธิพลทางตรงต่อความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ
8. การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นมีอิทธิพลทางตรงต่อความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ

โมเดลการวิจัย

ภาพที่ 11. โมเดลในการวิจัย

<p>หมายเหตุ</p>	<p>KOD (knowledge of organ donation) หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ</p> <p>VAL (value) หมายถึง ค่านิยม</p> <p>EMP (empathy) หมายถึง การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น</p> <p>EMPC (empathic concern) หมายถึง การคำนึงถึงการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น</p> <p>EMPD (personal distress) หมายถึง ความกังวลส่วนบุคคล</p> <p>ATT (attitude towards donation) หมายถึง เจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ</p> <p>AFF (affection) หมายถึง เจตคติที่มีต่อการบริจาคอวัยวะด้านอารมณ์ความรู้สึก</p> <p>COG (cognition) หมายถึง เจตคติที่มีต่อการบริจาคอวัยวะด้านปัญญา</p> <p>BEH (behavior) หมายถึง เจตคติที่มีต่อการบริจาคอวัยวะด้านพฤติกรรม</p> <p>INV (involvement) หมายถึง ความเกี่ยวพัน</p> <p>IVMP (personal) หมายถึง ความเกี่ยวพันด้านบุคคล</p> <p>IVMS (physical) หมายถึง ความเกี่ยวพันด้านกายภาพ</p> <p>IVMT (situation) หมายถึง ความเกี่ยวพันด้านสถานการณ์</p> <p>ODW (organ donation willingness) หมายถึง ความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ</p>
-----------------	---

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ความรู้ หมายถึง สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้าหรือประสบการณ์ การเรียนรู้ รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะ ความเข้าใจหรือสารสนเทศที่ได้รับมาจากการประสบการณ์ สิ่งที่ได้รับมาจากการได้ยิน ได้ฟัง การคิด หรือการปฏิบัติ การได้รับทราบข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคอวัยวะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ หมายถึง คะแนนที่ได้จากแบบวัดความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ ซึ่งผู้เข้าร่วมการวิจัยประเมินตนเองว่ามีความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะมากหรือน้อยเพียงใด

ค่านิยม หมายถึง ความเชื่อที่บุคคลนำมายึดถือปฏิบัติ ในการดำรงชีวิต การเลือกแสดงออกเป็นพฤติกรรมเมื่อถูกกระตุ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของชีวิต

ในการวิจัยครั้งนี้ ค่านิยม หมายถึง คะแนนที่ได้จากแบบวัดค่านิยม ซึ่งผู้เข้าร่วมการวิจัยประเมินตนเองว่าค่านิยมใดมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตมากน้อยเพียงใด

ความเกี่ยวพัน หมายถึง การที่บุคคลรับรู้ว่าคุณมีส่วนเกี่ยวข้องกับสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยแสดงความคิดเห็นหรือพฤติกรรมต่อสิ่งนั้น เช่น การตอบสนองของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์ การตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ โดยมีปัจจัยสามด้านที่มีอิทธิพลต่อระดับการมีส่วนร่วมคือ ด้านบุคคล ด้านกายภาพ และด้านสถานการณ์

ในการวิจัยครั้งนี้ ความเกี่ยวพัน หมายถึง คะแนนที่ได้จากแบบวัดความเกี่ยวพันซึ่งผู้เข้าร่วมการวิจัยประเมินตนเองว่ามีความเกี่ยวข้องกับการบริจาคอวัยวะมากน้อยเพียงใด

การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น หมายถึง กลุ่มของโครงสร้างที่ทำให้เกิดการตอบสนองของบุคคลหนึ่งต่อสภาพแวดล้อมของผู้อื่น ซึ่งการตอบสนองดังกล่าวมีทั้งแบบผลทางด้านอารมณ์และผลที่ไม่เกี่ยวข้องกันกับอารมณ์

ในการวิจัยครั้งนี้ การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น หมายถึง คะแนนที่ได้จากแบบวัดการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น ซึ่งผู้เข้าร่วมการวิจัยประเมินตนเองว่ามีการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นมากน้อยเพียงใด ซึ่งประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ การคำนึงถึงการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น และความกังวลส่วนบุคคล

เจตคติ หมายถึง ท่าทีหรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ในลักษณะของการประเมินค่าทั้งในทางบวกหรือทางลบมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม ซึ่งจะเป็นสิ่งกำหนดแนวทางของบุคคลในการตอบสนอง

ในการวิจัยครั้งนี้ เจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ หมายถึง คະแนนที่ได้จากแบบวัดเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ ซึ่งผู้เข้าร่วมการวิจัยประเมินตนเองว่ามีความรู้สึกหรือท่าทีต่อการบริจาคอวัยวะทั้งในทางบวกหรือทางลบมากน้อยเพียงใด

ความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ หมายถึง ความพร้อมที่จะทำพฤติกรรมในอนาคต โดยพฤติกรรมนั้นคือการแสดงความจำนงเป็นผู้บริจาคอวัยวะ

ในการวิจัยครั้งนี้ความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ หมายถึง คະแนนที่ได้จากมาตรวัดคำมั่นต่อการบริจาคอวัยวะ (Behavioral commitment scale) ซึ่งผู้เข้าร่วมการวิจัยประเมินตนเองว่ามีความมุ่งมั่นที่จะแสดงความจำนงเป็นผู้บริจาคอวัยวะมากน้อยเพียงใด

ประโยชน์ที่ได้รับ

ทำให้ทราบถึงอิทธิพลของตัวแปรในโมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะเป็นแนวทางในการส่งเสริมปัจจัยที่มีอิทธิพลสนับสนุนการบริจาคอวัยวะ ได้เครื่องมือวัดความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ ค่านิยม ความเกี่ยวพัน และการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น ซึ่งน่าจะมีประโยชน์สำหรับผู้สนใจศึกษาต่อไป

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาอิทธิพลของค่านิยม ความรู้ ต่อความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ โดยมีการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น เจตคติต่อการบริจาคอวัยวะและความเกี่ยวพันเป็นตัวแปรส่งผ่าน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนามาตร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนามาตร เป็นนิสิตระดับปริญญาตรีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 134 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำนวน 510 คน งานวิจัยในครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) ด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL) การกำหนดกลุ่มตัวอย่างคำนวณโดยคิดจาก 15 เท่าของจำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องประมาณค่า 34 พารามิเตอร์ (Hair, Black, Babin, Anderson, & Tatham, 2006) ในงานวิจัยนี้ จำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องประมาณค่าต่อโมเดลเท่ากับ $34 \times 15 = 510$ คน

รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการวิจัยเป็นแบบการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของการให้คำมั่นเชิงพฤติกรรมต่อการบริจาคอวัยวะเพื่อศึกษาอิทธิพลของความรู้ ค่านิยม ความเกี่ยวพัน เจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ โดยมีและการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นเป็นตัวแปรส่งผ่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแบบสอบถาม 1 ชุดแบ่งออกเป็น 6 ตอน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก) ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ข้อมูลด้าน การศึกษา ศาสนา ประสบการณ์การบริจาคโลหิต ประสบการณ์การบริจาคเงินเพื่อการกุศล ประสบการณ์การช่วยเหลือผู้ประสบภัยและแหล่งข้อมูลการบริจาคอวัยวะ

ตอนที่ 2 มาตรฐานความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ

มาตรฐานความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ (Knowledge Scale) ของ จุฑามาส ปิ่นมงคล (2547) ซึ่งได้พัฒนามาจากแบบสอบถามของ นพดล ทองมัน (2541) และ สมโภช คำแก้ว (2543)

ตอนที่ 3 มาตรฐานค่านิยม

มาตรฐานค่านิยมของโรคิช (Rokeach Value Survey) ซึ่งพัฒนาขึ้นตามแนวทางของ Horton และ Horton (1990, 1991)

ตอนที่ 4 มาตรฐานรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น

มาตรฐานการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น (Interpersonal Reactivity Index : IRI) Davis (1983) ซึ่งพัฒนาขึ้นตามแนวทางของ Verhaert และ Poel (2011)

ตอนที่ 5 มาตรฐานความเกี่ยวพัน

มาตรฐานความเกี่ยวพัน (Personal Involvement Inventory) Zaichkowsky (1985) พัฒนาขึ้นตามแนวทางของ Skumanic และ Kintsfather (1996)

ตอนที่ 6 มาตรฐานเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ

มาตรฐานความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ (Knowledge Scale) ของ จุฑามาส ปิ่นมงคล (2547) ซึ่งได้พัฒนามาจากแบบสอบถามของ นพดล ทองมัน (2541) และ สมโภช คำแก้ว (2543)

ตอนที่ 7 มาตรฐานคำมั่น

มาตรฐานคำมั่นเชิงพฤติกรรม (The Behavioral Commitment Scale) ของ Claxton 1975 ซึ่งได้ พัฒนาขึ้นตามแนวทางของ Parisi และ Katz (1986) และ Horton และ Horton (1991)

การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การจัดเตรียมไฟล์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีตรวจสอบข้อมูลขาดหายและทดแทนข้อมูลขาดหายด้วยค่าเฉลี่ยเลขคณิต (replace missing with mean) และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เอสพีเอสเอส ฟอว์ วินโดว์ (SPSS for Windows) และโปรแกรม (LISREL)

แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว (แบบสอบถามตอนที่ 1)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นพบว่า กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ลงทะเบียนเรียนในวิชา 3800101 จิตวิทยาทั่วไป ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2554 จำนวน 134 คน แบ่งเป็นเพศหญิง 85 คน คิดเป็นร้อยละ 63 และเพศชาย 49 คน คิดเป็นร้อยละ 37 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1

ลักษณะพื้นฐานของตัวอย่างที่ใช้พัฒนามาตร

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	49	37
หญิง	85	63
2. อายุ		
18-19 ปี	15	11
20-21 ปี	89	67
22-23 ปี	27	20
มากกว่า 23 ปี	3	2
3. ชั้นปีการศึกษา		
ปีที่1	31	23
ปีที่2	73	66
ปีที่3	18	13
ปีที่4	12	9
4. ศาสนาที่นับถือ		
ศาสนาพุทธ	126	94
ศาสนาคริสต์	6	4
ศาสนาอิสลาม	2	2

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลักษณะพื้นฐานของตัวอย่างที่ใช้พัฒนามาตร

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
5. ประสบการณ์การบริจาคโลหิต		
ไม่เคย	82	61
เคย	52	39
6. ประสบการณ์การบริจาคเงินเพื่อการกุศล		
ไม่เคย	3	2
เคย	131	98
7. ประสบการณ์การช่วยเหลือผู้ประสบภัย		
ไม่เคย	16	12
เคย	118	88
8. การรับทราบเรื่องการบริจาคอวัยวะ		
ไม่เคย	15	11
เคย	119	89
9. เคยถูกชักชวนให้บริจาคอวัยวะ		
ไม่เคย	96	72
เคย	38	28
10. มีบัตรประจำตัวผู้มีความจำนงบริจาคอวัยวะ		
ไม่มี	131	98
มี	3	2

มาตรวัดความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ

มาตรวัดความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ (Knowledge Scale) ของ จุฑามาส ปิ่นมงคล (2546) ซึ่งพัฒนามาจากแบบสอบถามของนพดล ทองมัน (2541) และ พระมหาสมโชค คำแก้ว (2543)

1) แบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามแบบให้เลือกรับตอบ (Multiple Choice) มี 3 ตัวเลือกรายละ 10 ข้อ ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับความหมายของการบริจาคอวัยวะ 1 ข้อ การปลูกถ่ายอวัยวะ 3 ข้อ ลักษณะการเสียชีวิตที่สามารถบริจาคอวัยวะได้ 2 ข้อ คุณสมบัติของผู้ที่สามารถบริจาคอวัยวะได้ 1 ข้อ การได้รับความยินยอมจากญาติผู้เสียชีวิต 1 ข้อ การแสดงความจำนงบริจาคอวัยวะ 2 ข้อ ซึ่งได้มีการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์จิตแพทย์ 2 ท่านและแพทย์ผู้เชี่ยวชาญทางการบริจาคอวัยวะ 1 ท่าน ตรวจสอบรายละเอียดและพิจารณาความถูกต้องของเนื้อหา ได้ค่าความตรงตามเนื้อหา (Content validity) เท่ากับ 0.90 และนำไปเก็บข้อมูลจากผู้บริจาคโลหิตซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงที่จะทำการศึกษา จำนวน 50 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคแอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.48

เกณฑ์การให้คะแนน

1 คะแนน	=	เลือกคำตอบที่ผิด
2 คะแนน	=	เลือกคำตอบที่ถูกต้อง

2) การวิเคราะห์ข้อกระทงและการหาความเที่ยงของมาตรโดย นำมาตรวัดความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ จำนวน 10 ข้อ ไปเก็บข้อมูลจากนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจริง จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 134 คน จากนั้นวิเคราะห์โดยนำผลคะแนนรวมจากการตอบมาตราแบ่งข้อมูลออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มสูงคือ กลุ่มที่มีคะแนนรวมสูงกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 จำนวน 31 คน และกลุ่มต่ำ คือกลุ่มที่มีคะแนนรวมต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 จำนวน 28 คน แล้วใช้สถิติทดสอบที (t -test) เพื่อคัดเลือกข้อกระทงที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากนั้นวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงนั้นๆกับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด (Corrected Item-Total Correlation หรือ CITC) โดยพิจารณาตัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่ามากกว่า .145 ตามเกณฑ์การพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์วิกฤติ (critical r) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 สำหรับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 133 คน (Herzberg G.A., 1983) ได้ข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกจำนวน 10 ข้อ และได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ .52 (ภาคผนวก ข ตารางที่ ข1)

3) นำข้อกระทงทั้ง 10 ข้อ มาวิเคราะห์หาความตรงเชิงภาวะสันนิษฐาน (construct validity) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis หรือ CFA) โดยใช้โปรแกรม LISREL ผลปรากฏว่าโมเดลมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (chi-square) เท่ากับ 25.14 ที่องศาอิสระเท่ากับ 49 ($df=49$) ซึ่งมี

ความน่าจะเป็นเท่ากับ 0.998 ($p = 0.998$) แสดงว่าค่าไค-สแควร์แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่าโมเดลการวัดมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ .00 และดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .96 (ภาคผนวก ข ภาพที่ ข 1)

มาตรวัดค่านิยม

มาตรวัดค่านิยมของโรคิช (Rokeach Value Survey) พัฒนาตามแนวทางของ Horton และ Horton (1990, 1991) ซึ่งได้นำมาพัฒนาและนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วยค่านิยมวิธีปฏิบัติจำนวน 7 ข้อ โดยให้ผู้เข้าร่วมวิจัยประเมินตนเองว่าค่านิยมใดมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตมากน้อยเพียงใด

การพัฒนามาตรวัดค่านิยม

1) ผู้วิจัยแปลข้อกระทงจากมาตรวัดค่านิยมของโรคิช (Rokeach Value Survey) พัฒนาตามแนวทางของ Horton และ Horton (1990, 1991) ซึ่งได้นำมาพัฒนาและนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วยค่านิยมวิธีปฏิบัติจำนวน 7 ข้อ

2) นำข้อกระทงที่แปลแล้วจำนวน 7 ข้อมาให้อาจารย์ ดร.อภิษฎา ไชยวุฒิกมลวานิช อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องในการแปลและความเหมาะสมของภาษา

3) นำข้อกระทงทั้ง 7 ข้อ มาสร้างมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) ให้กลุ่มตัวอย่างตอบ ให้ผู้เข้าร่วมวิจัยประเมินตนเองบนมาตรประมาณค่า 5 ระดับ จากไม่สำคัญอย่างยิ่งจนถึงสำคัญอย่างยิ่ง โดยแบ่งระดับการตอบไว้ 5 ระดับ

เกณฑ์การให้คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง	ไม่สำคัญ	ให้น้ำหนัก 1 คะแนน
ระดับ 2 หมายถึง	ค่อนข้างไม่สำคัญ	ให้น้ำหนัก 2 คะแนน
ระดับ 3 หมายถึง	สำคัญและไม่สำคัญพอๆกัน	ให้น้ำหนัก 3 คะแนน
ระดับ 4 หมายถึง	ค่อนข้างสำคัญ	ให้น้ำหนัก 4 คะแนน
ระดับ 5 หมายถึง	สำคัญ	ให้น้ำหนัก 5 คะแนน

การคำนวณคะแนนค่านิยม ได้จากการนำคะแนนในแต่ละข้อมาเรียงลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อย หากค่านิยมใดมีคะแนนมากหมายถึงผู้ตอบประเมินว่าตนเองให้ความสำคัญต่อค่านิยมนั้นมาก แต่หากค่านิยมใดมีคะแนนน้อยหมายถึง ผู้ตอบผู้ตอบประเมินว่าตนเองให้ความสำคัญต่อค่านิยมนั้นน้อย

4) การวิเคราะห์ข้อกระทงและการหาความเที่ยงของมาตรโดย นำมาตรวัดค่านิยม จำนวน 7 ข้อ ไปเก็บข้อมูลจากนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ไม่ใช่กลุ่มอย่างใดในการศึกษาจริง จากจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย จำนวน 134 คน จากนั้นวิเคราะห์โดยนำผลคะแนนรวมจากการตอบมาตราแบ่งข้อมูล ออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มสูงคือ กลุ่มที่มีคะแนนรวมสูงกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ที่ 73 จำนวน 85 คน และกลุ่มต่ำ คือกลุ่มที่มีคะแนนรวมต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 27 จำนวน 75 คน แล้วใช้สถิติ ทดสอบที (t-test) เพื่อคัดเลือกข้อกระทงที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากนั้นวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงนั้นๆกับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด (Corrected Item-Total Correlation หรือ CITC) โดยพิจารณาตัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่ามากกว่า .145 ตามเกณฑ์การ พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์วิกฤติ (critical r) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 สำหรับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 133 คน (Herzberg G.A., 1983) ได้ข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกจำนวน 7 ข้อ และได้ ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ .76 (ภาคผนวก ค ตารางที่ ค 1)

5) นำข้อกระทงทั้ง 7 ข้อ มาวิเคราะห์หาความตรงเชิงภาวะสันนิษฐาน (construct validity) ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis หรือ CFA) โดยใช้โปรแกรม LISREL ผลปรากฏว่าโมเดลมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (chi-square) เท่ากับ 18.89 ที่องศาอิสระเท่ากับ 25 ($df = 25$) ซึ่งมีความน่าจะเป็นเท่ากับ 0.802 ($p = 0.802$) แสดงว่าค่าไค-สแควร์แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่าโมเดลการวัดมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ .00 และดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .96 (ภาคผนวก ค ภาพที่ ค 1)

มาตรวัดการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น

มาตรวัดการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นประกอบด้วยคำถาม 14 ซึ่งพัฒนามาจากมาตร Interpersonal Reactivity Index (IRI) ของ Davis (1983) ตามแนวทางของ Verhaert และ Poel (2011) แบ่งออกเป็นองค์ประกอบ 2 ด้าน ได้แก่ การคำนึงถึงการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น จำนวน 7 ข้อ และความกังวลส่วนบุคคล จำนวน 7 ข้อ โดยให้ผู้เข้าร่วมวิจัยประเมินตนเองมีการรู้ซึ่งถึง ความรู้สึกของผู้อื่นและความกังวลส่วนบุคคลมาน้อยเพียงใด

การพัฒนามาตรการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น

1) ผู้วิจัยแปลข้อกระทงจากมาตร Interpersonal Reactivity Index (IRI) ของ Davis (1983) ตามแนวทางของ Verhaert และ Poel (2011) จำนวน 14 ข้อ มีองค์ประกอบ 2 ด้าน ได้แก่ การคำนึงถึงการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น จำนวน 7 ข้อ และความกังวลส่วนบุคคล จำนวน 7 ข้อ

2) นำข้อกระทงที่แปลแล้วจำนวน 14 ข้อและสร้างเพิ่มอีก 10 ข้อ รวมเป็น 24 ข้อมาให้ อาจารย์ ดร.อภิญา ไชยวุฒิกรณวานิช อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องในการแปลและความเหมาะสมของภาษา

3) นำข้อกระทงทั้ง 24 ข้อ มาสร้างมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) ให้กลุ่มตัวอย่างตอบ ให้ผู้เข้าร่วมวิจัยประเมินตนเองบนมาตรประมาณค่า 5 ระดับ จากไม่สำคัญอย่างยิ่ง จนถึงสำคัญอย่างยิ่ง โดยแบ่งระดับการตอบไว้ 5 ระดับ

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อคำถามทางบวก

ระดับ 1 หมายถึง	ไม่ตรง	ให้น้ำหนัก 1 คะแนน
ระดับ 2 หมายถึง	ค่อนข้างไม่ตรง	ให้น้ำหนัก 2 คะแนน
ระดับ 3 หมายถึง	ตรงและไม่ตรงพอๆกัน	ให้น้ำหนัก 3 คะแนน
ระดับ 4 หมายถึง	ค่อนข้างตรง	ให้น้ำหนัก 4 คะแนน
ระดับ 5 หมายถึง	ตรง	ให้น้ำหนัก 5 คะแนน

ข้อคำถามทางลบ

ระดับ 1 หมายถึง	ไม่ตรง	ให้น้ำหนัก 5 คะแนน
ระดับ 2 หมายถึง	ค่อนข้างไม่ตรง	ให้น้ำหนัก 4 คะแนน
ระดับ 3 หมายถึง	ตรงและไม่ตรงพอๆกัน	ให้น้ำหนัก 3 คะแนน
ระดับ 4 หมายถึง	ค่อนข้างตรง	ให้น้ำหนัก 2 คะแนน
ระดับ 5 หมายถึง	ตรง	ให้น้ำหนัก 1 คะแนน

การคำนวณคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น ได้จากคะแนนรวมทั้งหมด ผู้ที่ได้คะแนนรวมน้อยหมายถึงมีการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นต่ำ และผู้ที่ได้คะแนนรวมมากหมายถึง มีการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นสูง

4) การวิเคราะห์ข้อกระทงและการหาความเที่ยงของมาตรโดย นำมาตรวัดการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น จำนวน 24 ข้อ ไปเก็บข้อมูลจากนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ไม่ใช่กลุ่มอย่างในการศึกษาจริง จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 134 คน จากนั้นวิเคราะห์โดยนำผลคะแนนรวมจากการตอบมาแบ่งข้อมูลออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มสูงคือ กลุ่มที่มีคะแนนรวมสูงกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 จำนวน 85 คน และกลุ่มต่ำ คือกลุ่มที่มีคะแนนรวมต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 จำนวน 75 คน แล้วใช้สถิติทดสอบที (t -test) เพื่อคัดเลือกข้อกระทงที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากนั้นวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงนั้นๆกับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด (Corrected Item-Total Correlation หรือ CITC) โดยพิจารณาคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่ามากกว่า .145 ตามเกณฑ์การพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์วิกฤติ (critical r) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 สำหรับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 133 คน (Herzberg G.A., 1983) ได้ข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือก จำนวน 22 ข้อ และได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ .83 (ภาคผนวก ง ตารางที่ ง 1)

5) นำข้อกระทงที่ผ่านการทดสอบทั้ง 22 ข้อ ที่มีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในเท่ากับ .83 แบ่งตามองค์ประกอบได้ดังนี้ (ภาคผนวก ง ตารางที่ ง 2 – ง 3)

5.1) ด้านการคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น มีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในเท่ากับ .81

5.2) ด้านความกังวลส่วนบุคคล มีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในเท่ากับ .85

6) นำข้อกระทงทั้ง 22 ข้อ มาวิเคราะห์หาความตรงเชิงภาวะสันนิษฐาน (construct validity) ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis หรือ CFA) โดยใช้โปรแกรม LISREL ผลปรากฏว่าโมเดลมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (chi-square) เท่ากับ .01 ท้องศาอิสระเท่ากับ 2 ($df = 2$) ซึ่งมีความน่าจะเป็นเท่ากับ 0.997 ($p = 0.997$) แสดงว่าค่าไค-สแควร์แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่าโมเดลการวัดมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ .00 และดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1 (ภาคผนวก ง ภาพที่ ง 1)

ในขั้นเก็บข้อมูลจริง ผู้วิจัยได้ปรับลดจำนวนข้อกระทงลงจากเดิม 22 ข้อ เหลือ 20 ข้อ โดยคัดเลือกข้อกระทงที่มีค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆในองค์ประกอบเดียวกันสูงไว้เพื่อให้ได้ข้อกระทงที่มีคุณภาพ จึงตัดข้อคำถามที่ 11 และ 19 ซึ่งพบว่ามีค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆในองค์ประกอบต่ำกว่าข้ออื่นๆ คือ เท่ากับ .15 และ .21

มาตรวัดเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ

มาตรวัดเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ ของจุฑามาส ปิ่นมงคล (2546) ซึ่งได้พัฒนามาจากแบบสอบถามของนพดล ทองมัน (2541) และ พระมหาสมโชค คำแก้ว (2543)

1) แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตรรวมการประมาณค่าของลิเคิร์ตแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ ไม่ตรง ค่อนข้างไม่ตรง ตรงและไม่ตรงพอๆกัน ค่อนข้างตรง และตรง จำนวน 20 ข้อ มีเนื้อหาเกี่ยวกับความเห็นในการบริจาคอวัยวะ 9 ข้อ ศาสนาและความเชื่อเกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ 5 ข้อ การรณรงค์บริจาคอวัยวะ 2 ข้อ อกุฬหมายถึงการบริจาคอวัยวะ 2 ข้อ อิทธิพลของสื่อและคนในครอบครัวต่อการตัดสินใจบริจาคอวัยวะ 2 ข้อ โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์จิตแพทย์ 2 ท่านและแพทย์ผู้เชี่ยวชาญทางการบริจาคอวัยวะ 1 ท่าน ตรวจสอบรายละเอียดและพิจารณาความถูกต้องของเนื้อหา ได้ค่าความตรงตามเนื้อหา (Content validity) เท่ากับ 0.76 และนำไปเก็บข้อมูลจากผู้บริจาคโลหิตซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงที่จะทำการศึกษา จำนวน 50 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคแอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.77

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อคำถามทางบวก

ระดับ 1 หมายถึง	ไม่ตรง	ให้น้ำหนัก 1 คะแนน
ระดับ 2 หมายถึง	ค่อนข้างไม่ตรง	ให้น้ำหนัก 2 คะแนน
ระดับ 3 หมายถึง	ตรงและไม่ตรงพอๆกัน	ให้น้ำหนัก 3 คะแนน
ระดับ 4 หมายถึง	ค่อนข้างตรง	ให้น้ำหนัก 4 คะแนน
ระดับ 5 หมายถึง	ตรง	ให้น้ำหนัก 5 คะแนน

ข้อคำถามทางลบ

ระดับ 1 หมายถึง	ไม่ตรง	ให้น้ำหนัก 5 คะแนน
ระดับ 2 หมายถึง	ค่อนข้างไม่ตรง	ให้น้ำหนัก 4 คะแนน
ระดับ 3 หมายถึง	ตรงและไม่ตรงพอๆกัน	ให้น้ำหนัก 3 คะแนน
ระดับ 4 หมายถึง	ค่อนข้างตรง	ให้น้ำหนัก 2 คะแนน
ระดับ 5 หมายถึง	ตรง	ให้น้ำหนัก 1 คะแนน

2) การวิเคราะห์ข้อกระทงและการหาความเที่ยงของมาตราโดย นำมาตรวัดเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ จำนวน 20 ข้อ ไปเก็บข้อมูลจากนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ไม่ใช่กลุ่มอย่างในการศึกษาจริง จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 134 คน จากนั้นวิเคราะห์โดยนำผลคะแนนรวมจากการตอบมาตราแบ่งข้อมูลออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสูง คือกลุ่มที่มีคะแนนรวมสูงกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 จำนวน 86 คน และกลุ่มต่ำ คือกลุ่มที่มีคะแนนรวมต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 จำนวน 73 คน แล้วใช้สถิติทดสอบที (t -test) เพื่อคัดเลือกข้อกระทงที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากนั้นวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงนั้นๆกับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด (Corrected Item - Total Correlation หรือ CITC) โดยพิจารณาคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่ามากกว่า .145 ตามเกณฑ์การพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์วิกฤติ (critical r) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 สำหรับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 133 คน (Herzberg G.A., 1983) ได้ข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกจำนวน 19 ข้อ และได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ .87 (ภาคผนวก จ ตารางที่ จ 1)

3) นำข้อกระทงที่ผ่านการทดสอบทั้ง 19 ข้อ ที่มีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในเท่ากับ .87 แบ่งตามองค์ประกอบได้ดังนี้ (ภาคผนวก จ ตารางที่ จ 2 – จ 3)

- 3.1 ด้านอารมณ์ความรู้สึก มีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในเท่ากับ .72
- 3.2 ด้านปัญญา มีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในเท่ากับ .69
- 3.3 ด้านพฤติกรรม มีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในเท่ากับ .63

4) นำข้อกระทงทั้ง 19 ข้อ มาวิเคราะห์หาความตรงเชิงภาวะสันนิษฐาน (construct validity) ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis หรือ CFA)

โดยใช้โปรแกรม LISREL ผลปรากฏว่าโมเดลมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (chi-square) เท่ากับ 5.14 ที่องศาอิสระเท่ากับ 4 ($df = 4$) ซึ่งมีความน่าจะเป็นเท่ากับ 0.269 ($p = 0.269$) แสดงว่าค่าไค-สแควร์แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่าโมเดลการวัดมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ .05 และดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .97 (ภาคผนวก จ ภาพที่ จ 1)

ในขั้นเก็บข้อมูลจริง ผู้วิจัยได้ปรับลดจำนวนข้อกระทงลงจากเดิม 19 ข้อ เหลือ 18 ข้อ โดยคัดเลือกข้อกระทงที่มีค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆในองค์ประกอบเดียวกันสูงไว้เพื่อให้ได้ข้อกระทงที่มีคุณภาพ จึงตัดข้อคำถามที่ 20 ซึ่งพบว่ามีค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆในองค์ประกอบต่ำกว่าข้ออื่นๆ คือ เท่ากับ .23

มาตรวัดความเกี่ยวพัน

มาตรวัดความเกี่ยวพัน พัฒนาตามแนวทางของ Skumanich และ Kintsfather (1996) ซึ่งได้นำมาตรวัดความเกี่ยวพันของบุคคล Personal Involvement Inventory (Zaichkowsky, 1985) มาใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย เป็นมาตรจำแนกความหมาย (semantic differential scale) ประกอบด้วยคำถามที่มีคำตอบเป็นคำคู่ขั้วบนมาตรวัดประมาณค่า 7 ระดับ จำนวน 20 ข้อ โดยผู้เข้าร่วมวิจัยประเมินตนเองว่ามีส่วนร่วมกับการบริจาคอวัยวะมากน้อยเพียงใด

การพัฒนามาตรวัดความเกี่ยวพัน

1) ผู้วิจัยแปลข้อกระทงจากมาตรวัดความเกี่ยวพัน Personal Involvement Inventory (Zaichkowsky, 1985) เป็นมาตรจำแนกความหมาย (semantic differential scale) ประกอบด้วยคำถามที่มีคำตอบเป็นคำคู่ขั้วบนมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

2) นำข้อกระทงที่แปลแล้วจำนวน 20 ข้อ นำมาให้อาจารย์ ดร.อภิญา ไชยวุฒิกรณวานิช อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องในการแปลและความเหมาะสมของภาษา

3) นำข้อกระทงทั้ง 20 ข้อ มาสร้างมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) ให้กลุ่มตัวอย่างตอบ ให้ผู้เข้าร่วมวิจัยประเมินตนเองบนมาตรประมาณค่า 7 ระดับ จากไม่สำคัญอย่างยิ่ง จนถึงสำคัญอย่างยิ่ง โดยแบ่งระดับการตอบไว้ 7 ระดับ

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้ตอบเขียนเครื่องหมาย ☐ ลงในช่องมากด้านซ้ายมือ	ให้น้ำหนัก 1 คะแนน
ผู้ตอบเขียนเครื่องหมาย ☐ ลงในช่องปานกลางด้านซ้ายมือ	ให้น้ำหนัก 2 คะแนน
ผู้ตอบเขียนเครื่องหมาย ☐ ลงในช่องน้อยด้านซ้ายมือ	ให้น้ำหนัก 3 คะแนน

ผู้ตอบเขียนเครื่องหมาย ☐ ลงในช่อง 2 ข้างพอกัน	ให้น้ำหนัก 4 คะแนน
ผู้ตอบเขียนเครื่องหมาย ☐ ลงในช่องน้อยด้านขวามือ	ให้น้ำหนัก 5 คะแนน
ผู้ตอบเขียนเครื่องหมาย ☐ ลงในช่องปานกลางด้านขวามือ	ให้น้ำหนัก 6 คะแนน
ผู้ตอบเขียนเครื่องหมาย ☐ ลงในช่องมากด้านขวามือ	ให้น้ำหนัก 7 คะแนน

หมายเหตุ : ข้อที่เป็น ลบ-บวก จะได้รับการกลับคะแนนเมื่อใช้ในการวิเคราะห์

การคำนวณคะแนนความเกี่ยวพันได้จากคะแนนรวมทั้งหมด ผู้ที่ได้คะแนนรวมน้อยหมายถึงมีความเกี่ยวพันต่ำ และผู้ที่ได้คะแนนรวมมากหมายถึงมีความเกี่ยวพันสูง

4) การวิเคราะห์ข้อกระทงและการหาความเที่ยงของมาตรโดย นำมาตรวัดความเกี่ยวพันจำนวน 20 ข้อ ไปเก็บข้อมูลจากนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ไม่ใช่กลุ่มอย่างในการศึกษาจริง จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 134 คน จากนั้นวิเคราะห์โดยนำผลคะแนนรวมจากการตอบมาตรมาแบ่งข้อมูลออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มสูงคือ กลุ่มที่มีคะแนนรวมสูงกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 จำนวน 121 คน และกลุ่มต่ำ คือกลุ่มที่มีคะแนนรวมต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ ที่ 27 จำนวน 101 คน แล้วใช้สถิติทดสอบที (t-test) เพื่อคัดเลือกข้อกระทงที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากนั้นวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงนั้นๆกับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด (Corrected Item-Total Correlation หรือ CITC) โดยพิจารณาคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่ามากกว่า .145 ตามเกณฑ์การพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์วิกฤติ (critical r) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 สำหรับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 133 คน (Herzberg G.A., 1983) ได้ข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกจำนวน 20 ข้อ และได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ .88 (ภาคผนวก จ ตารางที่ ฉ)

5) นำข้อกระทงที่ผ่านการทดสอบทั้ง 20 ข้อ ที่มีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน เท่ากับ .88 แบ่งตามองค์ประกอบได้ดังนี้ (ภาคผนวก จ ตารางที่ ฉ 2 – ฉ 3)

- 5.1 ด้านบุคคล มีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในเท่ากับ .62
- 5.2 ด้านกายภาพ มีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในเท่ากับ .71
- 5.3 ด้านสถานการณ์ มีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในเท่ากับ .75

6) นำข้อกระทงทั้ง 20 ข้อ มาวิเคราะห์หาความตรงเชิงภาวะสันนิษฐาน (construct validity) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis หรือ CFA) โดยใช้โปรแกรม LISREL ผลปรากฏว่าโมเดลมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (chi-square) เท่ากับ 4.24 ที่องศาอิสระเท่ากับ 4 ($df = 4$) ซึ่งมีความน่าจะเป็นเท่ากับ 0.374 ($p = 0.374$) แสดงว่าค่าไค-สแควร์แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่าโมเดลการวัดมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่ารากที่

สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ .02 และดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .98 (ภาคผนวก ฉ ภาพที่ ฉ 1)

มาตรวัดการให้คำมั่น

Parisi และ Katz (1986) และ Horton และ Horton (1991) ได้นำมาตรวัดการให้คำมั่น (The Behavioral Commitment Scale) ของ Claxton (1975) มาพัฒนาและนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย เพื่อทดสอบความเต็มใจที่จะบริจาค

การพัฒนามาตรวัดการให้คำมั่น

- 1) ผู้วิจัยแปลข้อคำถามจากมาตรวัดการให้คำมั่น (The Behavioral Commitment Scale) ของ Claxton (1975) ตามแนวทางของ Parisi และ Katz (1986) และ Horton และ Horton (1991)
- 2) นำข้อคำถามที่แปลแล้วมาให้อาจารย์ ดร.อภิชนา ไชยวุฒิกมลวานิช อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความถูกต้องในการแปลและความเหมาะสมของภาษา
- 3) นำข้อคำถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบ ให้ผู้เข้าร่วมวิจัยประเมินตนเองว่ามีความมุ่งมั่นที่จะแสดงความจำนงเป็นผู้บริจาคอวัยวะมากน้อยเพียงใด

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อที่ 1 หมายถึง ตอบปฏิเสธ และประสงค์ไม่รับข้อมูลเพิ่มเติม	ให้น้ำหนัก 1 คะแนน
ข้อที่ 2 หมายถึง ตอบปฏิเสธ แต่อาจพิจารณาในโอกาสต่อไป	ให้น้ำหนัก 2 คะแนน
ข้อที่ 3 หมายถึง ไม่แน่ใจ แต่ต้องการข้อมูลเพิ่มเติม	ให้น้ำหนัก 3 คะแนน
ข้อที่ 4 หมายถึง ตอบรับ และต้องการข้อมูลเพิ่มเติม	ให้น้ำหนัก 4 คะแนน
ข้อที่ 5 หมายถึง ตอบรับ และแสดงความมุ่งมั่นที่จะบริจาคอวัยวะ	ให้น้ำหนัก 5 คะแนน

การคำนวณคะแนนการให้คำมั่นได้จากคะแนนรวมทั้งหมด ผู้ที่ได้คะแนนรวมน้อยหมายถึงมีความมุ่งมั่นที่จะแสดงความจำนงในการบริจาคอวัยวะน้อย ผู้ที่ได้คะแนนรวมมากหมายถึงมีความมุ่งมั่นที่จะแสดงความจำนงในการบริจาคอวัยวะน้อย

การรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปแจกให้กลุ่มตัวอย่างโดยมีขั้นตอนการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล

1. กล่าวแนะนำตัวผู้วิจัย เพื่อขอความร่วมมือจากนิสิตนักศึกษาในช่วงนอกเวลาเรียน
2. ผู้วิจัยสอบถามระดับการศึกษาและอายุ เพื่อคัดกรองผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย ก่อนทำการแจกแบบสอบถาม
3. อธิบายวัตถุประสงค์ของการตอบแบบสอบถาม
4. แจกแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ให้นิสิตนักศึกษาคนละ 1 ชุด
5. ผู้วิจัยชี้แจงการตอบแบบสอบถามในแต่ละตอน
6. เปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาสอบถามหากไม่เข้าใจ แล้วจึงให้ลงมือตอบแบบสอบถามโดยใช้เวลาประมาณ 15 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ความตรงตามภาวะสันนิษฐาน (construct validity) ของโมเดลการวัดค่านิยมความรู้ การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น ความเกี่ยวพัน เจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ และความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL)
2. วิเคราะห์ข้อมูลสถิติบรรยาย (Descriptive statistics) ของตัวแปร ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (frequency) และคำนวณค่าร้อยละ (percentage) การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ของข้อมูลทางด้านคุณสมบัติทางประชากรของกลุ่มเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เหมาะสมต่อการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามในการวิจัย
3. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) และตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้างตามทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL) ค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ คือ ค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square) ค่า GFI (Goodness of Fit Index) ค่า AGFI (Adjusted Goodness of Fit Index) เพื่อทดสอบสมมติฐาน

บทที่ 3 ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ โดยมุ่งเน้นศึกษาอิทธิพลของตัวแปรของค่านิยม ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ ต่อความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ โดยมีเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น และความเกี่ยวพันเป็นตัวแปรส่งผ่าน

การนำเสนอวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบวัดและค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ และตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ

เพื่อให้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการทำความเข้าใจเกี่ยวกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปรผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีความสะดวกและเข้าใจง่ายขึ้นผู้วิจัยขอกำหนดสัญลักษณ์แทนความหมายดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติ

N	หมายถึง	จำนวนผู้ตอบแบบวัด
M	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของคะแนนตัวแปร
SD	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนตัวแปร
Max	หมายถึง	คะแนนสูงสุด
Min	หมายถึง	คะแนนต่ำสุด
SK	หมายถึง	ค่าความเบ้
KU	หมายถึง	ค่าความโด่ง
χ^2	หมายถึง	ดัชนีตรวจสอบความกลมกลืนไค-สแควร์
Λ_X	หมายถึง	เมทริกซ์พารามิเตอร์น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ X
Λ_Y	หมายถึง	เมทริกซ์พารามิเตอร์น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ Y
Γ	หมายถึง	เมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุทางตรงจากตัวแปรภายนอกแฝงไปยังตัวแปรแฝงภายใน
β	หมายถึง	เมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุทางตรงระหว่างตัวแปรแฝงภายใน
Ψ	หมายถึง	เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ของตัวแปรภายในแฝง E
$\theta\delta$	หมายถึง	เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนในการวัดของตัวแปรภายนอกสังเกตได้ x
$\theta\epsilon$	หมายถึง	เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนในการวัดของตัวแปรภายในสังเกตได้ y

b	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย
b_{sc}	หมายถึง	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน
R^2	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (coefficient of determination)
R	หมายถึง	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
df	หมายถึง	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
p	หมายถึง	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
RMR	หมายถึง	ดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ
GFI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (goodness of fit index)
AGFI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (adjust goodness of fit index)
TE	หมายถึง	อิทธิพลโดยรวม
DE	หมายถึง	อิทธิพลทางตรง
IE	หมายถึง	อิทธิพลทางอ้อม
Std TE	หมายถึง	อิทธิพลโดยรวมมาตรฐาน
Std IE	หมายถึง	อิทธิพลทางอ้อมมาตรฐาน

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรแฝง

VAL	หมายถึง	ค่านิยม
KOD	หมายถึง	ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ
EMP	หมายถึง	การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น
ATT	หมายถึง	เจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ
INV	หมายถึง	ความเกี่ยวพัน
ODW	หมายถึง	ความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรสังเกตได้

EMPC	หมายถึง	การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นด้านการคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น
EMPD	หมายถึง	การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นด้านความกังวลส่วนบุคคล
AFF	หมายถึง	เจตคติที่มีต่อการบริจาคอวัยวะด้านอารมณ์ความรู้สึก
COG	หมายถึง	เจตคติที่มีต่อการบริจาคอวัยวะด้านปัญญา
BEH	หมายถึง	เจตคติที่มีต่อการบริจาคอวัยวะด้านพฤติกรรม
IVMP	หมายถึง	ความเกี่ยวพันด้านบุคคล
IVMS	หมายถึง	ความเกี่ยวพันด้านกายภาพ
IVMT	หมายถึง	ความเกี่ยวพันด้านสถานการณ์

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบวัดและค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ ประกอบด้วย ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบวัด และค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) คะแนนสูงสุด (max) คะแนนต่ำสุด (min) ค่าความเบ้ (SK) ค่าความโด่ง (KU) โดยวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการกระจายและการแจกแจงของตัวแปรแต่ละตัว การนำเสนอผลการวิเคราะห์ในตอนนี้ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกนำเสนอ จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบวัด จำแนกตามลักษณะภูมิหลัง ส่วนที่สอง นำเสนอผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้

1.1 ผลการวิเคราะห์เบื้องต้น (การแจกแจงความถี่และร้อยละ) ของตัวแปรคุณลักษณะภูมิหลังของผู้ตอบแบบวัด

จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ จำนวน 510 คน แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 312 คน คิดเป็นร้อยละ 61.2 และเป็นหญิงจำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง 160 คน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี 100 คน มหาวิทยาลัยสยาม 100 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ 84 คน และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 66 คน คิดเป็นร้อยละ 31.4, 19.6, 19.6, 16.5 และ 12.9 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแยกตามการนับถือศาสนาพบว่า กลุ่มตัวอย่างนับถือศาสนาพุทธ 488 คน ศาสนาคริสต์ 12 คน และศาสนาอิสลาม 10 คน คิดเป็นร้อยละ 95.7, 2.4 และ 2.0 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างไม่เคยมีประสบการณ์การบริจาคโลหิต 280 คน คิดเป็นร้อยละ 54.9 และเคยมีประสบการณ์การบริจาคโลหิต 230 คน คิดเป็นร้อยละ 45.1 กลุ่มตัวอย่างไม่เคยมีประสบการณ์การบริจาคเงินเพื่อการกุศล 56 คน คิดเป็นร้อยละ 11.0 และเคยมีประสบการณ์ การบริจาคเงินเพื่อการกุศล 454 คน คิดเป็นร้อยละ 89.0 กลุ่มตัวอย่างไม่เคยมีประสบการณ์ด้านการช่วยเหลือผู้ประสบภัย 128 คนคิดเป็นร้อยละ 25.1 และเคยมีประสบการณ์ ด้านการช่วยเหลือผู้ประสบภัย 382 คน คิดเป็นร้อยละ 74.9 เมื่อพิจารณาแยกตามข้อมูลเกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะพบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่เคยรับทราบเรื่องการบริจาคอวัยวะ 102 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 และเคยได้รับทราบเรื่องการบริจาคอวัยวะ 408 คน คิดเป็นร้อยละ 80.0 และ กลุ่มตัวอย่างไม่เคยถูกชักชวนให้บริจาคอวัยวะ 402 คนคิดเป็นร้อยละ 78.8 เคยถูกชักชวนให้บริจาคอวัยวะ 102 คนคิดเป็นร้อยละ 21.2 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้มีบัตรประจำตัวผู้มีความจำนงบริจาคอวัยวะ 21 คน คิดเป็นร้อยละ 4.1 และไม่มีบัตรประจำตัวผู้มีความจำนงบริจาคอวัยวะ 489 คน คิดเป็น 95.9 รายละเอียด ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2
 ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง (N = 510)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	312	61.2
หญิง	198	38.8
2. มหาวิทยาลัย		
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	160	31.4
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	100	19.6
มหาวิทยาลัยสยาม	100	19.6
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ	84	16.5
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	66	12.9
3. ศาสนาที่นับถือ		
ศาสนาพุทธ	488	95.7
ศาสนาคริสต์	12	2.4
ศาสนาอิสลาม	10	2
4. ประสบการณ์การบริจาคโลหิต		
ไม่เคย	280	54.9
เคย	230	45.1
5. ประสบการณ์การบริจาคเงินเพื่อการกุศล		
ไม่เคย	56	11.0
เคย	454	89.0
6. ประสบการณ์การช่วยเหลือผู้ประสบภัย		
ไม่เคย	128	25.1
เคย	382	74.9
7. การรับทราบเรื่องการบริจาคอวัยวะ		
ไม่เคย	102	20.0
เคย	408	80.0
8. เคยถูกชักชวนให้บริจาคอวัยวะ		
ไม่เคย	402	78.8
เคย	108	21.2
9. มีบัตรประจำตัวผู้มีความจำนงบริจาคอวัยวะ		
ไม่มี	489	95.9
มี	21	4.1

1.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ในตอนนี้เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวิจัย จำนวน 11 ตัวแปร ที่ใช้เป็นตัวบ่งชี้ของตัวแปรแฝง 6 ตัวแปร คือ ค่านิยม ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น เจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ ความเกี่ยวพันและความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ เพื่อศึกษาลักษณะการแจกแจงของตัวแปรสังเกตได้แต่ละตัว ค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) คะแนนต่ำสุด (min) คะแนนสูงสุด (max) ค่าความเบ้ (SK) และค่าความโด่ง (KU) ผลการวิเคราะห์แยกวิเคราะห์แต่ละตัวแปรมีดังต่อไปนี้

- 1.2.1 กลุ่มตัวแปรสังเกตได้ค่านิยม (VAL) จำนวน 1 ตัวแปรมีค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 4.12 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) อยู่ที่ 0.61 โดยข้อมูลมีลักษณะเบ้ซ้าย ($SK = -.94$) และมีโค้งการแจกแจงแบบ Leptokurtic ซึ่งสูงกว่าโค้งปกติ ($KU = 1.12$) แสดงว่าตัวแปรค่านิยมมีการกระจายของข้อมูลใกล้เคียงกัน
- 1.2.2 กลุ่มตัวแปรสังเกตได้ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ (KOD) จำนวน 1 ตัวแปรมีค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 1.55 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) อยู่ที่ 0.16 โดยข้อมูลมีลักษณะเบ้ซ้าย ($SK = -.15$) และมีโค้งการแจกแจงแบบ Platykurtic ซึ่งต่ำกว่าโค้งปกติ ($KU = -.34$) แสดงว่าตัวแปรความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะมีการกระจายของข้อมูลมาก
- 1.2.3 กลุ่มตัวแปรสังเกตได้การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น (Empathy) จำนวน 2 ตัวแปร คือ การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นด้านการคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น (EMPC) ค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 3.49 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) อยู่ที่ 0.42 โดยข้อมูลมีลักษณะเบ้ขวา ($SK = .21$) และมีโค้งการแจกแจงแบบ Platykurtic ซึ่งต่ำกว่าโค้งปกติ ($KU = -.68$) แสดงว่าตัวแปรการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นด้านการคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่นมีการกระจายของข้อมูลมาก ส่วนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นด้านความกังวลส่วนบุคคล (EMPD) ค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 2.95 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) อยู่ที่ 0.35 โดยข้อมูลมีลักษณะเบ้ขวา ($SK = .14$) และมีโค้งการแจกแจงแบบ Leptokurtic ซึ่งสูงกว่าโค้งปกติ ($KU = .39$) แสดงว่าตัวแปรการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นด้านความกังวลส่วนบุคคลมีการกระจายของข้อมูลใกล้เคียงกัน
- 1.2.4 กลุ่มตัวแปรสังเกตได้เจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ (Attitude) จำนวน 3 ตัวแปรคือ เจตคติที่มีต่อการบริจาคอวัยวะด้านอารมณ์ความรู้สึก (AFF) ค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 3.87 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) อยู่ที่ 0.69 โดยข้อมูลมีลักษณะเบ้ซ้าย ($SK = -.28$) และมีโค้งการแจกแจงแบบ Platykurtic ซึ่งต่ำกว่าโค้งปกติ ($KU = -.95$) แสดงว่าตัวแปรเจตคติที่มีต่อการบริจาคอวัยวะด้านอารมณ์ความรู้สึกมีการกระจายของข้อมูลมาก ส่วนเจตคติที่มีต่อการบริจาคอวัยวะด้านปัญญา (COG) ค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ

3.95 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*SD*) อยู่ที่ 0.73 โดยข้อมูลมีลักษณะเบ้ซ้าย ($SK = -.43$) และมีโค้งการแจกแจงแบบ Platykurtic ซึ่งต่ำกว่าโค้งปกติ ($KU = -.99$) แสดงว่าตัวแปรเจตคติที่มีต่อการบริจาคอวัยวะด้านปัญญามีการกระจายของข้อมูลมาก และเจตคติที่มีต่อการบริจาคอวัยวะด้านพฤติกรรม (*BEH*) ค่าเฉลี่ย (*M*) เท่ากับ 3.70 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*SD*) อยู่ที่ 0.64 โดยข้อมูลมีลักษณะเบ้ขวา ($SK = .06$) และมีโค้งการแจกแจงแบบ Platykurtic ซึ่งต่ำกว่าโค้งปกติ ($KU = -.53$) แสดงว่าตัวแปรเจตคติที่มีต่อการบริจาคอวัยวะด้านปัญญามีการกระจายของข้อมูลมาก

- 1.2.5 กลุ่มตัวแปรสังเกตได้ความเกี่ยวพัน (*Involvement*) จำนวน 3 ตัวแปร คือ ความเกี่ยวพันด้านบุคคล (*IVMP*) ค่าเฉลี่ย (*M*) เท่ากับ 2.56 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*SD*) อยู่ที่ 0.88 โดยข้อมูลมีลักษณะเบ้ขวา ($SK = .37$) และมีโค้งการแจกแจงแบบ Platykurtic ซึ่งต่ำกว่าโค้งปกติ ($KU = -.20$) แสดงว่าตัวแปรความเกี่ยวพันด้านบุคคลมีการกระจายของข้อมูลมาก ส่วนความเกี่ยวพันด้านกายภาพ (*IVMS*) ค่าเฉลี่ย (*M*) เท่ากับ 2.33 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*SD*) อยู่ที่ 1.02 โดยข้อมูลมีลักษณะเบ้ขวา ($SK = .83$) และมีโค้งการแจกแจงแบบ Leptokurtic ซึ่งสูงกว่าโค้งปกติ ($KU = .75$) แสดงว่าตัวแปรความเกี่ยวพันด้านกายภาพมีการกระจายของข้อมูลใกล้เคียงกัน และความเกี่ยวพันด้านสถานการณ์ (*IVMT*) ค่าเฉลี่ย (*M*) เท่ากับ 2.57 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*SD*) อยู่ที่ 0.96 โดยข้อมูลมีลักษณะเบ้ขวา ($SK = .60$) และมีโค้งการแจกแจงแบบ Leptokurtic ซึ่งสูงกว่าโค้งปกติ ($KU = .32$) แสดงว่าตัวแปรความเกี่ยวพันด้านสถานการณ์มีการกระจายของข้อมูลใกล้เคียงกัน
- 1.2.6 กลุ่มตัวแปรสังเกตได้ความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ (*Organ Donation Willingness*) จำนวน 1 ตัวแปร ค่าเฉลี่ย (*M*) เท่ากับ 5.44 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*SD*) อยู่ที่ 0.97 โดยข้อมูลมีลักษณะเบ้ซ้าย ($SK = -.65$) และมีโค้งการแจกแจงแบบ Leptokurtic ซึ่งสูงกว่าโค้งปกติ ($KU = .16$) แสดงว่าตัวแปรความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะมีการกระจายของข้อมูลใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 3
ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวิจัย (N = 510)

ตัวแปร	M	SD	Min	Max	SK	KU
Value						
VAL	4.125	0.607	1.70	5.00	-0.937	1.119
Knowledge						
KNO	1.547	0.159	1.10	1.90	-0.147	-0.342
Empathy						
EMPC	3.486	0.424	2.40	4.60	0.212	-0.678
EMPD	2.945	0.346	1.90	4.20	0.142	0.397
Attitude						
AFF	3.866	0.689	2.14	5.00	-0.283	-0.947
COG	3.951	0.733	2.33	5.00	-0.426	-0.986
BEH	3.699	0.639	1.80	5.00	0.061	-0.525
Involvement						
IVMP	2.567	0.878	1.00	6.14	0.365	-0.204
IVMS	2.326	1.022	1.00	7.00	0.829	0.749
IVMT	2.547	0.965	1.00	6.71	0.599	0.323
Organ Donation						
ODW	5.439	0.975	3.00	7.00	-0.653	0.157

หมายเหตุ

Standard error of skewness = .108

Standard error of kurtosis = .216

N หมายถึง จำนวนผู้ตอบแบบวัด

M หมายถึง ค่าเฉลี่ยของคะแนนตัวแปร

SD หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนตัวแปร

Min หมายถึง คะแนนต่ำสุด

Max หมายถึง คะแนนสูงสุด

SK หมายถึง ค่าความเอน

KU หมายถึง ค่าความโด่ง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวิจัย

การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในโมเดลการวิจัยเป็นการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้จำนวน 11 ตัวแปร โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งหมด 55 คู่ มีค่าสัมประสิทธิ์แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญของสถิติจำนวน 53 คู่ คิดเป็นร้อยละ 96 ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทั้งหมด ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ส่วนใหญ่มีทิศทางบวกมีค่าพิสัยตั้งแต่ -0.035 ถึง $.782$

- 2.1 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่อยู่ในกลุ่มตัวแปรแฝงเดียวกัน พบว่า
 - 2.1.1 ตัวแปรสังเกตได้ในกลุ่มตัวแปรแฝงการรับรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น (EMP) ด้านการคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น (EMPC) กับด้านความกังวลส่วนบุคคล (EMPD) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ $.133$
 - 2.1.2 ตัวแปรสังเกตได้ในกลุ่มตัวแปรแฝงเจตคติที่มีต่อการบริจาคอวัยวะ (ATT) โดยมีค่าพิสัยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง $.650 - .762$ ตัวแปรเจตคติที่มีต่อการบริจาคอวัยวะด้านอารมณ์ความรู้สึก (AFF) กับด้านปัญญา (COG) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเท่ากับ $.762$ รองลงมาคือ ตัวแปรเจตคติที่มีต่อการบริจาคอวัยวะด้านอารมณ์ความรู้สึก (AFF) กับด้านพฤติกรรม (BEH) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ $.694$ และตัวแปรเจตคติที่มีต่อการบริจาคอวัยวะด้านปัญญา (COG) กับด้านพฤติกรรม (BEH) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุดเท่ากับ $.650$
 - 2.1.3 ตัวแปรสังเกตได้ในกลุ่มตัวแปรแฝงความเกี่ยวพัน (INV) โดยมีค่าพิสัยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง $.748 - .782$ โดยตัวแปรความเกี่ยวพันด้านกายภาพ (IVMS) กับด้านสถานการณ์ (IVMT) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเท่ากับ $.782$ รองลงมาคือตัวแปรความเกี่ยวพันด้านบุคคล (IVMP) กับด้านสถานการณ์ (IVMT) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ $.758$ และตัวแปรความเกี่ยวพันด้านบุคคล (IVMP) กับด้านกายภาพ (IVMS) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุดเท่ากับ $.748$
- 2.2 พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้แต่ละคู่ พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตัวแปรความเกี่ยวพันมีสหสัมพันธ์กับความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ (ODW) สูงที่สุด โดยความเกี่ยวพันด้านสถานการณ์ (IVMT) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ $.408$ รองลงมาคือ ความเกี่ยวพันด้านบุคคล (IVMP) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $.393$ และ ความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ (ODW) กับ ความเกี่ยวพันด้านกายภาพ (IVMS) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ $.386$

ตารางที่ 4

เมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวิจัย

	VAL	KOD	EMPC	EMPD	AFF	COG	BEH	IVMP	IVMS	IVMT	ODWs
VAL	1.000										
KOD	.090 [*]	1.000									
EMPC	.399 ^{***}	.092 [*]	1.000								
EMPD	-.035 ^{***}	-.034 [*]	.133 ^{**}	1.000							
AFF	.361 ^{***}	.084 ^{**}	.468 ^{***}	.090 [*]	1.000						
COG	.345 ^{***}	.159 ^{**}	.539 ^{***}	.138 ^{**}	.762 ^{***}	1.000					
BEH	.378 ^{***}	.135 ^{**}	.453 ^{***}	.091 [*]	.694 ^{***}	.650 ^{***}	1.000				
IVMP	.291 ^{***}	.085 ^{**}	.265 ^{***}	.049 [*]	.383 ^{***}	.331 ^{***}	.408 ^{***}	1.000			
IVMS	.298 ^{***}	.062 ^{**}	.252 ^{***}	.043 [*]	.409 ^{***}	.349 ^{***}	.450 ^{***}	.748 ^{***}	1.000		
IVMT	.313 ^{***}	.080 ^{**}	.289 ^{***}	.042 [*]	.406 ^{***}	.358 ^{***}	.448 ^{***}	.758 ^{***}	.782 ^{***}	1.000	
ODWs	.099 [*]	.055 ^{**}	.055 ^{**}	.098 [*]	.226 ^{***}	.143 ^{**}	.365 ^{***}	.393 ^{***}	.386 ^{***}	.408 ^{***}	1.000
<i>M</i>	4.125	1.547	3.486	2945	3.866	3.951	3.699	2.567	2.326	2.574	5.439
<i>SD</i>	0.607	0.159	0.424	0.346	0.689	0.733	0.639	0.878	1.022	0.965	0.975

หมายเหตุ: * $p < .05$ (หนึ่งหาง), ** $p < .01$ (หนึ่งหาง), *** $p < .001$ (หนึ่งหาง).

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะของโมเดลหลัก

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสมบูรณ์ โดยพิจารณาแยกตามตัวแปรแฝง ได้ผลดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรแฝงค่านิยม (VAL) มีตัวแปรบ่งชี้เพียงตัวแปรเดียวคือ ค่านิยม (VAL) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสมบูรณ์ เท่ากับ .88 ซึ่งเป็นค่ารากที่สองของค่าครอนบาคแอลฟาที่ได้จากแบบวัด โดยมีความผันแปรร้อยละ 78 ($R^2 = .78$)
2. ตัวแปรแฝงความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ (KNOW) มีตัวแปรบ่งชี้เพียงตัวแปรเดียวคือ ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ (KNOW) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสมบูรณ์ เท่ากับ .78 ซึ่งเป็นค่ารากที่สองของค่าครอนบาคแอลฟาที่ได้จากแบบวัด โดยมีความผันแปรร้อยละ 61 ($R^2 = .61$)
3. ตัวแปรแฝงการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น (EMP) ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ ด้านการคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น (EMPC) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสมบูรณ์ เท่ากับ .90 โดยมีความผันแปรรวมกับการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น (EMP) ร้อยละ 80 ($R^2 = .80$) ส่วนตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญน้อยที่สุด คือ ด้านความกังวลส่วนบุคคล (EMPD) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสมบูรณ์ เท่ากับ .17 โดยมีความผันแปรรวมกับการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น (EMP) ร้อยละ 3 ($R^2 = .03$)
4. ตัวแปรแฝงเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ (ATT) ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ ด้านพฤติกรรม (BEH) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสมบูรณ์ เท่ากับ .84 โดยมีความผันแปรรวมกับเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ (ATT) ร้อยละ 71 ($R^2 = .71$) รองลงมาคือตัวแปรด้านอารมณ์ความรู้สึก (AFF) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสมบูรณ์ เท่ากับ .82 โดยมีความผันแปรรวมกับเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ (ATT) ร้อยละ 67 ($R^2 = .67$) และด้านปัญญา (COG) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสมบูรณ์ เท่ากับ .77 โดยมีความผันแปรรวมกับเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ (ATT) ร้อยละ 59 ($R^2 = .59$)
5. ตัวแปรแฝงความเกี่ยวพัน (INV) ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ ด้านสถานการณ์ (IVMT) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสมบูรณ์ เท่ากับ .89 โดยมีความผันแปรรวมกับความเกี่ยวพัน (INV) ร้อยละ 79 ($R^2 = .79$) รองลงมาคือตัวแปรด้านกายภาพ (IVMS) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสมบูรณ์ เท่ากับ .88 โดยมีความผันแปรรวมกับความเกี่ยวพัน (INV) ร้อยละ 77 ($R^2 = .77$) และตัวแปรด้านบุคคล (IVMP) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสมบูรณ์ เท่ากับ .85 โดยมีความผันแปรรวมกับความเกี่ยวพัน (INV) ร้อยละ 72 ($R^2 = .72$)
6. ตัวแปรแฝงความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ (ODW) มีตัวแปรบ่งชี้เพียงตัวแปรเดียวคือ ความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ (ODW) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสมบูรณ์ เท่ากับ .99 ซึ่งเป็นค่ารากที่สองของค่าครอนบาคแอลฟาที่ได้จากแบบวัด โดยมีความผันแปรร้อยละ 99 ($R^2 = .99$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5

ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะของโมเดลหลัก

ตัวแปร	LX				
	<i>b</i> _{sc}	<i>b</i>	S.E	<i>t</i>	<i>R</i> ²
	VAL				
VAL	0.88	0.54	0.02	24.97***	0.78
	KOD				
KOD	0.78	0.12	0.01	19.46***	0.61
	LY				
	<i>b</i> _{sc}	<i>b</i>	S.E	<i>t</i>	<i>R</i> ²
	EMP				
EMPC	0.90	0.38	-	-	0.80
EMPD	0.17	0.06	0.02	2.33*	0.03
	ATT				
AFF	0.82	0.56	-	-	0.67
COG	0.77	0.56	0.02	22.58***	0.59
BEH	0.84	0.53	0.03	16.81***	0.71
	INV				
IVMP	0.85	0.74	-	-	0.72
IVMS	0.88	0.89	0.04	24.53***	0.77
IVMT	0.89	0.86	0.03	25.03***	0.79
	ODW				
ODW	0.99	0.98	-	-	0.99

R SQUARE for structural equation : EMP = .03, ATT = .42, INV = .22, ODW = .07

 $\chi^2 = 41.16$, $df = 30$, $p = .084$, GFI = .993, AGFI = .975, RMSEA = .027* $p < .05$. ** $p < .01$. *** $p < .001$.

ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ ซึ่งเป็นโมเดลที่มีค่านิยมและความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะเป็นตัวแปรเชิงสาเหตุ มีความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะเป็นผล โดยมีการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น เจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ และความเกี่ยวพันเป็นตัวแปรส่งผ่าน ดังแสดงในภาพที่ 15 พบว่า โมเดลเชิงสาเหตุและผลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากสถิติต่างๆ คือ ค่า p มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนด $\alpha = .05$, $p = .084$ ส่วนค่า GFI = 0.985, AGFI = 0.968 ซึ่งมีค่าใกล้ 1 และค่า RMSEA = 0.027 มีค่าเข้าใกล้ศูนย์ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของตัวแปรความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ (ODW) พบว่ามีค่าเท่ากับ .07 แสดงว่า ตัวแปรค่านิยม ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ เจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ ตัวแปรการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น และความเกี่ยวพันสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ (ODW) ได้ร้อยละ 7 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ตัวแปรความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะมีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวก(positive direct effect) ต่อตัวแปรเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะเท่ากับ 0.19 อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
 2. ตัวแปรความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะมีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวก (positive direct effect) ต่อตัวแปรความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะเท่ากับ 0.20 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
 3. ตัวแปรค่านิยมมีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวก (positive direct effect) ต่อตัวแปรเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะเท่ากับ 0.39 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
 4. ตัวแปรค่านิยมมีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวก (positive direct effect) ต่อตัวแปรความเกี่ยวพันเท่ากับ 0.32 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
 5. ตัวแปรค่านิยมมีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวก (positive direct effect) ต่อตัวแปรการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นเท่ากับ 0.16 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และตัวแปรการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นมีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวก (positive direct effect) ต่อตัวแปรความเกี่ยวพันเท่ากับ 0.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 6. ตัวแปรความเกี่ยวพันมีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวก (positive direct effect) ต่อตัวแปรเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะเท่ากับ 0.27 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
 7. ตัวแปรเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะมีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวก (positive direct effect) ต่อตัวแปรความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะเท่ากับ 0.07 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
 8. ตัวแปรการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น มีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวก (positive direct effect) ต่อตัวแปรความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ เท่ากับ .03 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
- เมื่อพิจารณาเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงมีค่าทางบวกอยู่ระหว่าง .06 ถึง .62 และพบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะมากที่สุดคือตัวแปรเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ ดังรายละเอียดในตารางที่ 6

ตารางที่ 6

ผลการวิเคราะห์ค่าอิทธิพลโมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะของโมเดลหลัก

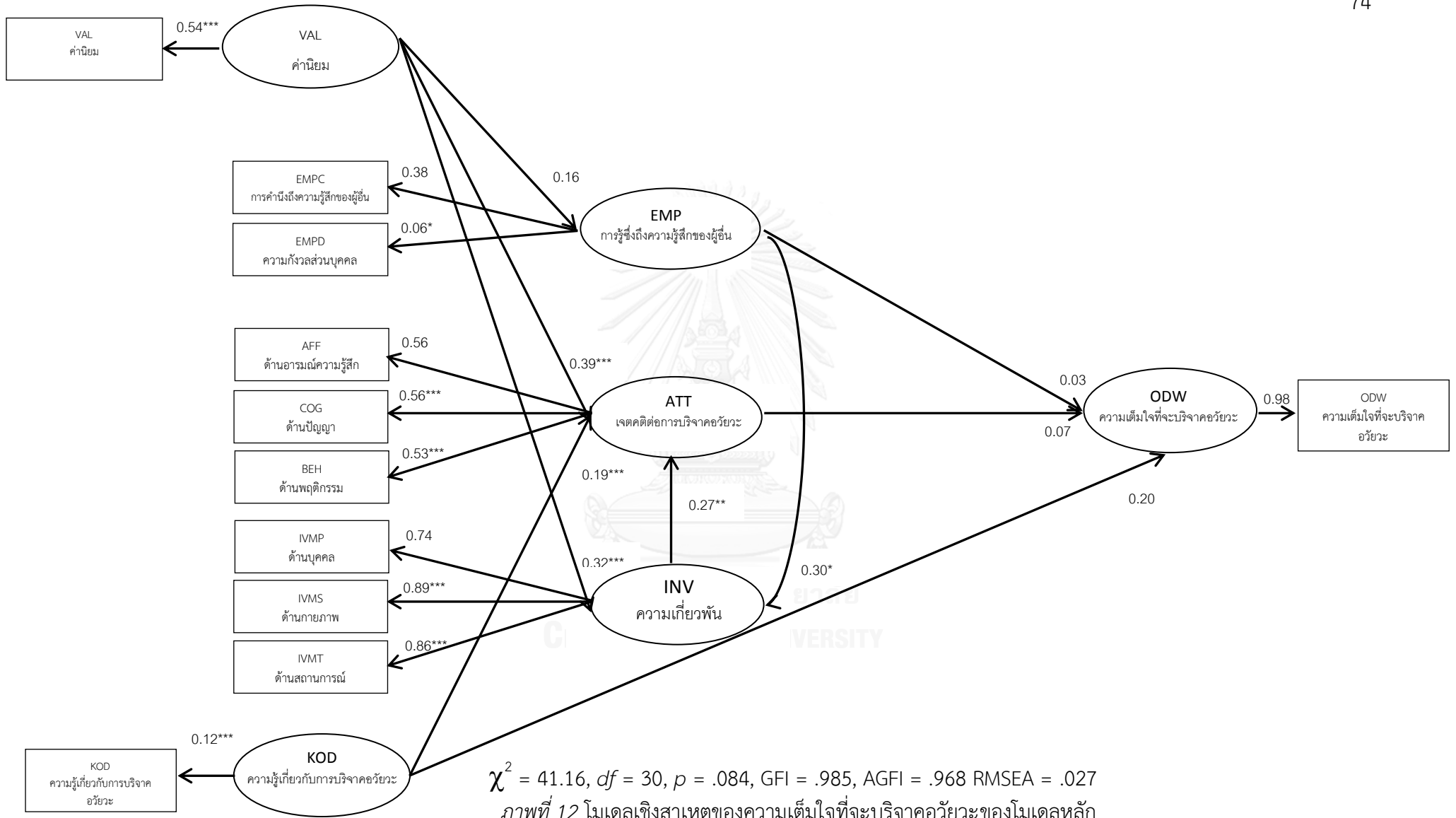
อิทธิพล		EMP			ATT			INV			ODW		
		TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE
VAL	Coeff.	0.16	0.16 [#]	-	0.49	0.39	0.10	0.36	0.32	0.05	0.04	-	0.04
	SE	-	-	-	0.05	0.06	0.03	0.05	0.05	0.02	0.03	-	0.03
	t-value	-	-	-	9.25***	6.47***	3.24**	7.29***	6.26***	2.44*	1.30	-	0.04
	Std. coeff.	0.16	-	-	0.49	0.39	0.10	0.36	0.31	0.05	0.04	-	0.04
KOD	Coeff.				0.19	0.19	-				0.22	0.20 [#]	0.01
	SE				0.05	0.05	-				0.01	-	0.01
	t-value				3.47***	3.47***	-				16.10***	-	1.02
	Std. coeff.				0.19	0.19	-				0.22	-	0.01
EMP	Coeff.				0.08	-	0.08	0.30	0.30	-	0.03	0.03	0.01
	SE				0.02	-	0.02	0.12	0.12	-	0.06	0.06	0.01
	t-value				3.80***	-	3.80***	2.44*	2.44*	-	0.63	0.50	0.98
	Std. coeff.				0.08	-	0.08	0.30	0.30	-	0.03	0.02	0.01
ATT	Coeff.										0.07	0.07	-
	SE										0.07	0.07	-
	t-value										1.03	1.03	-
	Std. coeff.										0.07	0.07	-
INV	Coeff.				0.27	0.27	-				0.02	-	0.02
	SE				0.08	0.08	-				0.02	-	0.02
	t-value				3.22**	3.22**	-				1.11	-	1.11
	Std. coeff.				0.27	0.27	-				0.01	-	0.01

หมายเหตุ: บรรทัดที่ 1 คือ สมการอิทธิพล บรรทัดที่ 2 คือ ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน บรรทัดที่ 3 คือ t-value
 บรรทัดที่ 4 คือ ค่ามาตรฐานของอิทธิพล TE = อิทธิพลโดยรวม DE = อิทธิพลทางตรง IE = อิทธิพลทางอ้อม

ตัวแปร	Correlation matrix					
	EMP	ATT	INV	ODW	VAL	KOD
EMP	1.00					
ATT	0.62	1.00				
INV	0.35	0.55	1.00			
ODW	0.07	0.23	0.41	1.00		
VAL	0.16	0.49	0.36	0.04	1.00	
KOD	-	0.19	-	0.22	-	1.00

หมายเหตุ [#] parameter บังคับ.

* $p < .05$. ** $p < .01$. *** $p < .001$.

ตารางที่ 7

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ข้อ	สมมติฐาน	ผลการทดสอบ	
		สนับสนุน	ไม่สนับสนุน
1	ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะมีอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ	/	
2	ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะมีอิทธิพลทางตรงต่อความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ		/
3	ค่านิยมมีอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ	/	
4	ค่านิยมมีอิทธิพลทางตรงต่อความเกี่ยวพัน	/	
5	ค่านิยมมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความเกี่ยวพันโดยมีการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นเป็นตัวแปรส่งผ่าน	/	
6	ความเกี่ยวพันมีอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ	/	
7	เจตคติต่อการบริจาคอวัยวะมีอิทธิพลทางตรงต่อความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ		/
8	การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นมีอิทธิพลทางตรงต่อความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ		/

ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะของโมเดลทางเลือก

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โมเดลทางเลือกเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งโมเดล เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของตัวแปรความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ (ODW) พบว่ามีค่าเท่ากับ .22 แสดงว่า ตัวแปรค่านิยม ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ เจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ ตัวแปรการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น และความเกี่ยวพันสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ (ODW) ได้ร้อยละ 22 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสมบูรณ์ของโมเดลทางเลือก ดังรายละเอียดในตารางที่ 8

1. ตัวแปรแฝงค่านิยม (VAL) มีตัวแปรบ่งชี้เพียงตัวแปรเดียวคือ ค่านิยม (VAL) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสมบูรณ์ เท่ากับ .88 ซึ่งเป็นค่ารากที่สองของค่าครอนบาคแอลฟาที่ได้จากแบบวัด โดยมีความผันแปรร้อยละ 78 ($R^2 = .78$)
2. ตัวแปรแฝงความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ (KNOW) มีตัวแปรบ่งชี้เพียงตัวแปรเดียวคือ ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ (KNOW) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสมบูรณ์ เท่ากับ .78 ซึ่งเป็นค่ารากที่สองของค่าครอนบาคแอลฟาที่ได้จากแบบวัด โดยมีความผันแปรร้อยละ 60 ($R^2 = .60$)
3. ตัวแปรแฝงการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น (EMP) ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ ด้านการคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น (EMPC) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสมบูรณ์ เท่ากับ .97 โดยมีความผันแปรร่วมกับการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น (EMP) ร้อยละ 94 ($R^2 = .94$) ส่วนตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญน้อยที่สุด คือ ด้านความกังวลส่วนบุคคล (EMPD) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสมบูรณ์ เท่ากับ 0.13 โดยมีความผันแปรร่วมกับการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น (EMP) ร้อยละ 2 ($R^2 = .02$)
4. ตัวแปรแฝงเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ (ATT) ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ ด้านพฤติกรรม (BEH) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสมบูรณ์ เท่ากับ .83 โดยมีความผันแปรร่วมกับเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ (ATT) ร้อยละ 69 ($R^2 = .69$) รองลงมาคือตัวแปรด้านปัญญา (COG) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสมบูรณ์ เท่ากับ .79 โดยมีความผันแปรร่วมกับเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ (ATT) ร้อยละ 62 ($R^2 = .62$) และตัวแปรด้านอารมณ์ความรู้สึก (AFF) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสมบูรณ์ เท่ากับ .74 โดยมีความผันแปรร่วมกับเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ (ATT) ร้อยละ 55 ($R^2 = .55$) และ
5. ตัวแปรแฝงความเกี่ยวพัน (INV) ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ ด้านสถานการณ์ (IVMT) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสมบูรณ์ เท่ากับ .91 โดยมีความผันแปรร่วมกับความเกี่ยวพัน (INV) ร้อยละ 82 ($R^2 = .82$) รองลงมาคือตัวแปรด้านบุคคล (IVMP) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสมบูรณ์ เท่ากับ .87 โดยมีความผันแปรร่วมกับความเกี่ยวพัน (INV) ร้อยละ 75 ($R^2 = .75$) และตัวแปรด้านกายภาพ (IVMS) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสมบูรณ์ เท่ากับ .86 โดยมีความผันแปรร่วมกับความเกี่ยวพัน (INV) ร้อยละ 74 ($R^2 = .74$)
6. ตัวแปรแฝงความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ (ODW) มีตัวแปรบ่งชี้เพียงตัวแปรเดียวคือ ความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ (ODW) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสมบูรณ์ เท่ากับ .99 ซึ่งเป็นค่ารากที่สองของค่าครอนบาคแอลฟาที่ได้จากแบบวัด โดยมีความผันแปรร้อยละ 99 ($R^2 = .99$)

ผลการวิเคราะห์ พบว่าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากสถิติต่างๆ คือ ค่า p มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนด $\alpha = .05$, $p = .089$ ส่วนค่า GFI = .989, AGFI = 0.967 ซึ่งมีค่าใกล้ 1 และค่า RMSEA = 0.029 มีค่าเข้าใกล้ศูนย์ ดังภาพที่ 13

ตารางที่ 8

ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะของโมเดลทางเลือก

ตัวแปร	LX				
	bsc	b	S.E	t	R ²
VAL					
VAL	0.88	0.54	0.02	24.98***	0.78
KOD					
KOD	0.78	0.12	0.01	19.27***	0.60
LY					
EMP					
EMPC	0.97	0.41	-	-	0.94
EMPD	0.13	0.05	0.02	1.89	0.02
ATT					
AFF	0.74	0.51	-	-	0.55
COG	0.79	0.57	0.03	18.72***	0.62
BEH	0.83	0.53	0.04	13.59***	0.69
INV					
IVMP	0.87	0.76	-	-	0.75
IVMS	0.86	0.87	0.05	17.91***	0.74
IVMT	0.91	0.87	0.03	25.04***	0.82
ODW					
ODW	0.99	-	-	-	0.99

R SQUARE for structural equation : EMP = .21, ATT = .61, INV = .18, ODW = .22
 $\chi^2 = 30.10$, $df = 21$, $p = .089$, GFI = .989, AGFI = .967, RMSEA = .029
 * $p < .05$. ** $p < .01$. *** $p < .001$.

ตารางที่ 9

ผลการวิเคราะห์ค่าอิทธิพลโมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะของโมเดลทางเลือก

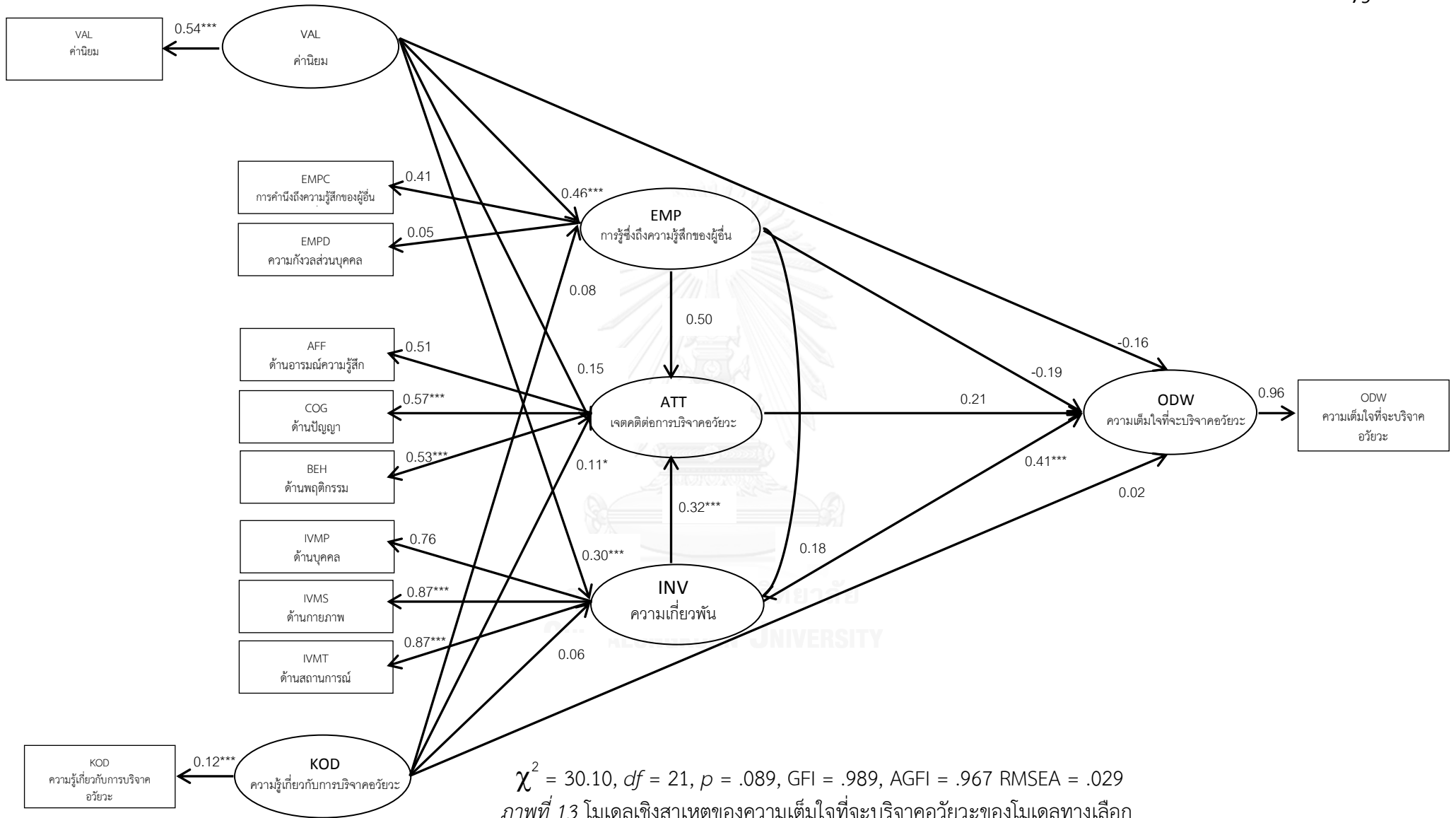
อิทธิพล		EMP			ATT			INV			ODW		
		TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE
VAL	Coeff.	0.46	0.46	-	0.05	0.15	0.35	0.38	0.30	0.08	0.11	-0.06	0.18
	SE	0.05	0.05	-	0.06	0.13	0.12	0.05	0.07	0.05	0.55	0.06	0.05
	t-value	9.45***	9.45***	-	8.65***	1.21	2.88**	7.48***	4.08***	1.57	2.27*	-1.01	3.64***
	Std. coeff.	0.46	0.46	-	0.50	0.15	0.35	0.38	0.30	0.08	0.11	0.07	0.18
KOD	Coeff.	0.08	0.08	-	0.18	0.11	0.06	0.08	0.06	0.01	0.08	0.02	0.05
	SE	0.05	0.05	-	0.06	0.05	0.04	0.06	0.06	0.01	0.06	0.05	0.03
	t-value	1.48	1.48	-	3.05**	2.18*	1.60	1.38	1.13	1.09	1.42	0.44	1.71
	Std. coeff.	0.08	0.08	-	0.18	0.12	0.06	0.08	0.07	0.01	0.08	0.03	0.05
EMP	Coeff.				0.56	0.50	0.06	0.18	0.18	-	0.00	-0.19	0.19
	SE				0.32	0.29	0.03	0.11	0.11	-	0.05	0.19	0.18
	t-value				1.76	1.71	1.91	1.58	1.58	-	0.07	-1.02	1.07
	Std. coeff.				0.56	0.50	0.06	0.18	0.18	-	0.00	0.19	0.19
ATT	Coeff.										0.21	0.21	-
	SE										0.16	0.16	-
	t-value										1.30	1.30	-
	Std. coeff.										0.21	0.21	-
INV	Coeff.				0.32	0.32	-				0.48	0.41	0.07
	SE				0.07	0.07	-				0.05	0.06	0.05
	t-value				4.58***	4.58***	-				9.19***	6.38***	1.48
	Std. coeff.				0.32	0.32	-				0.48	0.41	0.07

หมายเหตุ: บรรทัดที่ 1 คือ สมการอิทธิพล บรรทัดที่ 2 คือ ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน บรรทัดที่ 3 คือ t-value
 บรรทัดที่ 4 คือ ค่ามาตรฐานของอิทธิพล TE = อิทธิพลโดยรวม DE = อิทธิพลทางตรง IE = อิทธิพลทางอ้อม

ตัวแปร	Correlation matrix					
	EMP	ATT	INV	ODW	VAL	KOD
EMP	1.00					
ATT	0.68	1.00				
INV	0.32	0.54	1.00			
ODW	0.06	0.28	0.44	1.00		
VAL	0.46	0.50	0.38	0.11	1.00	
KOD	0.08	0.18	0.08	0.08	-	1.00

หมายเหตุ # parameter บังคับ.

* $p < .05$. ** $p < .01$. *** $p < .001$.

การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ โดยมุ่งเน้นศึกษาอิทธิพลของตัวแปรของค่านิยม ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ เจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ การรับรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น และความเกี่ยวพัน ต่อความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ

ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะของโมเดลหลัก

สมมติฐานที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะมีอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ
ผลการทดสอบสมมติฐาน : สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้

ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะมีอิทธิพลทางตรงด้านบวก (positive direct effect) ต่อเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ .19 ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่าความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ ดังนั้นการที่บุคคลมีความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะที่ถูกต้อง การได้รับทราบข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคอวัยวะจะช่วยให้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการบริจาคอวัยวะที่แท้จริงและประโยชน์ที่จะได้รับจากการบริจาคอวัยวะ ย่อมส่งผลทางบวกต่อเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะโดยจะแสดงท่าทีหรือความรู้สึกที่มีต่อการบริจาคอวัยวะในทางสนับสนุน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวีริช รัตนมณีโชติ (2536) ซึ่งศึกษาเรื่องความรู้และเจตคติของพยาบาลต่อการบริจาคอวัยวะ พบว่าความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพยาบาลที่มีความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 65.40 ส่วนใหญ่มีเจตคติอยู่ในระดับดีร้อยละ 55.89 และ Rumsey และคณะ (2003) ได้วิจัยอิทธิพลของความรู้และการเคร่งศาสนาต่อเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ ผลลัพธ์ที่ได้บ่งชี้ถึงผลกระทบของตัวแปร 4 ด้าน ได้แก่ การศึกษาเกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ ความรู้ของบุคคลผู้บริจาคอวัยวะหลังการเสียชีวิต ความตระหนักรู้ของบุคคลผู้ได้รับการบริจาคอวัยวะและความเชื่อทางศาสนา

สมมติฐานที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะมีอิทธิพลทางตรงต่อความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ
ผลการทดสอบสมมติฐาน : ไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้

ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะมีอิทธิพลทางตรงด้านบวก (positive direct effect) ต่อความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ .20 อย่างไม่มีนัยสำคัญ แสดงว่าความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะที่ถูกต้องไม่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ ผู้วิจัยได้พิจารณาเพิ่มเติมดังนี้

1. ค่าสหสัมพันธ์ของความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะกับความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะมีค่าต่ำ คือ มีค่าเท่ากับ 0.055
2. การพิจารณานำตัวแปรอื่นมาวิเคราะห์ร่วมด้วย โดยอาจเพิ่มตัวแปรด้านเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะเป็นตัวแปรส่งผ่าน ซึ่งจากการศึกษาครั้งนี้พบว่าความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะมี

อิทธิพลทางตรงด้านบวกต่อเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะโดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ .19 ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงให้เห็นว่าความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ

สมมติฐานที่ 3 ค่านิยมมีอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ

ผลการทดสอบสมมติฐาน : สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้

ค่านิยมมีอิทธิพลทางตรงด้านบวก (positive direct effect) ต่อเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะโดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ .39 ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงให้เห็นว่าค่านิยมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ ดังนั้นการที่บุคคลมีค่านิยม ซึ่งเป็นความเชื่อที่คงทนถาวรที่บุคคลยึดถือปฏิบัติในด้าน ความร่าเริง, ความกล้าหาญ, การให้อภัย, ชอบช่วยเหลือ, ความซื่อสัตย์ และความรัก ย่อมส่งผลทางบวกต่อเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ โดยบุคคลนั้นจะมีความเห็นหรืออาจมีพฤติกรรมที่สนับสนุนการบริจาคอวัยวะ

สมมติฐานที่ 4 ค่านิยมมีอิทธิพลทางตรงต่อความเกี่ยวพัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน : สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้

ค่านิยมมีอิทธิพลทางตรงด้านบวก (positive direct effect) ต่อความเกี่ยวพัน โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ .32 ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงให้เห็นว่าค่านิยมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเกี่ยวพัน ดังนั้นการที่บุคคลมีค่านิยม ซึ่งเป็นความเชื่อที่คงทนถาวรที่บุคคลยึดถือปฏิบัติในด้าน ความร่าเริง, ความกล้าหาญ, การให้อภัย, ชอบช่วยเหลือ, ความซื่อสัตย์ และความรัก ย่อมส่งผลทางบวกต่อความเกี่ยวพัน ซึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ว่าพฤติกรรมในนี้หมายถึงความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ โดยบุคคลที่ช่วยเหลือ กล้าหาญ เป็นคนชอบให้อภัย เห็นความสำคัญของความรัก ย่อมมีความปรารถนาที่จะช่วยเหลือ ไม่อยากเห็นผู้อื่นเป็นทุกข์ ก็อาจจะมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ที่มีความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ

สมมติฐานที่ 5 ค่านิยมมีอิทธิพลต่อความเกี่ยวพันโดยมีการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น

เป็นตัวแปรส่งผ่าน

ผลการทดสอบสมมติฐาน : สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้

ค่านิยมมีอิทธิพลทางตรงด้านบวก (positive direct effect) ต่อการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นโดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ .16 โดยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และมีอิทธิพลด้านบวก (positive indirect effect) ต่อความเกี่ยวพันโดยมีการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นเป็นตัวแปรส่งผ่าน โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ .30 ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น การที่บุคคลยึดถือปฏิบัติค่านิยมในด้าน ความร่าเริง, ความกล้าหาญ, การให้อภัย, ชอบช่วยเหลือ, ความซื่อสัตย์ และความรัก ย่อมส่งผลทางบวกต่อความเกี่ยวพัน และการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น โดยบุคคลที่ช่วยเหลือ มีความกล้าหาญ เป็นคนชอบให้อภัย เห็นความสำคัญของความรัก ย่อมมีความปรารถนาที่จะช่วยเหลือ ไม่อยากเห็นผู้อื่นเป็นทุกข์ เป็นห่วงความรู้สึกของผู้อื่น ยินดีให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นเพื่อบรรเทาความทุกข์ใจ ทั้งนี้ถ้าบุคคลที่ได้รับความทุกข์มีความเกี่ยวพันกัน หรือมีความใกล้ชิดกัน ก็จะทำให้บุคคลนั้นเกิด

ความเห็นใจและปรารถนาที่จะช่วยเหลือหรือตอบสนองเพื่อบรรเทาความทุกข์นั้น ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Verhaert และ Poel (2011) ได้ศึกษาตัวแปรการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของ ผู้อื่นมุ่งเน้นด้านการคำนึงถึงการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น (EC) และด้านความกังวลส่วนบุคคล (PD) ว่าการวัดผลด้านการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น สามารถรวมทำนายพฤติกรรมกรรมการบริจาคเพื่อการกุศล ได้หรือไม่ พบว่าองค์ประกอบทั้งสองด้านมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการ บริจาค และสามารถนำมาทำนายการตัดสินใจบริจาคได้ โดยการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นส่งผล ทางบวกต่อการตัดสินใจบริจาค Skumanich และ Kintsfather (1996) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ค่านิยม สิ่งเร้าการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น (empathy arousal) และ ความเกี่ยวพัน (involvement) พบว่าเป็นแรงผลักดันที่สำคัญในกระบวนการโน้มน้าวใจ การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของ ผู้อื่น การใช้องค์ประกอบด้านความกังวลส่วนบุคคล เป็นตัวกระตุ้นการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น เป็นสาเหตุของการพิจารณาข้อความที่เชิญชวน การยอมรับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคอวัยวะ ทำให้เกิดแรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรมช่วยเหลือ เป็นแรงผลักดันที่สำคัญในกระบวนการโน้มน้าวใจ และเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ต้องพิจารณาในการออกแบบข้อความ ที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ เพื่อ สนับสนุนการแสดงความจำนงบริจาคอวัยวะ

สมมติฐานที่ 6 ความเกี่ยวพันมีอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ

ผลการทดสอบสมมติฐาน : สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้

ความเกี่ยวพันมีอิทธิพลทางตรงด้านบวก (positive direct effect) ต่อเจตคติต่อการบริจาค อวัยวะ โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ .27 ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าความเกี่ยวพันมี ความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ ดังนั้นการรับรู้ของบุคคลว่าพฤติกรรมในทันที้ หมายถึงความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะมีความเกี่ยวพันกับตน ย่อมมีแนวโน้มที่จะมีความเต็มใจที่จะ บริจาคอวัยวะ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Skumanich และ Kintsfather (1996) ได้ศึกษาพบว่าความเกี่ยวพัน (Involvement) เป็นสาเหตุของการพิจารณาข้อความที่เชิญชวน การ ยอมรับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคอวัยวะ ทำให้เกิดแรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรมช่วยเหลือ เป็นแรงผลักดันที่สำคัญในกระบวนการโน้มน้าวใจ และเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ต้องพิจารณาในการ ออกแบบข้อความ ที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ เพื่อสนับสนุนการแสดงความจำนงบริจาคอวัยวะ ซึ่งเชื่อ ว่าเป็นตัวเร่งหรือกระตุ้นในบริบทของการบริจาคอวัยวะ เมื่อบุคคลรู้สึกหรือรับรู้ว่าสิ่งนั้นมีความ เกี่ยวพันกับตนย่อมจะแสดงออกทางด้านความรู้สึกและการกระทำ บุคคลที่ขอช่วยเหลือผู้อื่นจะ ตอบสนองโดยปรารถนาที่จะช่วยเหลือ นำไปสู่การลงชื่อเป็นผู้ถือบัตรบริจาค โดยได้ตั้งสมมติฐานที่ว่า ความเกี่ยวพันมีอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อเจตนาเชิง พฤติกรรม นำไปสู่การลงชื่อเป็นผู้ถือบัตรบริจาค

สมมติฐานที่ 7 เจตคติต่อการบริจาคอวัยวะมีอิทธิพลทางตรงต่อความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ
ผลการทดสอบสมมติฐาน : ไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้

เจตคติต่อการบริจาคอวัยวะมีอิทธิพลทางตรงด้านบวก (positive direct effect) ต่อความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ .07 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะไม่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ ผู้วิจัยพิจารณาเพิ่มเติมดังนี้

1. การพิจารณานำตัวแปรอื่นมาวิเคราะห์ร่วมด้วย โดยอาจเพิ่มตัวแปรความเกี่ยวพันเป็นตัวแปรส่งผ่าน ซึ่งจากการศึกษาครั้งนี้พบว่าความเกี่ยวพันมีอิทธิพลทางตรงด้านบวกต่อเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.27 ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นการที่บุคคลจะมีความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ ควรสนับสนุนให้บุคคลมีความรู้สึกและตระหนักว่าการบริจาคอวัยวะเป็นเรื่องที่ทุกคนสามารถช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกันได้ ช่วยเหลือคนไทยด้วยกันได้ เพื่อก่อให้เกิดความปรารถนาที่จะช่วยเหลือ

สมมติฐานที่ 8 การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นมีอิทธิพลทางตรงต่อความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ
ผลการทดสอบสมมติฐาน : ไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้

การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นมีอิทธิพลทางตรงด้านบวก (positive direct effect) ต่อความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ .03 อย่างไม่มีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นว่าการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นไม่มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะอิทธิพลที่เกิดขึ้นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและมีขนาดอิทธิพลต่ำอาจเนื่องมาจากปัจจัยดังต่อไปนี้

1. ค่าสหสัมพันธ์ของการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นกับความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะมีค่าต่ำ คือ การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นด้านการคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่นมีค่าเท่ากับ 0.055 และการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นด้านความกังวลส่วนบุคคลมีค่าเท่ากับ 0.098

2. การพิจารณานำตัวแปรอื่นมาวิเคราะห์ร่วมด้วย โดยอาจเพิ่มตัวแปรความเกี่ยวพันเป็นตัวแปรส่งผ่าน ซึ่งจากการศึกษาครั้งนี้พบว่า การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นมีอิทธิพลทางตรงด้านบวกต่อความเกี่ยวพัน โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.30 ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นการที่บุคคลจะมีความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะหรือไม่นั้นอาจไม่ได้ขึ้นอยู่กับความรู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่นแต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งอาจไม่ก่อให้เกิดความปรารถนาที่จะช่วยเหลือ อาจจำเป็นต้องมีปัจจัยอื่นเป็นสื่อหรือกระตุ้น เช่น ความเกี่ยวพัน ถ้าเป็นเรื่องที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับตนเองหรือบุคคลใกล้ชิดหรือไม่ได้รับผลกระทบจากสิ่งนั้น ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น ทำให้ไม่เกิดความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ

โดยภาพรวมพบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (ค่าไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 41.16, $df = 30$, $p = .084$ มีค่า GFI เท่ากับ .985 และค่า AGFI เท่ากับ .968 ค่า RMSEA = .027) ค่าไค-สแควร์แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญ แสดงว่าอันดับสมมติฐานหลักที่ว่า โมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ .985 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ .968 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 ตัวแปรค่านิยม ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ โดยมีการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น เจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ

และความเกี่ยวพันเป็นตัวแปรส่งผ่าน ดังนั้นความต้องการที่จะเพิ่มจำนวนผู้ที่มีความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะควรจะกระตุ้นบุคคลด้านค่านิยมซึ่งเป็นการเชื่อที่คงทนถาวรที่บุคคลยึดถือปฏิบัติในด้านความกล้าหาญ ขอบช่วยเหลือ การให้ความรัก ด้านการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นเป็นการรับรู้ทางด้านอารมณ์ถึงความทุกข์ยากของผู้ที่รออวัยวะบริจาคหรือความสุขในการดำเนินชีวิตของผู้ที่ได้รับบริจาคอวัยวะ ด้านความเกี่ยวพันว่าทุกคนสามารถมีส่วนร่วมที่จะช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกันได้ไม่จำเป็นจะต้องเป็นคนในครอบครัวหรือญาติเท่านั้น เพื่อให้เกิดความปรารถนาที่จะช่วยเหลือ ก็จะมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ที่มีความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะในอนาคต

ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะของโมเดลทางเลือก

ผลการวิเคราะห์ โมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะของโมเดลทางเลือก พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (ค่าไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 31.10, $df = 21$, $p = .089$ มีค่า GFI เท่ากับ .989 และค่า AGFI เท่ากับ .967 ค่า RMSEA = .029) ค่าไค-สแควร์ แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญ แสดงว่าสอดคล้องสมมติฐานหลักที่ว่า โมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ .989 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ .967 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 และค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของส่วนที่เหลือ (RMR) มีค่าเท่ากับ .008 ซึ่งเข้าใกล้ศูนย์ ตัวแปรค่านิยม ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ โดยมีการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น เจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ และความเกี่ยวพันเป็นตัวแปรส่งผ่าน

กล่าวโดยสรุป ในการวิจัยครั้งนี้พบว่าโมเดลหลักและโมเดลทางเลือกมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ อย่างไรก็ตาม โมเดลหลักมีความสอดคล้องของข้อมูลเชิงประจักษ์มากกว่าโมเดลทางเลือก (ค่าไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 41.16, $df = 30$, $p = .084$ มีค่า GFI เท่ากับ .985 และค่า AGFI เท่ากับ .968 ค่า RMSEA = .027) และโมเดลทางเลือก (ค่าไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 30.10, $df = 21$, $p = .089$ มีค่า GFI เท่ากับ .989 และค่า AGFI เท่ากับ .967 ค่า RMSEA = .029)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) พบว่าโมเดลทางเลือกตัวแปรต้นสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะได้ ร้อยละ 22 (R Square for structural equation = .22) ในขณะที่โมเดลหลักตัวแปรต้นสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะได้ร้อยละ 7 (R Square for structural equation = .07)

นอกจากนี้ทั้งโมเดลหลักและโมเดลทางเลือกแสดงให้เห็นว่าตัวแปรค่านิยมมีอิทธิพลต่อตัวแปรความเกี่ยวพันและตัวแปรความเกี่ยวพันมีอิทธิพลต่อเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ และเมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพิ่มเติมในโมเดลทางเลือกพบว่าความเกี่ยวพันมีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะบริจาค ดังนั้นหากต้องการที่จะเพิ่มจำนวนผู้ที่มีความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะควรจะกระตุ้นบุคคลด้านความเกี่ยวพันค่านิยมซึ่งเป็นการเชื่อที่คงทนถาวรที่บุคคลยึดถือปฏิบัติในด้านความใจกว้าง (พร้อมที่จะรับฟังความคิดเห็นและการกระทำที่แตกต่างจากตน) ความกล้าหาญ (พร้อมที่จะยืนหยัดความคิดความเชื่อของตน) ขอบช่วยเหลือ (การทำเพื่อประโยชน์ส่วนร่วม) การให้ความรัก (นิยามที่จะปฏิบัติต่อกัน

ด้วยความรักใคร่เอ็นดู) และด้านความเกี่ยวพันทำให้บุคคลรู้สึกว่าคุณสามารถมีส่วนร่วมที่จะช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกันได้ไม่จำเป็นจะต้องเป็นคนในครอบครัวหรือญาติเท่านั้น โดยควรปลูกฝังให้บุคคลเกิดความตระหนักในการมีส่วนร่วมต่อสังคม ต่อประเทศ เพื่อให้เกิดความปรารถนาที่จะช่วยเหลือ ก็จะมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ที่มีความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะในอนาคต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทที่ 5

การสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ โดยมุ่งศึกษาอิทธิพลของตัวแปรค่านิยมและความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ โดยมีการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น เจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ และความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่าน

สมมติฐานในการวิจัย

- สมมติฐานที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะมีอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ
- สมมติฐานที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะมีอิทธิพลทางตรงต่อความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ
- สมมติฐานที่ 3 ค่านิยมมีอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ
- สมมติฐานที่ 4 ค่านิยมมีอิทธิพลทางตรงต่อความสัมพันธ์
- สมมติฐานที่ 5 ค่านิยมมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสัมพันธ์โดยมีการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นเป็นตัวแปรส่งผ่าน
- สมมติฐานที่ 6 ความสัมพันธ์มีอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ
- สมมติฐานที่ 7 เจตคติต่อการบริจาคอวัยวะมีอิทธิพลทางตรงต่อความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ
- สมมติฐานที่ 8 การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นมีอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแบบสอบถาม 1 ชุดแบ่งออกเป็น 6 ตอน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก) ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ข้อมูลด้านการศึกษา ศาสนา ประสบการณ์การบริจาคโลหิต ประสบการณ์การบริจาคเงินเพื่อการกุศล ประสบการณ์การช่วยเหลือผู้ประสบภัย และ แหล่งข้อมูลการบริจาคอวัยวะ

ตอนที่ 2 มาตรวัดความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ (Knowledge Scale)

มาตรวัดความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีงบประมาณ (2546) ได้พัฒนามากจากแบบสอบถามของนพดล ทองมัน (2541) และพระมหาสมโชค คำแก้ว (2543) จำนวน 10 ข้อ และได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ .52 สำหรับมาตรวัดความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะในงานวิจัยชิ้นนี้ กำหนดให้เป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง

ตอนที่ 3 มาตรวัดค่านิยม (Rokeach Value Survey)

มาตรวัดค่านิยมของโรคิช ซึ่งพัฒนาขึ้นตามแนวทางของ Horton และ Horton (1990, 1991) จำนวน 7 ข้อ และได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ .76 สำหรับมาตรวัดค่านิยมในงานวิจัยนี้กำหนดให้เป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง

ตอนที่ 4 มาตรวัดการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น (Interpersonal Reactivity Index : IRI)

มาตรวัดการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น Davis (1983) พัฒนาขึ้นตามแนวทางของ Verhaert และ Poel (2011) จำนวน 20 ข้อ และได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ .83 สำหรับมาตรวัดการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นในงานวิจัยชิ้นนี้ กำหนดให้เป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง

ตอนที่ 5 มาตรวัดความเกี่ยวพัน (Personal Involvement Inventory)

Zaichkowsky (1985) พัฒนามาตรวัดความเกี่ยวพัน ตามแนวทางของ Skumanich และ Kintsfather (1996) จำนวน 20 ข้อ และได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ .88 สำหรับมาตรวัดความเกี่ยวพันในงานวิจัยชิ้นนี้ กำหนดให้เป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 7 ช่วง

ตอนที่ 6 มาตรวัดเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ (Attitude Scale)

มาตรวัดความเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีงบประมาณ (2546) ซึ่งได้พัฒนาแบบสอบถามของนพดล ทองมัน (2541) และพระมหาสมโชค คำแก้ว (2543) จำนวน 18 ข้อ และได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ .87 สำหรับมาตรวัดความเกี่ยวพันในงานวิจัยชิ้นนี้ กำหนดให้เป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง

สรุปผลการวิจัยโมเดลหลัก

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของตัวแปรค่านิยม (VAL) มีค่าเท่ากับ .92 ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ (KOD) มีค่าเท่ากับ .61 การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น (EMP) มีค่าเท่ากับ .03 เจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ (ATT) มีค่าเท่ากับ .42 ความเกี่ยวพัน (INV) มีค่าเท่ากับ .22 และความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ (ODW) ได้เท่ากับ .07

ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ โดยมุ่งศึกษาอิทธิพลของตัวแปรค่านิยมและความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ โดยมีการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น เจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ และความเกี่ยวพันเป็นตัวแปรส่งผ่าน ดังแสดงในภาพที่ 12 พบว่า โมเดลเชิงสาเหตุและผลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากสถิติต่าง ๆ คือ ค่า p มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนด ($\alpha = .05$, $p = .084$) ค่า GFI = .985, AGFI = 0.968 ซึ่งมีค่าใกล้ 1 และค่า RMSEA = 0.27 มีค่าเข้าใกล้ศูนย์

ผลการวิจัย

1. ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ
2. ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะมีอิทธิพลทางตรงต่อความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ
3. ค่านิยมมีอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ
4. ค่านิยมมีอิทธิพลทางตรงต่อความเกี่ยวพัน
5. ค่านิยมมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความเกี่ยวพันโดยมีการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นเป็นตัวแปรส่งผ่าน
6. ความเกี่ยวพันมีอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ
7. เจตคติต่อการบริจาคอวัยวะไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ
8. การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ

สรุปผลการวิจัยโมเดลทางเลือก

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของตัวแปรความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ (ODW) พบว่ามีค่าเท่ากับ .22 แสดงว่า ตัวแปรค่านิยม ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ เจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ ตัวแปรการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น และความเกี่ยวพันสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ (ODW) ได้ร้อยละ 22

ผลการวิเคราะห์ โมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะของโมเดลทางเลือก พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (ค่าไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 30.10, $df = 21$, $p = .089$ มีค่า GFI เท่ากับ .989 และค่า AGFI เท่ากับ .967 ค่า RMSEA = .029) ตัวแปรค่านิยม ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ โดยมีการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น เจตคติต่อการบริจาคอวัยวะ และความเกี่ยวพันเป็นตัวแปรส่งผ่าน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาเพิ่มเติมในกลุ่มวัยผู้ใหญ่ตอนต้น คือช่วงอายุตั้งแต่ 20 ถึง 40 ปี เนื่องจากบุคคลจะมีพัฒนาการด้านอารมณ์ที่มีการควบคุมอารมณ์ได้ดีขึ้น มีความมั่นคงทางจิตใจมากขึ้น มีพัฒนาการด้านสังคมมีหน้าที่และความรับผิดชอบมากขึ้น เข้าสู่การเลือกประกอบอาชีพ การแต่งงาน การมีบุตร ซึ่งอาจมีผลต่อความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ
2. ในการศึกษาครั้งต่อไปอาจศึกษาตัวแปรเจตคติต่อชีวิตหลังความตาย (life after death) ตัวแปรเจตคติต่อชีวิตในชาติหน้า (next life) เพิ่มเติม การที่บุคคลมีเจตคติต่อที่หมายในทางบวกหรือทางลบก็มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมในทางสนับสนุนหรือหลีกเลี่ยงต่อที่หมายนั้น ซึ่งตัวแปรดังกล่าวอาจมีผลต่อความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ
3. มาตรวัดค่านิยมซึ่งผู้วิจัยใช้วัดความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะในครั้งนี้มีจำนวน 1 ข้อคำถาม แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ในการศึกษาครั้งต่อไปอาจพิจารณาข้อคำถามให้มากกว่า 1 ข้อ

รายการอ้างอิง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- จุฑามาส ปิ่นมงคล (2547). *ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมต่อการบริจาคอวัยวะของผู้ที่มาบริจาคโลหิต ณ ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระพร อูวรรณโณ. (2546). *เจตคติ: การศึกษาตามแนวทฤษฎีหลัก (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพมหานคร: คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัดสำเนา)
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลลิสเรล: สถิติวิเคราะห์สำหรับงานวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัดสำเนา)
- นพดล ทองมัน. (2541). *การศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะทางประชากรศาสตร์และการเปิดรับสื่อที่มีต่อความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมต่อเรื่องการบริจาคอวัยวะของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ราไพพรรณ แก้วสุริยะ. *ผู้รับบริจาคอวัยวะและผู้ได้รับการปลูกถ่ายอวัยวะในการเสวนา “กว่าจะได้ ... ชีวิตใหม่”*. คัดมาเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2555, จาก <http://www.organdonate.in.th/Download/pdf/Profile.pdf>
- วิศิษฐ์ ฐิตวัฒน์. *จริยธรรมของการปลูกถ่ายอวัยวะ*. ศูนย์รับบริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทย. คัดมาเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2555, จาก <http://www.organdonate.in.th/Download/pdf/ethic.pdf>
- วิศิษฐ์ ฐิตวัฒน์. *พระพุทธศาสนากับการบริจาคอวัยวะ*. ศูนย์รับบริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทย. คัดมาเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2555, จาก <http://www.organdonate.in.th/Download/pdf/buddhism.pdf>
- วิศิษฐ์ ฐิตวัฒน์ และ ยุวดี อรรถจารุสิทธิ์. *คนไทย คิดเห็นอย่างไรกับการบริจาคอวัยวะ*. ศูนย์รับบริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทย. คัดมาเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2555, จาก <http://www.organdonate.in.th/Download/pdf/thai.pdf>
- ศูนย์รับบริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทย. *คู่มือการประสานงานการปลูกถ่ายอวัยวะ*. คัดมาเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2555, จาก <http://www.organdonate.in.th/Download/pdf/guideline.pdf>

- สมโภช คำแก้ว. (2543). การศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมเรื่องการบริจาคอวัยวะของพระสงฆ์กับ
ฆราวาสในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาเปรียบเทียบ
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สภากาชาดไทย. ระเบียบสภากาชาดไทยว่าด้วยศูนย์รับบริจาคอวัยวะสภากาชาดไทย พ.ศ.2545. คัด
มาเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2555, จาก
http://www.organdonate.in.th/Download/pdf/method_2545.pdf
- สภากาชาดไทย. สถิติล่าสุด. อวัยวะ. คัดมาเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2555, จาก
<http://www.organdonate.in.th/Download/pdf/odc-news.pdf>
- สุกัญญา อามีน. (2539). การศึกษาถึงความรู้ ทักษะทัศนคติที่มีต่อการปลูกถ่ายอวัยวะของประชาชนในเขต
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สุภมาส อังสุขิตติ. (2554). สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์:
เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: บริษัท เจริญดีมั่นคงการ
พิมพ์.
- สุวิรัช รัตนมณีโชติ. (2536). ความรู้และเจตคติของพยาบาลต่อการบริจาคอวัยวะ. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อวยพร เรื่องตระกูล. (2553). สถิติประยุกต์ทางพฤติกรรมศาสตร์1. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. (อัดสำเนา).

ภาษาอังกฤษ

- Besser, A. Amir, M. & Barkan, S. (2004). Who signs an organ transplant donor card? A study of personality and individual differences in a sample of Israeli university students. *Personality and Individual Differences*, 36, 1709-1723.
- BRIDIE KENT, B.Sc., R.G.N., R. GLYNN OWENS, B.Tech., D. Phil., D.Psy, A.F.B.Ps.S.(1995). Conflicting attitudes to corneal and organ donation: a study of nurses' attitudes to organ donation. *Int.J. Nurs. Stud.* 32, 484-492.
- Bolt, S., Eisinga, R., Venbrux, E., Kuks, J. B. M., & Gerrits, P. O. (2011). Personality and motivation for body donation. *Annals of Anatomy*, 193, 112-117.
- Conesa, C., Rios, A. Ramirez, P. Rodriguez, M. M., Rivas, P. Canteras, M. & Parrilla, P. (2003). Psychosocial Profile in favor of organ donation. *Transplantation Proceedings*, 35, 1276-1281.
- Davis, M. H. (1983). Measuring Individual Differences in Empathy: Evidence for a Multidimensional Approach. *Journal of Personality and Social Psychology*, 1, 113-126.
- Davis, M. H. (2004). Empathy: Negotiating the border between self and other. In L. Z. Tiedens, & C. W. Leach (Eds.), *The Social Life of Emotions* (pp. 19-24). Cambridge: Cambridge University Press.
- Einolf, C. J. (2008). Empathic concern and prosocial behaviors: A test of experimental results using survey data. *Social Science Research*, 37, 1267-1279.
- Hogan, R. (1969). Development of an empathy scale [Electronic version]. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 33, 307-316.
- Horton, R. L., & Horton, P. J. (1990). Knowledge regarding organ donation: Identifying and overcoming barriers to organ donation. *Social Science and Medicine*, 31, 791-800.
- Horton, R. L., & Horton, P. J. (1991). A model of willingness to become a potential organ donor. *Social Science and Medicine*, 33, 1037-1051.

- Howell, D. C. (2008). *Fundamental statistics for the behavioral sciences* (6th ed.). Belmont, CA: Thompson Wadsworth.
- Kim, J.R., Fisher, M. J., & Elliott, D. (2006). Undergraduate nursing students' knowledge and attitudes towards organ donation in Korea: Implications for education. *Nurse Education Today, 26*, 465-474.
- Mehrabian, A., & Epstein, N. (1972). A measure of emotional empathy [Electronic version]. *Journal of Personality, 40*, 525-543.
- Morgan, S. E., & Miller, J. K. (2001). Beyond the organ donor card: The effect of Knowledge, Attitudes, and Values on Willingness to Communicate about organ donation to family members. *Health Communication, 14*(1), 121-134.
- Morgan, S. E., & Miller, J. K. (2002). Communicating about gifts of life: The effect of Knowledge, Attitudes and Altruism on behavior and behavioral intentions regarding organ donation. *Journal of Applied Communication Research, 30*(2), 163-178.
- Parisi, N. & Katz, I. (1986). Attitudes Toward Posthumous Organ Donation and Commitment to Donate. *Health Psychology, 5*(6), 565-580.
- Rumsey, S., Hurford, D. P., & Cole, A. K., (2003). Influence of knowledge and religiousness on Attitudes toward organ donation. *Transplantation Proceedings, 35*, 2845-2850.
- Rokeach, M. J. (1973). *The Nature of Human Values*. New York: Free Press.
- Sanner, M. (1994). Attitudes toward organ donation and transplantation: A model for understanding reactions to medical procedures after death. *Social Science and Medicine, 38*, 1141-1152.
- Sander, S. L., & Miller, B. K. (2005). Public knowledge and attitudes regarding organ and tissue donation: an analysis of the northwest Ohio community. *Patient Education and Counseling, 58*, 154-163.
- Skumanich, S. A., & Kintsfather, D. P. (1996). Promoting the organ donor card: A causal model of persuasion effects. *Social Science and Medicine, 43*, 401-408.

- Trompeta, J. A., Chen, J. L., Cooper, B. A., Ascher, N. L., & Kools, S. M. (2010). Development of the organ donation and Transplantation Knowledge Survey for Use in Asian American Adolescents. *Transplantation Proceeding*, 42, 1427-1431.
- Verhaert, G. A., & Poel, D. V. D. (2011). Empathy as added value in prediction donation behavior. *Journal of Business Research*, doi:10.1016/j.jbusres.2010.12.024.
- Yeung, I., Kong, S.H., & Lee, J. (2000). Attitudes towards organ donation in Hong Kong. *Social Science and Medicine*, 50, 1643-1654.
- Zaichkowsky, J. L. (1985). Measuring the involvement construct. *Journal of Consumer Research*, 12, 341-352.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

คำชี้แจง

แบบสำรวจฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยในวิทยานิพนธ์ของ นางสาววรรณ สีวโลทัย นิสิตระดับ
บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ข้อมูลจากการตอบของท่านจะถือเป็น
ความลับ และขอรับรองว่าจะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านทั้งสิ้น

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงสำหรับความร่วมมือ
นางสาววรรณ สีวโลทัย (ผู้วิจัย)

ตอนที่ 1

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริงของท่าน หรือเติมข้อความที่เหมาะสม
(โปรดตอบให้ครบทุกข้อ)

เพศ

- (1) ชาย (2) หญิง

อายุ _____ ปี _____ เดือน

ศาสนาที่ท่านนับถือ

- (1) พุทธ (2) คริสต์
 (3) อิสลาม (4) อื่นๆ โปรดระบุ _____

ท่านเคยมีประสบการณ์ การบริจาคโลหิตหรือไม่

- (1) ไม่เคย (2) เคย

ท่านเคยมีประสบการณ์ การบริจาคเงินเพื่อการกุศลหรือไม่

- (1) ไม่เคย (2) เคย

ท่านเคยมีประสบการณ์ การช่วยเหลือผู้ประสบภัยหรือไม่

- (1) ไม่เคย (2) เคย

ท่านเคยได้รับทราบเรื่องการบริหารอวัยวะหรือไม่

- (1) ไม่เคย (2) เคย

ถ้าเคย ท่านรับทราบเรื่องการบริหารอวัยวะจากสื่อใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- (1) เอกสาร/แผ่นพับ (2) โปสเตอร์
 (3) วิทยุ (4) โทรทัศน์
 (5) หนังสือพิมพ์ (6) วารสาร/นิตยสาร
 (7) อินเทอร์เน็ต (8) คนในครอบครัว
 (9) เพื่อน/เพื่อนร่วมงาน (10) อื่นๆ โปรดระบุ _____

ท่านเคยถูกชักชวนให้บริจาคอวัยวะหรือไม่

- (1) ไม่เคย (2) เคย

ท่านมีบัตรประจำตัวผู้มีความจำนงบริจาคอวัยวะหรือไม่

- (1) ไม่มี (2) มี

ตัวอย่างมาตรวัดความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ

ตอนที่ 2

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย หน้าข้อความที่ท่านเห็นว่าถูกต้อง และตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด (โปรดตอบให้ครบทุกข้อ)

ท่านเข้าใจความหมายของ “การบริจาคอวัยวะ” ว่าอย่างไร

- การให้อวัยวะโดยไม่หวังผลตอบแทนเพื่อนำไปปลูกถ่ายแก่ผู้ป่วย
- การออกกำลังกายเพื่อให้มีสติแพทย์ศึกษา
- การตัดอวัยวะที่เสื่อมสภาพเพื่อนำไปช่วยเหลือผู้ป่วย

การปลูกถ่ายอวัยวะควรทำเมื่อใด

- อวัยวะเก่าใช้ได้แต่ทำงานผิดปกติ
- อวัยวะเก่าใช้งานไม่ได้แล้ว
- อวัยวะเก่าใช้ได้แต่มีขนาดผิดปกติ

การเสียชีวิตอย่างใดที่แพทย์สามารถนำอวัยวะภายในไปปลูกถ่ายให้ผู้รอรับอวัยวะได้

- เสียชีวิตอยู่ที่บ้าน และนำศพส่งภายใน 24 ชั่วโมง
- เสียชีวิตจากอุบัติเหตุ แต่สภาพร่างกายยังอยู่ครบ
- เสียชีวิตด้วยภาวะสมองตาย ยังใส่เครื่องหายใจอยู่ในโรงพยาบาล

ภาวะ “เจ้าหญิงหรือเจ้าชายนิทรา” กับ “ภาวะสมองตาย” เหมือนกันหรือไม่

- เหมือนกัน
- ไม่เหมือนกัน
- ไม่แน่ใจ

ปัจจุบันอวัยวะที่สามารถนำไปปลูกถ่ายให้กับผู้รอรับอวัยวะในประเทศไทยได้แก่

- หัวใจ ลำไส้ใหญ่ รังไข่
- ตับ ไต ปอด
- ตับอ่อน หลอดอาหาร ไต

ตัวอย่างมาตรวัดค่านิยม

ตอนที่ 3

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ ว่าแต่ละข้อมีความสำคัญกับท่านมากน้อยเพียงใด ในการใช้เป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในบั้นปลายของท่าน โดยทำเขียนเครื่องหมายวงกลม ลงในช่องว่าง ที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุดในแต่ละข้อ (1 หมายถึง ไม่สำคัญ, 2 หมายถึง ค่อนข้างไม่สำคัญ, 3 หมายถึง สำคัญ และไม่สำคัญพอๆกัน, 4 หมายถึง ค่อนข้างสำคัญ และ 5 หมายถึง สำคัญ)

ข้อความ	ไม่สำคัญ	ค่อนข้างไม่สำคัญ	สำคัญและไม่สำคัญพอๆกัน	ค่อนข้างสำคัญ	สำคัญ
ความใจกว้าง : broadminded (พร้อมที่จะรับฟังความคิดเห็นและการกระทำที่ต่างจากตนเอง)	1	2	3	4	5
ความร่าเริง : cheerful (ชอบความสนุก มีอารมณ์ขัน ตลก มีชีวิตที่ร่าเริง)	1	2	3	4	5
ความซื่อสัตย์ : honest (มีความจริงใจ ตรงไปตรงมา)	1	2	3	4	5
ความกล้าหาญ : courageous (พร้อมที่จะยืนหยัดต่อสู้เพื่อความคิดความเชื่อของตน)	1	2	3	4	5
ชอบช่วยเหลือ : helpful (การทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม)	1	2	3	4	5

ตัวอย่างมาตรวัดความคิดเห็นที่มีต่อความรู้สึกของผู้อื่น

ตอนที่ 4

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้และเขียนเครื่องหมายวงกลม ○ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด (1 หมายถึง ไม่ตรง, 2 หมายถึง ค่อนข้างไม่ตรง, 3 หมายถึง ตรงและไม่ตรงพอๆกัน, 4 หมายถึง ค่อนข้างตรง, 5 หมายถึง ตรง)

ข้อความ	ไม่ตรง	ค่อนข้างไม่ตรง	ตรงและไม่ตรงพอๆกัน	ค่อนข้างตรง	ตรง
ฉันมักจะรู้สึกอ่อนไหวง่าย ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้ด้วยโอกาส	1	2	3	4	5
เมื่อฉันเห็นบุคคลอื่นเผชิญกับปัญหา บางครั้งฉันไม่รู้สึกรู้ใจ	1	2	3	4	5
ในสถานการณ์ฉุกเฉิน ฉันรู้สึกหวั่นไหวและไม่สบายใจ	1	2	3	4	5
ฉันมักช่วยเหลือผู้ที่ถูกเอารัดเอาเปรียบอยู่เสมอ	1	2	3	4	5
บางครั้งฉันรู้สึกหมดหนทาง เมื่ออยู่ในสภาวะกดดันทางอารมณ์	1	2	3	4	5

ตัวอย่างมาตรวัดเจตคติที่มีต่อการบริจาคอวัยวะ

ตอนที่ 5

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้และเขียนเครื่องหมายวงกลม ○ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด (1 หมายถึง ไม่ตรง, 2 หมายถึง ค่อนข้างไม่ตรง, 3 หมายถึง ตรงและไม่ตรงพอกๆกัน, 4 หมายถึง ค่อนข้างตรง, 5 หมายถึง ตรง)

ข้อความ	ไม่ตรง	ค่อนข้างไม่ตรง	ตรงและไม่ตรงพอกๆกัน	ค่อนข้างตรง	ตรง
ฉันคิดว่าการบริจาคอวัยวะเป็นสิ่งที่น่ากลัว	1	2	3	4	5
ฉันคิดว่าการบริจาคอวัยวะควรบริจาคด้วยใจอันเป็นกุศล ไม่หวังสิ่งตอบแทน	1	2	3	4	5
ฉันคิดว่าการบริจาคอวัยวะถือเป็นเรื่องที่ขัดต่อหลักศาสนาที่ฉันนับถือ	1	2	3	4	5
ฉันคิดว่าการบริจาคอวัยวะเป็นแบบอย่างที่ดีในการเสียสละ เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น	1	2	3	4	5
ฉันคิดว่าการบริจาคอวัยวะ ทำให้ชาติหน้าอาจจะมีอวัยวะไม่ครบถ้วนเหมือนเดิม	1	2	3	4	5

ตัวอย่างมาตรวัดความเกี่ยวพัน

ตอนที่ 6

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อว่าไปกันได้กับคำทางซ้ายหรือทางขวาและเขียนเครื่องหมาย □ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อ (โปรดตอบทุกข้อ)

ตัวอย่าง		ท่านเห็นว่าการบริจาคอวัยวะให้กับศูนย์รับบริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทย เป็นสิ่งที่.....						
สำคัญ	มาก	ปานกลาง	น้อย	2ข้างพอกัน	น้อย	ปานกลาง	มาก	ไม่สำคัญ
การตอบแบบที่ 1 ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง <u>มาก</u> ทางซ้ายมือ	หากท่านเห็นว่าการบริจาคอวัยวะให้กับศูนย์รับบริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทย เป็นสิ่งที่ <u>สำคัญมาก</u>							
สำคัญ	✓							ไม่สำคัญ
การตอบแบบที่ 2 ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง <u>ปานกลาง</u> ทางซ้ายมือ	หากทำ <u>มาก</u>							
สำคัญ		✓						ไม่สำคัญ
การตอบแบบที่ 3 ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง <u>น้อย</u> ทางซ้ายมือ	หากทำ <u>มาก</u>							
สำคัญ			✓					ไม่สำคัญ
การตอบแบบที่ 4 สำคัญและไม่สำคัญพอกัน ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง <u>2ข้างพอกัน</u>	หากทำ <u>ปานกลาง</u>							
สำคัญ				✓				ไม่สำคัญ
การตอบแบบที่ 5 ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง <u>น้อย</u> ทางขวามือ	หากทำ <u>ปานกลาง</u>							
สำคัญ					✓			ไม่สำคัญ
การตอบแบบที่ 6 ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง <u>ปานกลาง</u> ทางขวามือ	หากทำ <u>น้อย</u>							
สำคัญ						✓		ไม่สำคัญ
การตอบแบบที่ 7 ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง <u>มาก</u> ทางขวามือ	หากทำ <u>น้อย</u>							
สำคัญ							✓	ไม่สำคัญ

ท่านเห็นว่าการบริจาคอวัยวะให้กับศูนย์รับบริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทย เป็นสิ่งที่.....

1.	สำคัญ								ไม่สำคัญ
		มาก	ปานกลาง	น้อย	2ข้างพอกัน	น้อย	ปานกลาง	มาก	
2.	ฉันไม่ใส่ใจ								ฉันใส่ใจ
		มาก	ปานกลาง	น้อย	2ข้างพอกัน	น้อย	ปานกลาง	มาก	
3.	ไม่เกี่ยวข้องกับฉัน								เกี่ยวข้องกับฉัน
		มาก	ปานกลาง	น้อย	2ข้างพอกัน	น้อย	ปานกลาง	มาก	
4.	มีความหมายกับฉัน								ไร้ความหมาย
		มาก	ปานกลาง	น้อย	2ข้างพอกัน	น้อย	ปานกลาง	มาก	
5.	มีโทษ								มีประโยชน์
		มาก	ปานกลาง	น้อย	2ข้างพอกัน	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ตัวอย่างมาตรวัดค่านัน

ตอนที่ 7

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / หน้าข้อความที่ท่านเห็นว่าตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด
(โปรดเลือกตอบเพียงข้อเดียว)

- _____ 1. ฉันไม่ต้องการแสดงความจำนงบริจาคอวัยวะ และไม่ประสงค์ที่จะได้รับข้อมูลใดๆเพิ่มเติม
- _____ 2. ฉันยังไม่ต้องการจะแสดงความจำนงบริจาคอวัยวะในขณะนี้ แต่อาจจะพิจารณาในโอกาสต่อไป
- _____ 3. ฉันคิดว่าฉันอาจจะแสดงความจำนงบริจาคอวัยวะ แต่ฉันต้องมีข้อมูลเพิ่มเติม
- _____ 4. ฉันคิดว่าฉันจะแสดงความจำนงบริจาคอวัยวะ และฉันต้องการได้รับข้อมูลเพิ่มเติม
- _____ 5. แน่แน่นอน ฉันต้องการแสดงความจำนงบริจาคอวัยวะ

ภาคผนวก ข

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ ข 1

ผลตารางการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆของ
มาตรวัดความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะในชั้นพัฒนามาตร(ข้อกระทงข้อที่1-10 (N = 134)

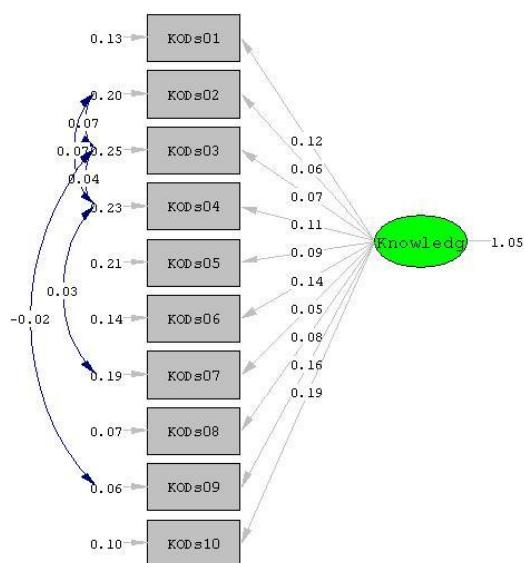
ข้อที่	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				t	p	ค่า CITC 10 ข้อ (N = 134)	ผลการวิเคราะห์
		กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ							
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ					
		(n = 31)		(n = 28)					
		M	SD	M	SD				
1	+	1.96	0.21	1.59	0.50	4.15***	.0000	0.16***	ผ่าน
2	+	1.98	0.15	1.46	0.51	6.04***	.0000	0.29***	ผ่าน
3	+	1.87	0.34	1.16	0.37	9.01***	.0000	0.29***	ผ่าน
4	+	1.96	0.21	1.19	0.40	10.66***	.0000	0.34***	ผ่าน
5	+	1.87	0.34	1.46	0.51	4.23***	.0000	0.15***	ผ่าน
6	+	1.96	0.21	1.62	0.49	3.88***	.0000	0.20***	ผ่าน
7	+	1.93	0.25	1.46	0.51	5.23***	.0000	0.17***	ผ่าน
8	+	1.96	0.21	1.84	0.37	1.73	.0890	0.15	ผ่าน
9	+	2.00	-	1.81	0.40	2.90**	.0060	0.21**	ผ่าน
10	+	1.98	0.15	1.68	0.47	3.74**	.0010	0.24**	ผ่าน
α								.52	

หมายเหตุ

ค่า t ที่ขีดเส้นใต้ เป็นการวิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน

ค่า r วิฤติ (133, .05, หนึ่งหาง) \approx .145

*p < .05, หนึ่งหาง. **p < .01, หนึ่งหาง. ***p < .001, หนึ่งหาง.

Chi-Square=25.14, df=49, P-value=0.99815, RMSEA=0.000

ภาพที่ ข 1 ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานของมาตรวัดความรู้เกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะในชั้นพัฒนา
มาตร (N = 134)

ตารางที่ ข 2

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้และสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ

องค์ประกอบ ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ			สปส.คะแนน องค์ประกอบ
	<i>b</i>	β	R^2	
KODs01	0.12	0.32	0.10	0.41
KODs02	0.06	0.14	0.02	0.01
KODs03	0.07	0.14	0.02	0.20
KODs04	0.11	0.23	0.02	0.16
KODs05	0.09	0.20	0.04	0.19
KODs06	0.14	0.36	0.13	0.45
KODs07	0.05	0.12	0.01	0.09
KODs08	0.08	0.30	0.09	0.51
KODs09	0.16	0.56	0.31	1.26
KODs10	0.19	0.52	0.27	0.85

ภาคผนวก ค

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ ค 1

ผลตารางการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ของ
มาตรวัดค่านิยมในชั้นพัฒนามาตร (ข้อกระทงข้อที่ 1 - 7) (N = 134)

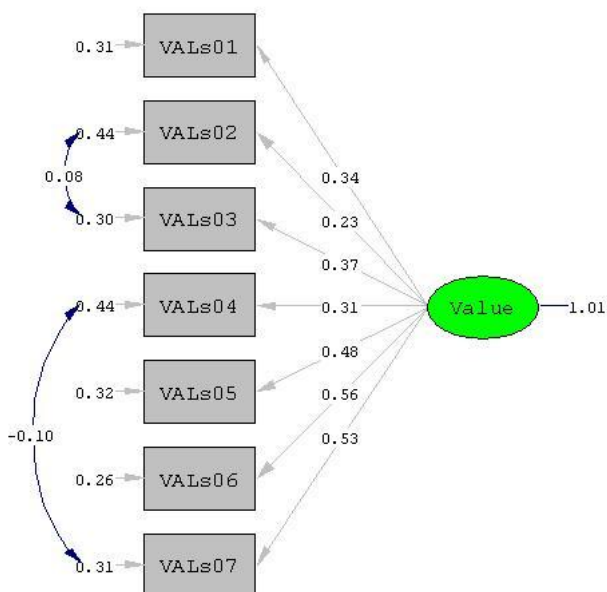
ข้อที่	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				T	p	ค่า CITC 7 ข้อ (N = 134)	ผลการวิเคราะห์
		กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ							
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ					
		(n = 85)		(n = 75)					
		M	SD	M	SD				
1	+	4.71	0.46	3.92	0.68	6.57***	.0000	0.47***	ผ่าน
2	+	4.42	0.54	3.69	0.73	5.52***	.0000	0.31***	ผ่าน
3	+	4.91	0.29	3.98	0.70	<u>8.77</u> ***	.0000	0.53***	ผ่าน
4	+	4.49	0.59	3.67	0.71	6.12***	.0000	0.38***	ผ่าน
5	+	4.76	0.43	3.69	0.70	<u>9.10</u> ***	.0000	0.54***	ผ่าน
6	+	4.80	0.40	3.67	0.71	<u>9.80</u> ***	.0000	0.58***	ผ่าน
7	+	4.78	0.42	3.65	0.74	<u>9.37</u> ***	.0000	0.54***	ผ่าน
α								.76	

หมายเหตุ

ค่า t ที่ขีดเส้นใต้ เป็นการวิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน

ค่า r วิฤติ (133, .05, หนึ่งหาง) \approx .145

* $p < .05$, หนึ่งหาง. ** $p < .01$, หนึ่งหาง. *** $p < .001$, หนึ่งหาง.

Chi-Square=18.89, df=25, P-value=0.80229, RMSEA=0.000

ภาพที่ ค 1 ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานของมาตรวัดค่านิยมในชั้นพัฒนามาตร (N = 134)

ตารางที่ ค 2

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้และสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ

องค์ประกอบ ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ			สปส.คะแนน องค์ประกอบ
	b	β	R^2	
VALs01	0.34	0.52	0.27	0.21
VALs02	0.23	0.33	0.11	0.06
VALs03	0.37	0.56	0.32	0.22
VALs04	0.31	0.43	0.18	0.22
VALs05	0.48	0.65	0.42	0.29
VALs06	0.56	0.74	0.55	0.41
VALs07	0.53	0.69	0.48	0.39

ภาคผนวก ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 1

ผลตารางการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ของ มาตรการวัดความคิดเห็นที่มีต่อความรู้สึกของผู้อื่นในชั้นพัฒนามาตร(ข้อกระทงข้อที่ 1 - 24) (N = 134)

ข้อที่	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				t	p	ค่า CITC 24 ข้อ (N = 134)	ค่า CITC 22 ข้อ (N = 134)	ผลการ วิเคราะห์
		กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ								
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ						
		(n = 85)		(n = 75)						
		M	SD	M	SD					
1	+	4.23	0.67	3.24	0.95	5.20***	.0000	0.29***	0.28***	ผ่าน
2	-	4.28	0.60	3.00	0.78	8.02***	.0000	0.48***	0.49***	ผ่าน
3	-	2.87	0.86	2.05	0.74	4.41***	.0000	0.33***	0.33***	ผ่าน
4	+	3.69	0.61	3.00	0.71	4.57***	.0000	0.43***	0.43***	ผ่าน
5	-	3.67	1.01	2.14	0.86	7.12***	.0000	0.52***	0.53***	ผ่าน
6	+	1.46	0.64	2.14	0.86	- 3.90	ns	-	-	ไม่ผ่าน
7	-	4.62	0.78	3.78	0.79	4.62***	.0000	0.33***	0.36***	ผ่าน
8	-	3.23	1.01	2.27	0.84	4.49***	.0000	0.43***	0.45***	ผ่าน
9	-	4.59	0.55	3.27	0.87	7.86***	.0000	0.57***	0.58***	ผ่าน
10	+	3.51	0.51	2.62	0.76	6.05***	.0000	0.45***	0.46***	ผ่าน
11	+	3.90	0.79	3.35	0.98	2.69**	.0045	0.16**	0.15**	ผ่าน
12	+	4.15	0.67	3.22	0.79	5.60***	.0000	0.37***	0.39***	ผ่าน
13	-	3.77	0.81	2.68	0.91	5.53***	.0000	0.42***	0.42***	ผ่าน
14	-	3.28	0.72	2.62	0.83	3.71***	.0000	0.29***	0.31***	ผ่าน
15	+	3.95	0.56	3.00	0.71	6.50***	.0000	0.48***	0.48***	ผ่าน
16	-	4.10	0.64	3.05	0.74	6.60***	.0000	0.46***	0.46***	ผ่าน
17	+	4.26	0.85	3.70	0.91	2.75**	.0040	0.14**	-	ไม่ผ่าน
18	-	4.49	0.60	3.43	0.69	7.12***	.0000	0.47***	0.45***	ผ่าน
19	+	3.67	0.87	2.95	1.13	3.13*	.0015	0.22*	0.21*	ผ่าน
20	-	0.78	3.68	1.11	4.25	4.25***	.0000	0.24***	0.23***	ผ่าน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ผลตารางการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ของ
มาตรวัดความคิดเห็นที่มีต่อความรู้สึกของผู้อื่นในชั้นพัฒนามาตร(ข้อกระทงข้อที่ 1 - 24) (N = 134)

ข้อที่	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				T	p	ค่า CITC 24 ข้อ (N = 134)	ค่า CITC 22 ข้อ (N = 134)	ผลการ วิเคราะห์
		กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ								
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ						
		(n = 85)		(n = 75)						
		M	SD	M	SD					
21	-	0.57	2.65	0.79	6.58	6.58***	.0000	0.43***	0.44***	ผ่าน
22	+	3.67	0.77	2.81	0.62	5.32***	.0000	0.43***	0.43***	ผ่าน
23	-	0.63	2.65	0.75	7.06	7.06***	.0000	0.49***	0.52***	ผ่าน
24	+	3.21	0.92	2.43	0.87	3.76***	.0000	0.35***	0.37***	ผ่าน
α								0.81	0.83	

หมายเหตุ

ค่า t ที่ขีดเส้นใต้ เป็นการวิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน
24 ข้อคือ ค่า CITC เมื่อวิเคราะห์ 24 ข้อกระทง ในรอบที่หนึ่ง
22 ข้อคือ ค่า CITC เมื่อวิเคราะห์ 22 ข้อกระทง ในรอบที่สอง
ค่า r วิฤติ (133, .05, หนึ่งหาง) \approx .145
* $p < .05$, หนึ่งหาง. ** $p < .01$, หนึ่งหาง. *** $p < .001$, หนึ่งหาง.

ตารางที่ 2

ผลตารางการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ของ
 มาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อความรู้สึกของผู้อื่น ในชั้นพัฒนามาตร (N = 134)
 องค์ประกอบที่หนึ่ง (การคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น : Empathic Concern)

ข้อที่	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				t	p	ค่า CITC 12 ข้อ (N = 134)	ผลการ วิเคราะห์
		กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ							
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ					
		(n = 48)		(n = 42)					
		M	SD	M	SD				
1	+	4.25	0.61	3.00	0.85	7.55***	.0000	.49***	ผ่าน
2	-	4.31	0.67	2.91	0.68	9.15***	.0000	.54***	ผ่าน
4	+	3.86	0.54	3.02	0.71	5.82***	.0000	.47***	ผ่าน
7	-	4.92	0.28	3.67	0.75	10.09***	.0000	.48***	ผ่าน
9	-	4.53	0.65	3.30	0.80	7.34***	.0000	.54***	ผ่าน
11	+	4.22	0.64	3.11	0.91	6.35***	.0000	.44***	ผ่าน
12	+	4.31	0.58	3.26	0.79	6.63***	.0000	.47***	ผ่าน
15	-	4.06	0.47	3.00	0.69	7.76***	.0000	.56***	ผ่าน
16	-	4.06	0.75	3.14	0.68	5.69***	.0000	.43***	ผ่าน
18	-	4.53	0.77	3.42	0.66	6.86***	.0000	.51***	ผ่าน
19	+	3.72	0.94	2.86	1.04	3.83***	.0000	.31***	ผ่าน
20	-	4.75	0.73	3.51	1.05	6.13***	.0000	.34***	ผ่าน
α								0.81	

หมายเหตุ

ค่า t ที่ขีดเส้นใต้ เป็นการวิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน

ค่า r วิฤติ (133, .05, หนึ่งทาง) \approx .145

*p < .05, หนึ่งทาง. **p < .01, หนึ่งทาง. ***p < .001, หนึ่งทาง.

ตารางที่ 3

ผลตารางการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ของ
 มาตรฐานวัดความคิดเห็นที่มีต่อความรู้สึกของผู้อื่นองค์ประกอบที่สองในขั้นพัฒนามาตร (N = 134)
 องค์ประกอบที่สอง (ความกังวลส่วนบุคคล: Personal Distress)

ข้อที่	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				t	p	ค่า CITC 10 ข้อ (N = 134)	ผลการ วิเคราะห์
		กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ							
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ					
		(n = 35)		(n = 28)					
		M	SD	M	SD				
3	-	2.85	0.85	1.69	0.52	7.06***	.0000	.49***	ผ่าน
5	-	3.83	0.95	1.89	0.75	9.89***	.0000	.68***	ผ่าน
8	-	3.39	0.89	1.92	0.65	8.36***	.0000	.64***	ผ่าน
10	+	3.54	0.55	2.61	0.60	7.05***	.0000	.51***	ผ่าน
13	-	3.88	0.75	2.67	0.93	6.35***	.0000	.52***	ผ่าน
14	-	3.54	0.74	2.30	0.67	7.58***	.0000	.53***	ผ่าน
21	-	3.68	0.65	2.53	0.73	7.32***	.0000	.56***	ผ่าน
22	+	3.63	0.77	2.81	0.67	5.02***	.0000	.27***	ผ่าน
23	-	4.02	0.47	2.42	0.65	12.27***	.0000	.69***	ผ่าน
24	+	3.54	0.74	1.97	0.74	9.25***	.0000	.62***	ผ่าน
α								0.85	

หมายเหตุ

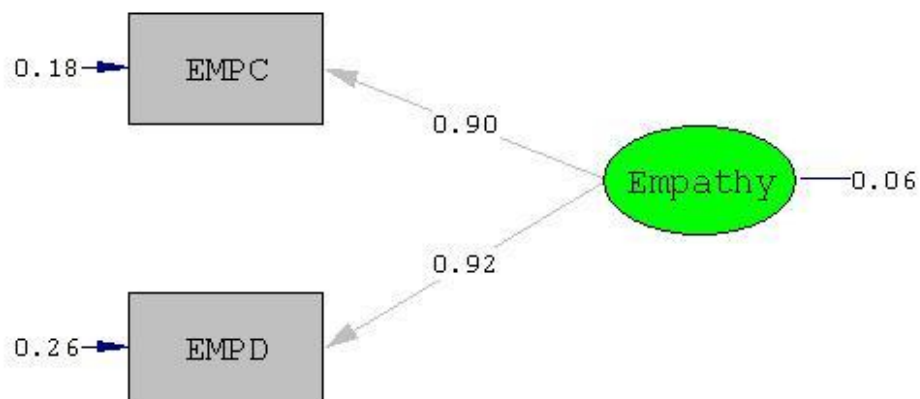
ค่า t ที่ขีดเส้นใต้ เป็นการวิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน

11 ข้อคือ ค่า CITC เมื่อวิเคราะห์ 11 ข้อกระทง ในรอบที่หนึ่ง

10 ข้อคือ ค่า CITC เมื่อวิเคราะห์ 10 ข้อกระทง ในรอบที่สอง

ค่า r วิฤติ (133, .05, หนึ่งทาง) \approx .145

* $p < .05$, หนึ่งทาง. ** $p < .01$, หนึ่งทาง. *** $p < .001$, หนึ่งทาง.

Chi-Square=0.01, df=2, P-value=0.99733, RMSEA=0.000

ภาพที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานของมาตรวัดความคิดเห็นที่มีต่อความรู้สึกของผู้อื่นในชั้นพัฒนามาตร (N = 134)

ตารางที่ 4

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้และสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ

องค์ประกอบ ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ			สปส.คะแนน องค์ประกอบ
	<i>b</i>	β	R^2	
EMPC	0.90	0.47	0.22	0.21
EMPD	0.92	0.41	0.17	0.15

ภาคผนวก จ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ จ 1

ผลตารางการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ของ
 มาตรฐานวัดเจตคติที่มีต่อการบริการอัยวะในชั้นพัฒนามาตร (ข้อกระทงข้อที่ 1 - 20) (N = 134)

ข้อที่	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				t	p	ค่า CITC 20 ข้อ (N = 134)	ค่า CITC 19 ข้อ (N = 134)	ผลการ วิเคราะห์
		กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ								
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ						
		(n = 86)		(n = 73)						
		M	SD	M	SD					
1	-	4.25	0.95	2.61	1.13	6.86***	.0000	.46***	.46***	ผ่าน
2	+	4.65	0.74	4.00	0.79	3.71***	.0000	.33***	.33***	ผ่าน
3	-	4.75	0.74	3.75	0.99	4.92***	.0000	.46***	.50***	ผ่าน
4	+	4.73	0.51	3.58	0.81	7.30***	.0000	.54***	.54***	ผ่าน
5	-	4.95	0.22	3.58	1.13	7.13***	.0000	.59***	.61***	ผ่าน
6	-	4.83	0.45	3.36	1.15	7.17***	.0000	.52***	.53***	ผ่าน
7	+	4.78	0.42	3.33	0.99	8.13***	.0000	.64***	.64***	ผ่าน
8	-	4.95	0.22	3.67	0.89	8.32***	.0000	.63***	.65***	ผ่าน
9	-	4.85	0.43	4.75	0.59	9.64***	.0000	.57***	.57***	ผ่าน
10	+	4.75	0.59	3.67	1.04	5.50***	.0000	.43***	.43***	ผ่าน
11	-	4.98	0.16	3.64	1.20	6.66***	.0000	.60***	.61***	ผ่าน
12	-	4.63	0.77	3.89	0.89	3.86***	.0000	.40***	.42***	ผ่าน
13	+	3.83	0.93	2.47	0.88	6.50***	.0000	.41***	.40***	ผ่าน
14	+	4.13	0.82	2.61	0.80	8.10***	.0000	.46***	.46***	ผ่าน
15	+	4.78	0.53	3.50	0.97	6.99***	.0000	.48***	.48***	ผ่าน

ตารางที่ จ 1 (ต่อ)

ผลตารางการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ของ
มาตรวัดเจตคติที่มีต่อการบริจาคอวัยวะในชั้นพัฒนามาตร (ข้อกระทงข้อที่ 1 - 20) (N = 134)

ข้อที่	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				t	p	ค่า CITC 20 ข้อ (N = 134)	ค่า CITC 19 ข้อ (N = 134)	ผลการ วิเคราะห์
		กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ								
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ						
		(n = 86)		(n = 73)						
		M	SD	M	SD					
16	-	4.65	0.58	3.28	0.94	7.53***	.0000	.53***	.54***	ผ่าน
17	+	3.13	1.38	2.47	0.91	2.64**	.0085	.05**	-	ไม่ผ่าน
18	-	4.18	0.90	3.00	1.15	4.99***	.0000	.33***	.33***	ผ่าน
19	+	3.78	0.95	2.69	1.01	4.82***	.0000	.38***	.35***	ผ่าน
20	+	3.85	0.89	2.83	1.08	4.48***	.0000	.27***	.23***	ผ่าน
α								0.85	0.87	

หมายเหตุ

ค่า t ที่ขีดเส้นใต้ เป็นการวิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน

ค่า r วิฤติ (133, .05, หนึ่งหาง) \approx .145

* $p < .05$, หนึ่งหาง. ** $p < .01$, หนึ่งหาง. *** $p < .001$, หนึ่งหาง.

ตารางที่ จ 2

ผลตารางการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ของ
 มาตรฐานวัดเจตคติที่มีต่อการบริการอัยวะในชั้นพัฒนามาตร (N = 134)

องค์ประกอบที่หนึ่ง (อารมณ์ความรู้สึก : Affection)

ข้อที่	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				t	p	ค่า CITC 7 ข้อ (N = 134)	ผลการ วิเคราะห์
		กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ							
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ					
		(n = 31)		(n = 26)					
		M	SD	M	SD				
1	-	4.47	0.88	2.63	1.07	8.59***	.0000	.36***	ผ่าน
5	-	4.91	0.29	3.56	1.10	<u>7.60</u> ***	.0000	.51***	ผ่าน
6	-	4.77	0.57	3.22	1.13	<u>7.87</u> ***	.0000	.47***	ผ่าน
7	-	4.77	0.43	3.49	0.98	<u>7.71</u> ***	.0000	.58***	ผ่าน
10	-	4.81	0.45	3.63	1.11	<u>6.32</u> ***	.0000	.40***	ผ่าน
15	+	4.87	0.43	3.41	1.02	<u>8.22</u> ***	.0000	.42***	ผ่าน
18	-	4.19	0.85	3.07	1.10	5.19***	.0000	.23***	ไม่ผ่าน
α								0.72	

หมายเหตุ

ค่า t ที่ขีดเส้นใต้ เป็นการวิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน

ค่า r วิฤติ (133, .05, หนึ่งหาง) \approx .145

*p < .05, หนึ่งหาง. **p < .01, หนึ่งหาง. ***p < .001, หนึ่งหาง.

ตารางที่ 3

ผลตารางการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ของ
 มาตรฐานวัดเจตคติที่มีต่อการบริจจาคอวัยวะในชั้นพัฒนามาตร (N = 134)

องค์ประกอบที่สอง (ปัญญา : Cognition)

ข้อที่	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ				t	p	ค่า CITC 6 ข้อ (N = 134)	ผลการ วิเคราะห์
		กลุ่มสูง (n = 28)		กลุ่มต่ำ (n = 23)					
		M	SD	M	SD				
2	+	4.84	0.37	3.84	0.90	6.30***	.0000	.33***	ผ่าน
3	-	4.92	0.27	3.59	0.90	8.62***	.0000	.50***	ผ่าน
8	-	4.97	0.16	3.59	0.93	8.92***	.0000	.67***	ผ่าน
9	-	4.89	0.39	3.03	0.96	11.02***	.0000	.56***	ผ่าน
12	-	4.92	0.27	3.81	0.84	7.62***	.0000	.38***	ผ่าน
13	+	4.00	0.66	2.59	0.93	7.56***	.0000	.16***	ผ่าน
α								.69	

หมายเหตุ

ค่า t ที่ขีดเส้นใต้ เป็นการวิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน

ค่า r วิฤติ (133, .05, หนึ่งหาง) \approx .145

* $p < .05$, หนึ่งหาง. ** $p < .01$, หนึ่งหาง. *** $p < .001$, หนึ่งหาง.

ตารางที่ จ 4

ผลตารางการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ของ
มาตรวัดเจตคติที่มีต่อการบริจาคอวัยวะในชั้นพัฒนามาตร (N = 134)

องค์ประกอบที่สาม (พฤติกรรม : Behavior)

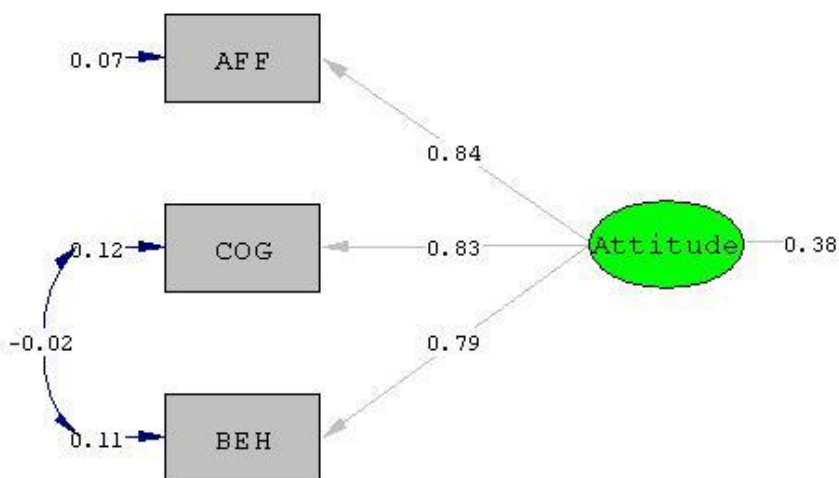
ข้อที่	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				t	p	ค่า CITC 6 ข้อ (N = 134)	ผลการ วิเคราะห์
		กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ							
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ					
		(n = 25)		(n = 20)					
		M	SD	M	SD				
4	+	4.32	0.65	2.75	0.71	6.46***	.0000	.41***	ผ่าน
11	-	4.69	0.62	3.25	1.49	<u>2.72*</u>	.0290	.32*	ผ่าน
14	-	3.31	0.91	2.13	0.83	<u>3.49**</u>	.0010	.42**	ผ่าน
16	-	4.21	0.77	3.13	1.55	<u>1.95**</u>	.0010	.25**	ผ่าน
19	+	3.32	0.69	1.75	0.89	5.94***	.0000	.45***	ผ่าน
20	+	3.43	0.92	2.25	1.49	<u>2.20**</u>	.0020	.33**	ผ่าน
α								0.63	

หมายเหตุ

ค่า t ที่ขีดเส้นใต้ เป็นการวิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน

ค่า r วิฤติ (133, .05, หนึ่งหาง) \approx .145

*p < .05, หนึ่งหาง. **p < .01, หนึ่งหาง. ***p < .001, หนึ่งหาง.

Chi-Square=5.17, df=4, P-value=0.26996, RMSEA=0.047

ภาพที่ จ 1 ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานของมาตรวัดเจตคติที่มีต่อการบริจาคอวัยวะในชั้นพัฒนา
มาตร (N = 134)

ตารางที่ จ 5

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้และสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ

องค์ประกอบตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ			สปส.คะแนน องค์ประกอบ
	b	β	R^2	
AFF	0.84	0.89	0.79	0.45
COG	0.83	0.83	0.68	0.31
BEH	0.79	0.83	0.68	0.33

ภาคผนวก จ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ ๑ 1

ผลตารางการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ของ
 มาตรฐานวัดความเกี่ยวพันในชั้นพัฒนามาตร (ข้อกระทงข้อที่ 1 - 20) (N = 134)

ข้อที่	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				t	p	ค่า CITC 20 ข้อ (N = 134)	ผลการ วิเคราะห์
		กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ							
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ					
		(n = 121)		(n = 101)					
		M	SD	M	SD				
1	+	6.26	1.11	4.86	1.42	<u>4.79</u> ***	.0000	.35***	ผ่าน
2	-	5.65	1.04	4.19	1.69	<u>4.51</u> ***	.0000	.38***	ผ่าน
3	-	5.16	1.23	3.89	1.53	4.10***	.0000	.32***	ผ่าน
4	+	5.44	1.20	4.47	1.28	3.47***	.0005	.20***	ผ่าน
5	-	6.74	0.62	4.42	1.57	<u>8.34</u> ***	.0000	.63***	ผ่าน
6	+	6.56	0.88	4.22	1.76	<u>7.25</u> ***	.0000	.39***	ผ่าน
7	-	6.05	1.02	3.50	1.40	<u>9.06</u> ***	.0000	.63***	ผ่าน
8	+	6.53	0.85	4.92	1.61	<u>5.42</u> ***	.0000	.30***	ผ่าน
9	-	6.39	0.69	3.72	1.30	<u>11.08</u> ***	.0000	.74***	ผ่าน
10	+	4.93	1.39	3.97	1.38	3.06**	.0015	.21**	ผ่าน
11	+	6.12	1.38	4.28	1.58	5.52***	.0000	.38***	ผ่าน
12	-	6.02	0.91	3.94	1.31	<u>9.02</u> ***	.0000	.69***	ผ่าน
13	+	6.93	0.26	4.86	1.53	<u>8.00</u> ***	.0000	.68***	ผ่าน
14	-	6.74	0.98	5.14	1.42	<u>5.75</u> ***	.0000	.48***	ผ่าน
15	+	6.93	0.26	4.61	1.84	<u>7.50</u> ***	.0000	.59***	ผ่าน

ตารางที่ ๑ 1 (ต่อ)

ผลตารางการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ของ
มาตรฐานวัดความเกี่ยวข้องกันในชั้นพัฒนามาตร (ข้อกระทงข้อที่ 1 - 20) (N = 134)

ข้อที่	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				t	p	ค่า CITC 20 ข้อ (N = 134)	ผลการ วิเคราะห์
		กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ							
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ					
		(n = 121)		(n = 101)					
		M	SD	M	SD				
16	-	6.91	0.47	5.06	1.29	<u>8.18</u> ***	.0000	.59***	ผ่าน
17	+	6.95	0.21	4.50	1.87	<u>7.81</u> ***	.0000	.61***	ผ่าน
18	+	6.72	0.63	5.14	1.62	<u>5.51</u> ***	.0000	.54***	ผ่าน
19	-	6.72	0.70	4.53	1.50	<u>8.06</u> ***	.0000	.70***	ผ่าน
20	+	6.97	0.15	5.17	1.89	<u>5.73</u> ***	.0000	.52***	ผ่าน
α								0.88	

หมายเหตุ

ค่า t ที่ขีดเส้นใต้ เป็นการวิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน

ค่า r วิฤติ (133, .05, หนึ่งทาง) \approx .145

*p < .05, หนึ่งทาง. **p < .01, หนึ่งทาง. ***p < .001, หนึ่งทาง.

ตารางที่ ๒

ผลตารางการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ของ
มาตรวัดความเกี่ยวพันในชั้นพัฒนามาตร (N = 134)

องค์ประกอบที่หนึ่ง (ด้านบุคคล : Personal)

ข้อที่	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				t	p	ค่า CITC 7 ข้อ (N = 134)	ผลการ วิเคราะห์
		กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ							
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ					
		(n = 43)		(n = 35)					
		M	SD	M	SD				
1	+	6.21	1.18	4.92	1.28	4.53***	.0000	0.26***	ผ่าน
3	-	5.46	1.09	3.54	1.37	6.67***	.0000	0.29***	ผ่าน
4	+	5.49	1.26	4.08	1.28	4.76***	.0000	0.19***	ผ่าน
5	-	6.86	0.35	4.46	1.52	<u>9.38</u> ***	.0000	0.51***	ผ่าน
8	+	6.73	0.61	4.59	1.55	<u>7.78</u> ***	.0000	0.23***	ผ่าน
19	-	6.76	0.35	4.57	1.46	<u>9.29</u> ***	.0000	0.55***	ผ่าน
20	+	6.95	0.23	5.24	1.90	<u>5.39</u> ***	.0000	0.36***	ผ่าน
α								0.62	

หมายเหตุ

ค่า t ที่ขีดเส้นใต้ เป็นการวิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน

ค่า r วิฤติ (133, .05, หนึ่งหาง) \approx .145

*p < .05, หนึ่งหาง. **p < .01, หนึ่งหาง. ***p < .001, หนึ่งหาง.

ตารางที่ ๓

ผลตารางการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ของ
มาตรวัดความเกี่ยวพันในชั้นพัฒนามาตร (N = 134)

องค์ประกอบที่สอง (ด้านกายภาพ : Physical)

ข้อที่	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				t	p	ค่า CITC 6 ข้อ (N = 134)	ผลการ วิเคราะห์
		กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ							
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ					
		(n = 39)		(n = 31)					
		M	SD	M	SD				
6	+	6.61	0.59	4.21	1.87	<u>7.86</u> ***	.0000	0.25***	ผ่าน
11	+	6.63	0.63	4.21	1.55	<u>9.26</u> ***	.0000	0.32***	ผ่าน
12	-	6.13	0.74	3.88	1.33	<u>9.47</u> ***	.0000	0.55***	ผ่าน
13	+	6.97	0.16	5.10	1.56	<u>7.76</u> ***	.0000	0.61***	ผ่าน
14	-	6.97	0.16	4.93	1.58	<u>8.32</u> ***	.0000	0.46***	ผ่าน
16	-	6.97	0.16	5.05	1.48	<u>8.37</u> ***	.0000	0.58***	ผ่าน
α								0.71	

หมายเหตุ

ค่า t ที่ขีดเส้นใต้ เป็นการวิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน

ค่า r วิฤติ (133, .05, หนึ่งหาง) \approx .145

* $p < .05$, หนึ่งหาง. ** $p < .01$, หนึ่งหาง. *** $p < .001$, หนึ่งหาง.

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ ๔

ผลตารางการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ของ
มาตรวัดความเกี่ยวพันในชั้นพัฒนามาตร(N = 134)

องค์ประกอบที่สาม (ด้านสถานการณ์ : Situational)

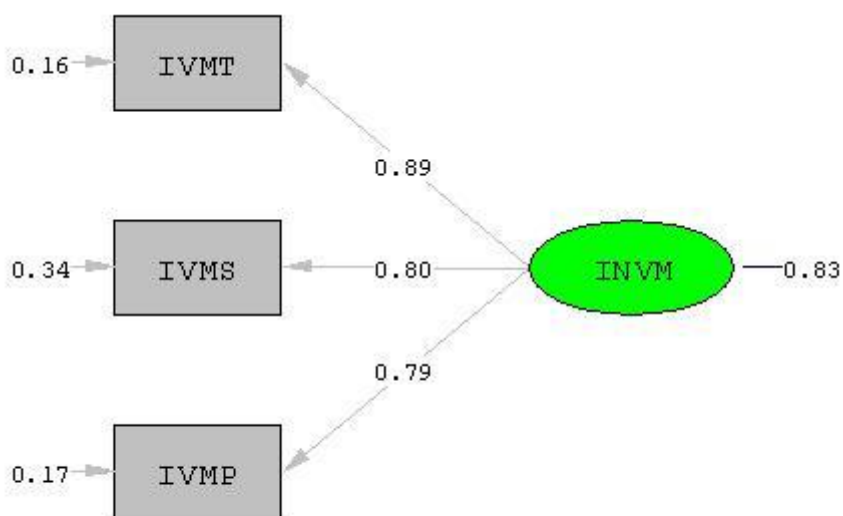
ข้อที่	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				t	p	ค่า CITC 7 ข้อ (N = 134)	ผลการ วิเคราะห์
		กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ							
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ					
		(n = 41)		(n = 35)					
		M	SD	M	SD				
2	-	5.85	0.78	4.13	1.60	<u>6.21</u> ***	.0000	.33***	ผ่าน
7	-	6.00	1.06	3.65	1.41	<u>8.67</u> ***	.0000	.55***	ผ่าน
9	-	6.34	0.79	3.88	1.30	10.85***	.0000	.69***	ผ่าน
10	+	5.17	1.45	3.88	1.30	4.35***	.0000	.17***	ผ่าน
15	-	6.94	0.32	4.63	1.88	<u>7.69</u> ***	.0000	.59***	ผ่าน
17	+	6.89	0.31	4.65	1.83	<u>7.65</u> ***	.0000	.55***	ผ่าน
18	+	6.72	0.58	5.08	1.51	<u>6.51</u> ***	.0000	.43***	ผ่าน
α								0.75	

หมายเหตุ

ค่า t ที่ขีดเส้นใต้ เป็นการวิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน

ค่า r วิฤติ (133, .05, หนึ่งหาง) \approx .145

*p < .05, หนึ่งหาง. **p < .01, หนึ่งหาง. ***p < .001, หนึ่งหาง.

Chi-Square=4.24, df=4, P-value=0.37416, RMSEA=0.021

ภาพที่ ๑1 ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานของมาตรวัดความเกี่ยวพันในชั้น พัฒนามาตร (N = 134)

ตารางที่ ๕ 5

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้และสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ

องค์ประกอบตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ			สปส.คะแนน องค์ประกอบ
	<i>b</i>	β	R^2	
IVMP	0.89	0.90	0.80	0.47
IVMS	0.80	0.78	0.61	0.20
IVMT	0.79	0.87	0.76	0.40

ภาคผนวก ช

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ใบรับรองโครงการวิจัย

AF 01-12

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารสถาบัน 2 ชั้น 4 ซอยจุฬาลงกรณ์ 62 ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทรศัพท์: 0-2218-8147 โทรสาร: 0-2218-8147 E-mail: eccou@chula.ac.th

COA No. 083/2555

ใบรับรองโครงการวิจัย

โครงการวิจัยที่ 039.1/55 : โมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ
ผู้วิจัยหลัก : นางสาววรรณ ลิขวิไลทัย
หน่วยงาน : คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ได้พิจารณา โดยใช้หลัก ของ The International Conference on Harmonization – Good Clinical Practice
(ICH-GCP) อนุมัติให้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวได้

ลงนาม.....
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ปริดา ทักคนประคัม)
ประธาน

ลงนาม.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันท์ ชัยชนะวงศาโรจน์)
กรรมการและเลขานุการ

วันที่รับรอง : 24 พฤษภาคม 2555

วันหมดอายุ : 23 พฤษภาคม 2556

เอกสารที่คณะกรรมการรับรอง

- 1) โครงการวิจัย
- 2) ข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย
- 3) ผู้วิจัย
- 4) แบบสอบถาม

ชื่อโครงการวิจัย..... 039.1/55
วันที่รับรอง..... 24 พ.ค. 2555
วันหมดอายุ..... 23 พ.ค. 2556

เงื่อนไข

1. ข้าพเจ้ารับทราบว่าเป็นการที่คงจริยธรรม หากดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัยก่อนได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยฯ
2. หากใบรับรองโครงการวิจัยหมดอายุ การดำเนินการวิจัยต้องยุติ เมื่อต้องการต่ออายุต้องขออนุมัติใหม่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 1 เดือน พร้อมส่งรายงานความก้าวหน้าการวิจัย
3. ต้องดำเนินการวิจัยตามที่ระบุไว้ในโครงการวิจัยอย่างเคร่งครัด
4. ใช้เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย ใบยินยอมของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย และเอกสารเชิญเข้าร่วมวิจัย (ถ้ามี) เฉพาะที่ประทับตราคณะกรรมการเท่านั้น
5. หากเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ร้ายแรงในสถานที่เก็บข้อมูลที่ขออนุมัติจากคณะกรรมการ ต้องรายงานคณะกรรมการภายใน 5 วันทำการ
6. หากมีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการวิจัย ให้ส่งคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยรับรองก่อนดำเนินการ
7. โครงการวิจัยไม่เกิน 1 ปี ส่งแบบรายงานสิ้นสุดโครงการวิจัย (AF 03-12) และบันทึกข้อมูลการวิจัยภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น สำหรับโครงการวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ให้ส่งบันทึกข้อมูลการวิจัย ภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น

ภาคผนวก ซ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

**รายงานผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของความเต็มใจที่จะบริจาคอวัยวะ
ด้วยโปรแกรมลิสเรล (Lisrel)**

DATE: 5/15/2014

TIME: 1:19

L I S R E L 8.72

BY

Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by

Scientific Software International, Inc.

7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100

Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.

Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140

Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2005

Use of this program is subject to the terms specified in the

Universal Copyright Convention.

Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file C:\Users\LEK\Desktop\PHSY\PHSY2-2.LS8:

TI
 DA NI=11 NO=510 MA=CM
 LA
 VAL KOD EMPC EMPD AFF COG BEH IVMP IVMS IVMT ODW
 KM
 1
 .090 1
 .399 .092 1
 -.035 -.034 .133 1
 .361 .084 .468 .090 1
 .345 .159 .539 .138 .762 1
 .378 .135 .453 .091 .694 .650 1
 .291 .085 .265 .049 .383 .331 .408 1
 .298 .062 .252 .043 .409 .349 .450 .748 1
 .313 .080 .289 .042 .406 .358 .448 .758 .782 1
 .099 .055 .055 .098 .226 .143 .365 .393 .386 .408 1
 ME
 4.125 1.547 3.486 2.945 3.866 3.951 3.699 2.567 2.326 2.574 5.439
 SD
 0.607 0.159 0.424 0.346 0.689 0.733 0.639 0.878 1.022 0.965 0.975
 SE
 3 4 5 6 7 8 9 10 11 1 2 /
 MO NX=2 NY=9 NK=2 NE=4 LX=FU,FI LY=FU,FI TD=FU,FI TE=FU,FI BE=FU,FI GA=FU,FI PS=FU,FI PH=FU,FI
 LE
 EMP ATT INV ODW
 LK
 VAL KNOW
 FR LX 1 1 LX 2 2
 VA .08 TD 1 1

VA .01 TD 2 2
 FR PH 1 1 PH 2 2
 FR LY 1 1 LY 2 1 LY 3 2 LY 4 2 LY 5 2 LY 6 3 LY 7 3 LY 8 3 LY 9 4
 FR TE 1 1
 ST .07 TE 2 2
 FR TE 3 3 TE 4 4 TE 5 5 TE 6 6 TE 7 7 TE 8 8
 VA .01 TE 9 9
 FR PS 1 1 PS 2 2 PS 3 3 PS 4 4
 ST .06 GA 1 1
 FR GA 2 1 GA 3 1 GA 2 2
 st .2 GA 4 2
 FR BE 4 1 BE 4 2 BE 3 1 BE 2 3
 fr te 2 4 te 3 4 th 1 1 th 2 1
 fr ps 3 4 ps 2 1 td 2 1
 fr te 5 9 te 4 1
 fr te 2 2
 fr th 2 3
 PD
 OU MI AD=OFF EP=0.01 SE TV EF SS RS FS SC

TI

Number of Input Variables 11
 Number of Y - Variables 9
 Number of X - Variables 2
 Number of ETA - Variables 4
 Number of KSI - Variables 2
 Number of Observations 510

TI

Covariance Matrix

	EMPC	EMPD	AFF	COG	BEH	IVMP
EMPC	0.18					
EMPD	0.02	0.12				
AFF	0.14	0.02	0.47			
COG	0.17	0.03	0.38	0.54		
BEH	0.12	0.02	0.31	0.30	0.41	
IVMP	0.10	0.01	0.23	0.21	0.23	0.77
IVMS	0.11	0.02	0.29	0.26	0.29	0.67
IVMT	0.12	0.01	0.27	0.25	0.28	0.64
ODW	0.02	0.03	0.15	0.10	0.23	0.34
VAL	0.10	-0.01	0.15	0.15	0.15	0.16
KOD	0.01	0.00	0.01	0.02	0.01	0.01

Covariance Matrix

	IVMS	IVMT	ODW	VAL	KOD
IVMS	1.04				
IVMT	0.77	0.93			

ODW	0.38	0.38	0.95		
VAL	0.18	0.18	0.06	0.37	
KOD	0.01	0.01	0.01	0.01	0.03

TI

Parameter Specifications

LAMBDA-Y

	EMP	ATT	INV	ODW
EMPC	0	0	0	0
EMPD	1	0	0	0
AFF	0	0	0	0
COG	0	2	0	0
BEH	0	3	0	0
IVMP	0	0	0	0
IVMS	0	0	4	0
IVMT	0	0	5	0
ODW	0	0	0	0

LAMBDA-X

	VAL	KNOW
VAL	6	0
KOD	0	7

BETA

	EMP	ATT	INV	ODW
EMP	0	0	0	0
ATT	0	0	8	0
INV	9	0	0	0
ODW	10	11	0	0

GAMMA

	VAL	KNOW
EMP	0	0
ATT	12	13
INV	14	0
ODW	0	0

PSI

	EMP	ATT	INV	ODW
EMP	15			
ATT	16	17		
INV	0	0	18	
ODW	0	0	19	20

THETA-EPS						
	EMPC	EMPD	AFF	COG	BEH	IVMP
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
EMPC	21					
EMPD	0	22				
AFF	0	0	23			
COG	24	25	26	27		
BEH	0	0	0	0	28	
IVMP	0	0	0	0	0	29
IVMS	0	0	0	0	0	0
IVMT	0	0	0	0	0	0
ODW	0	0	0	0	32	0

THETA-EPS			
	IVMS	IVMT	ODW
	-----	-----	-----
IVMS	30		
IVMT	0	31	
ODW	0	0	0

THETA-DELTA-EPS						
	EMPC	EMPD	AFF	COG	BEH	IVMP
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
VAL	33	0	0	0	0	0
KOD	34	0	35	0	0	0

THETA-DELTA-EPS			
	IVMS	IVMT	ODW
	-----	-----	-----
VAL	0	0	0
KOD	0	0	0

THETA-DELTA		
	VAL	KOD
	-----	-----
VAL	0	
KOD	36	0

TI

Number of Iterations = 25

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-Y				
	EMP	ATT	INV	ODW
	-----	-----	-----	-----
EMPC	0.38	--	--	--
EMPD	0.06	--	--	--
	(0.02)			
	2.33			

AFF	--	0.56	--	--
COG	--	0.56	--	--
		(0.02)		
		22.58		
BEH	--	0.53	--	--
		(0.03)		
		16.81		
IVMP	--	--	0.74	--
IVMS	--	--	0.89	--
			(0.04)	
			24.53	
IVMT	--	--	0.86	--
			(0.03)	
			25.03	
ODW	--	--	--	0.98
LAMBDA-X				
	VAL	KNOW		
	-----	-----		
VAL	0.54	--		
	(0.02)			
	24.97			
KOD	--	0.12		
		(0.01)		
		19.46		
BETA				
	EMP	ATT	INV	ODW
	-----	-----	-----	-----
EMP	--	--	--	--
ATT	--	--	0.27	--
			(0.08)	
			3.22	
INV	0.30	--	--	--
	(0.12)			
	2.44			
ODW	0.03	0.07	--	--
	(0.06)	(0.07)		
	0.50	1.03		
GAMMA				
	VAL	KNOW		
	-----	-----		
EMP	0.16	--		
ATT	0.39	0.19		
	(0.06)	(0.05)		
	6.47	3.47		

INV	0.32	--
	(0.05)	
	6.26	
ODW	--	0.20

Covariance Matrix of ETA and KSI

	EMP	ATT	INV	ODW	VAL	KNOW
EMP	1.00					
ATT	0.62	1.00				
INV	0.35	0.55	1.00			
ODW	0.07	0.23	0.41	1.00		
VAL	0.16	0.49	0.36	0.04	1.00	
KNOW	--	0.19	--	0.22	--	1.00

PHI

Note: This matrix is diagonal.

VAL	KNOW
1.00	1.00

PSI

	EMP	ATT	INV	ODW
EMP	0.97 (0.38) 2.58			
ATT	0.46 (0.06) 7.55	0.58 (0.07) 8.26		
INV	--	--	0.78 (0.08) 9.56	
ODW	--	--	0.36 (0.05) 7.24	0.93 (0.06) 15.07

Squared Multiple Correlations for Structural Equations

EMP	ATT	INV	ODW
0.03	0.42	0.22	0.07

Squared Multiple Correlations for Reduced Form

EMP	ATT	INV	ODW
0.03	0.28	0.13	0.05

Reduced Form

	VAL	KNOW
EMP	0.16	--
ATT	0.49 (0.05)	0.19 (0.05)
	9.25	3.47
INV	0.36 (0.05)	--
	7.29	
ODW	0.04 (0.03)	0.22 (0.01)
	1.30	16.10

THETA-EPS

	EMPC	EMPD	AFF	COG	BEH	IVMP
EMPC	0.04 (0.05) 0.67					
EMPD	--	0.12 (0.01) 15.76				
AFF	--	--	0.16 (0.02) 8.64			
COG	0.03 (0.01) 4.15	0.02 (0.01) 2.27	0.06 (0.02) 3.99	0.22 (0.02) 10.46		
BEH	--	--	--	--	0.12 (0.01) 7.93	
IVMP	--	--	--	--	--	0.21 (0.02) 11.65
IVMS	--	--	--	--	--	--
IVMT	--	--	--	--	--	--
ODW	--	--	--	--	0.10 (0.02) 5.26	--

THETA-EPS

	IVMS	IVMT	ODW
IVMS	0.24 (0.02) 10.36		

IVMT	--	0.19 (0.02) 9.47	
ODW	--	--	0.01

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

EMPC	EMPD	AFF	COG	BEH	IVMP
-----	-----	-----	-----	-----	-----
0.80	0.03	0.67	0.59	0.71	0.72

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

IVMS	IVMT	ODW
-----	-----	-----
0.77	0.79	0.99

THETA-DELTA-EPS

	EMPC	EMPD	AFF	COG	BEH	IVMP
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
VAL	0.07 (0.01) 6.23	--	--	--	--	--
KOD	0.00 (0.00) 1.48	--	-0.01 (0.00) -3.17	--	--	--

THETA-DELTA-EPS

	IVMS	IVMT	ODW
	-----	-----	-----
VAL	--	--	--
KOD	--	--	--

THETA-DELTA

	VAL	KOD
	-----	-----
VAL	0.08	
KOD	0.00 (0.00) 0.90	0.01

Squared Multiple Correlations for X - Variables

VAL	KOD
-----	-----
0.78	0.61

Goodness of Fit Statistics
 Degrees of Freedom = 30
 Minimum Fit Function Chi-Square = 42.58 (P = 0.064)
 Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 41.16 (P = 0.084)
 Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 11.16
 90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 32.11)
 Minimum Fit Function Value = 0.084
 Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.022
 90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.0 ; 0.063)
 Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.027
 90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.046)
 P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.98

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.22
 90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.20 ; 0.26)
 ECVI for Saturated Model = 0.26
 ECVI for Independence Model = 7.28

Chi-Square for Independence Model with 55 Degrees of Freedom = 3684.89
 Independence AIC = 3706.89
 Model AIC = 113.16
 Saturated AIC = 132.00
 Independence CAIC = 3764.47
 Model CAIC = 301.60
 Saturated CAIC = 477.47

Normed Fit Index (NFI) = 0.99
 Non-Normed Fit Index (NNFI) = 0.99
 Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.54
 Comparative Fit Index (CFI) = 1.00
 Incremental Fit Index (IFI) = 1.00
 Relative Fit Index (RFI) = 0.98
 Critical N (CN) = 609.36

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.014
 Standardized RMR = 0.033
 Goodness of Fit Index (GFI) = 0.99
 Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.97
 Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.45

TI

Fitted Covariance Matrix

	EMPC	EMPD	AFF	COG	BEH	IVMP
EMPC	0.18					
EMPD	0.02	0.12				
AFF	0.13	0.02	0.47			
COG	0.16	0.04	0.38	0.53		

BEH	0.13	0.02	0.30	0.30	0.40	
IVMP	0.10	0.02	0.23	0.23	0.22	0.76
IVMS	0.12	0.02	0.28	0.28	0.26	0.66
IVMT	0.11	0.02	0.27	0.27	0.25	0.63
ODW	0.03	0.00	0.12	0.12	0.22	0.30
VAL	0.10	0.00	0.15	0.15	0.14	0.15
KOD	0.00	--	0.00	0.01	0.01	--

Fitted Covariance Matrix

	IVMS	IVMT	ODW	VAL	KOD
IVMS	1.03				
IVMT	0.76	0.92			
ODW	0.36	0.34	0.97		
VAL	0.17	0.17	0.02	0.37	
KOD	--	--	0.03	0.00	0.03

Fitted Residuals

	EMPC	EMPD	AFF	COG	BEH	IVMP
EMPC	0.00					
EMPD	0.00	0.00				
AFF	0.00	0.00	0.00			
COG	0.00	0.00	0.00	0.01		
BEH	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
IVMP	0.00	0.00	0.00	-0.02	0.01	0.01
IVMS	-0.01	0.00	0.01	-0.02	0.03	0.01
IVMT	0.00	0.00	0.00	-0.01	0.02	0.01
ODW	0.00	0.03	0.03	-0.02	0.01	0.04
VAL	0.00	-0.01	0.00	0.01	0.01	0.01
KOD	0.00	0.00	0.01	0.01	0.00	0.01

Fitted Residuals

	IVMS	IVMT	ODW	VAL	KOD
IVMS	0.01				
IVMT	0.01	0.01			
ODW	0.03	0.04	-0.02		
VAL	0.01	0.02	0.04	0.00	
KOD	0.01	0.01	-0.02	0.01	0.00

Summary Statistics for Fitted Residuals

Smallest Fitted Residual = -0.02

Median Fitted Residual = 0.00

Largest Fitted Residual = 0.04

Stemleaf Plot

```
- 2|32
- 1|88532
- 0|95333321000000
0|11111222444555555556678
1|0000001111226
2|4789
3|17
4|02
```

Standardized Residuals

	EMPC	EMPD	AFF	COG	BEH	IVMP
EMPC	0.17					
EMPD	-1.26	-0.03				
AFF	1.22	0.20	1.22			
COG	1.56	-0.29	1.64	1.84		
BEH	-0.81	0.18	1.87	1.09	1.98	
IVMP	0.05	-0.02	0.05	-1.13	0.84	2.02
IVMS	-1.15	-0.22	0.76	-0.90	2.46	1.85
IVMT	0.75	-0.27	0.29	-0.80	2.11	1.54
ODW	-0.77	1.95	2.63	-1.53	2.15	2.13
VAL	-0.11	-1.36	0.32	0.55	0.93	0.89
KOD	1.84	-0.76	2.30	1.56	0.42	1.92

Standardized Residuals

	IVMS	IVMT	ODW	VAL	KOD
IVMS	2.07				
IVMT	1.73	2.06			
ODW	1.43	2.37	-1.61		
VAL	0.91	1.56	1.79	1.31	
KOD	1.40	1.80	-2.68	3.10	-3.73

Summary Statistics for Standardized Residuals

Smallest Standardized Residual = -3.73

Median Standardized Residual = 0.92

Largest Standardized Residual = 3.10

Stemleaf Plot

```
- 3|7
- 2|7
- 1|654321
- 0|98888332100
0|112223346888999
1|122344566667888899
```

2|000111113456

3|1

Largest Negative Standardized Residuals

Residual for KOD and ODW -2.68

Residual for KOD and KOD -3.73

Largest Positive Standardized Residuals

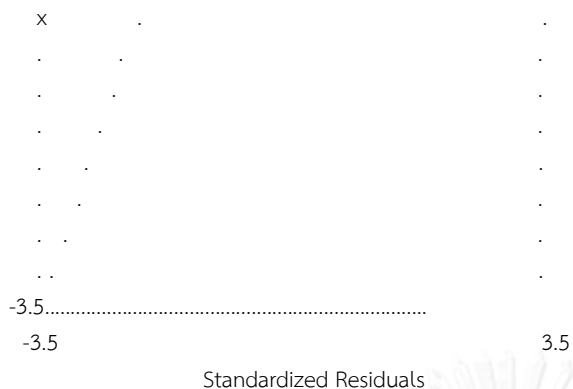
Residual for ODW and AFF 2.63

Residual for KOD and VAL 3.10

TI

Qplot of Standardized Residuals

TI

Modification Indices and Expected Change

Modification Indices for LAMBDA-Y

	EMP	ATT	INV	ODW
EMPC	--	--	--	--
EMPD	--	--	--	4.52
AFF	--	--	--	3.47
COG	--	--	4.21	5.35
BEH	--	--	--	--
IVMP	--	--	--	--
IVMS	--	--	--	--
IVMT	--	--	--	--
ODW	--	--	--	--

Expected Change for LAMBDA-Y

	EMP	ATT	INV	ODW
EMPC	--	--	--	--
EMPD	--	--	--	0.03
AFF	--	--	--	0.04
COG	--	--	-0.06	-0.05
BEH	--	--	--	--
IVMP	--	--	--	--
IVMS	--	--	--	--
IVMT	--	--	--	--
ODW	--	--	--	--

Standardized Expected Change for LAMBDA-Y

	EMP	ATT	INV	ODW
EMPC	--	--	--	--
EMPD	--	--	--	0.03
AFF	--	--	--	0.04

COG	--	--	-0.06	-0.05
BEH	--	--	--	--
IVMP	--	--	--	--
IVMS	--	--	--	--
IVMT	--	--	--	--
ODW	--	--	--	--

Completely Standardized Expected Change for LAMBDA-Y

	EMP	ATT	INV	ODW
EMPC	--	--	--	--
EMPD	--	--	--	0.09
AFF	--	--	--	0.06
COG	--	--	-0.08	-0.07
BEH	--	--	--	--
IVMP	--	--	--	--
IVMS	--	--	--	--
IVMT	--	--	--	--
ODW	--	--	--	--

Modification Indices for LAMBDA-X

	VAL	KNOW
VAL	--	--
KOD	8.26	--

Expected Change for LAMBDA-X

	VAL	KNOW
VAL	--	--
KOD	0.06	--

Standardized Expected Change for LAMBDA-X

	VAL	KNOW
VAL	--	--
KOD	0.06	--

Completely Standardized Expected Change for LAMBDA-X

	VAL	KNOW
VAL	--	--
KOD	0.35	--

No Non-Zero Modification Indices for BETA

Modification Indices for GAMMA

	VAL	KNOW
EMP	--	--
ATT	--	--
INV	--	8.81
ODW	--	11.76

Expected Change for GAMMA

	VAL	KNOW
EMP	--	--
ATT	--	--
INV	--	0.17
ODW	--	-0.18

Standardized Expected Change for GAMMA

	VAL	KNOW
EMP	--	--
ATT	--	--
INV	--	0.17
ODW	--	-0.18

No Non-Zero Modification Indices for PHI

No Non-Zero Modification Indices for PSI

Modification Indices for THETA-EPS

	EMPC	EMPD	AFF	COG	BEH	IVMP
EMPC	--	--	--	--	--	--
EMPD	--	--	--	--	--	--
AFF	1.36	0.17	--	--	--	--
COG	--	--	--	--	--	--
BEH	1.41	--	2.05	2.06	--	--
IVMP	0.32	--	--	--	0.96	--
IVMS	2.06	--	--	--	2.20	--
IVMT	0.97	0.27	0.26	--	--	--
ODW	--	5.81	3.44	3.56	--	--

Modification Indices for THETA-EPS

	IVMS	IVMT	ODW
IVMS	--	--	--
IVMT	--	--	--
ODW	--	--	--

Expected Change for THETA-EPS

	EMPC	EMPD	AFF	COG	BEH	IVMP
EMPC	--					
EMPD	--	--				
AFF	0.01	0.00	--			
COG	--	--	--	--		
BEH	-0.01	--	-0.02	0.02	--	
IVMP	0.00	--	--	--	-0.01	--
IVMS	-0.01	--	--	--	0.02	--
IVMT	0.01	0.00	0.00	--	--	--
ODW	--	0.03	0.03	-0.03	--	--

Expected Change for THETA-EPS

	IVMS	IVMT	ODW
IVMS	--		
IVMT	--	--	
ODW	--	--	--

Completely Standardized Expected Change for THETA-EPS

	EMPC	EMPD	AFF	COG	BEH	IVMP
EMPC	--					
EMPD	--	--				
AFF	0.04	0.01	--			
COG	--	--	--	--		
BEH	-0.04	--	-0.05	0.05	--	
IVMP	0.01	--	--	--	-0.02	--
IVMS	-0.03	--	--	--	0.02	--
IVMT	0.02	-0.01	-0.01	--	--	--
ODW	--	0.09	0.05	-0.05	--	--

Completely Standardized Expected Change for THETA-EPS

	IVMS	IVMT	ODW
IVMS	--		
IVMT	--	--	
ODW	--	--	--

Modification Indices for THETA-DELTA-EPS

	EMPC	EMPD	AFF	COG	BEH	IVMP
VAL	--	1.44	--	--	--	--
KOD	--	1.71	--	0.36	0.10	1.41

Modification Indices for THETA-DELTA-EPS

	IVMS	IVMT	ODW
VAL	--	--	2.95
KOD	--	0.63	10.74

Expected Change for THETA-DELTA-EPS

	EMPC	EMPD	AFF	COG	BEH	IVMP
VAL	--	-0.01	--	--	--	--
KOD	--	0.00	--	0.00	0.00	0.00

Expected Change for THETA-DELTA-EPS

	IVMS	IVMT	ODW
VAL	--	--	0.05
KOD	--	0.00	-0.02

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA-EPS

	EMPC	EMPD	AFF	COG	BEH	IVMP
VAL	--	-0.05	--	--	--	--
KOD	--	-0.06	--	0.02	-0.01	0.03

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA-EPS

	IVMS	IVMT	ODW
VAL	--	--	0.08
KOD	--	0.02	-0.13

Modification Indices for THETA-DELTA

Note: This matrix is diagonal.

VAL	KOD
--	9.53

Expected Change for THETA-DELTA

Note: This matrix is diagonal.

VAL	KOD
--	0.02

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA

Note: This matrix is diagonal.

VAL	KOD
--	0.89

Maximum Modification Index is 11.76 for Element (4, 2) of GAMMA

TI

Factor Scores Regressions

ETA

	EMPC	EMPD	AFF	COG	BEH	IVMP
EMP	2.20	0.08	0.29	-0.28	0.30	0.03
ATT	0.17	0.00	0.45	0.21	0.70	0.05
INV	0.02	0.00	0.03	0.02	0.02	0.31
ODW	0.10	0.00	0.21	0.10	-0.59	0.01

ETA

	IVMS	IVMT	ODW	VAL	KOD
EMP	0.04	0.04	-0.07	-0.55	-0.24
ATT	0.05	0.06	-0.08	0.07	0.45
INV	0.33	0.40	0.05	0.04	-0.08
ODW	0.01	0.01	1.08	0.05	0.12

KSI

	EMPC	EMPD	AFF	COG	BEH	IVMP
VAL	-0.96	0.07	0.03	0.22	0.22	0.03
KNOW	-0.23	0.01	0.34	-0.04	-0.03	-0.03

KSI

	IVMS	IVMT	ODW	VAL	KOD
VAL	0.03	0.03	-0.07	1.51	-0.21
KNOW	-0.03	-0.03	0.09	-0.06	4.81

TI

Standardized Solution

LAMBDA-Y

	EMP	ATT	INV	ODW
EMPC	0.38	--	--	--
EMPD	0.06	--	--	--
AFF	--	0.56	--	--
COG	--	0.56	--	--
BEH	--	0.53	--	--
IVMP	--	--	0.74	--
IVMS	--	--	0.89	--
IVMT	--	--	0.86	--
ODW	--	--	--	0.98

LAMBDA-X

	VAL	KNOW
VAL	0.54	--
KOD	--	0.12

BETA

	EMP	ATT	INV	ODW
EMP	--	--	--	--
ATT	--	--	0.27	--
INV	0.30	--	--	--
ODW	0.03	0.07	--	--

GAMMA

	VAL	KNOW
EMP	0.16	--
ATT	0.39	0.19
INV	0.32	--
ODW	--	0.20

Correlation Matrix of ETA and KSI

	EMP	ATT	INV	ODW	VAL	KNOW
EMP	1.00					
ATT	0.62	1.00				
INV	0.35	0.55	1.00			
ODW	0.07	0.23	0.41	1.00		
VAL	0.16	0.49	0.36	0.04	1.00	
KNOW	--	0.19	--	0.22	--	1.00

PSI

	EMP	ATT	INV	ODW
EMP	0.97			
ATT	0.46	0.58		
INV	--	--	0.78	
ODW	--	--	0.36	0.93

Regression Matrix ETA on KSI (Standardized)

	VAL	KNOW
EMP	0.16	--
ATT	0.49	0.19
INV	0.36	--
ODW	0.04	0.22

TI
Completely Standardized Solution

LAMBDA-Y				
	EMP	ATT	INV	ODW
EMPC	0.90	--	--	--
EMPD	0.17	--	--	--
AFF	--	0.82	--	--
COG	--	0.77	--	--
BEH	--	0.84	--	--
IVMP	--	--	0.85	--
IVMS	--	--	0.88	--
IVMT	--	--	0.89	--
ODW	--	--	--	0.99

LAMBDA-X	
VAL	KNOW
VAL	0.88
KOD	--
	0.78

BETA				
	EMP	ATT	INV	ODW
EMP	--	--	--	--
ATT	--	--	0.27	--
INV	0.30	--	--	--
ODW	0.03	0.07	--	--

GAMMA	
VAL	KNOW
EMP	0.16
ATT	0.39
INV	0.32
ODW	--
	0.20

Correlation Matrix of ETA and KSI

	EMP	ATT	INV	ODW	VAL	KNOW
EMP	1.00					
ATT	0.62	1.00				
INV	0.35	0.55	1.00			
ODW	0.07	0.23	0.41	1.00		
VAL	0.16	0.49	0.36	0.04	1.00	
KNOW	--	0.19	--	0.22	--	1.00

PSI
EMP ATT INV ODW

EMP	0.97			
ATT	0.46	0.58		
INV	--	--	0.78	
ODW	--	--	0.36	0.93

THETA-EPS
EMPC EMPD AFF COG BEH IVMP

EMPC	0.20					
EMPD	--	0.97				
AFF	--	--	0.33			
COG	0.10	0.06	0.13	0.41		
BEH	--	--	--	--	0.29	
IVMP	--	--	--	--	--	0.28
IVMS	--	--	--	--	--	--
IVMT	--	--	--	--	--	--
ODW	--	--	--	--	0.16	--

THETA-EPS
IVMS IVMT ODW

IVMS	0.23		
IVMT	--	0.21	
ODW	--	--	0.01

THETA-DELTA-EPS
EMPC EMPD AFF COG BEH IVMP

VAL	0.28	--	--	--	--	--
KOD	0.06	--	-0.08	--	--	--

THETA-DELTA-EPS
IVMS IVMT ODW

VAL	--	--	--
KOD	--	--	--

THETA-DELTA
VAL KOD

VAL	0.22	
KOD	0.04	0.39

Regression Matrix ETA on KSI (Standardized)

	VAL	KNOW
EMP	0.16	--
ATT	0.49	0.19
INV	0.36	--
ODW	0.04	0.22

TI

Total and Indirect Effects

Total Effects of KSI on ETA

	VAL	KNOW
EMP	0.16	--
ATT	0.49	0.19
	(0.05)	(0.05)
	9.25	3.47
INV	0.36	--
	(0.05)	
	7.29	
ODW	0.04	0.22
	(0.03)	(0.01)
	1.30	16.10

Indirect Effects of KSI on ETA

	VAL	KNOW
EMP	--	--
ATT	0.10	--
	(0.03)	
	3.24	
INV	0.05	--
	(0.02)	
	2.44	
ODW	0.04	0.01
	(0.03)	(0.01)
	1.30	1.02

Total Effects of ETA on ETA

	EMP	ATT	INV	ODW
EMP	--	--	--	--
ATT	0.08	--	0.27	--
	(0.02)		(0.08)	
	3.80		3.22	
INV	0.30	--	--	--
	(0.12)			
	2.44			

ODW	0.03	0.07	0.02	--
	(0.06)	(0.07)	(0.02)	
	0.63	1.03	1.11	

Largest Eigenvalue of B*B' (Stability Index) is 0.090

Indirect Effects of ETA on ETA

	EMP	ATT	INV	ODW
EMP	--	--	--	--
ATT	0.08	--	--	--
	(0.02)			
	3.80			
INV	--	--	--	--
ODW	0.01	--	0.02	--
	(0.01)		(0.02)	
	0.98		1.11	

Total Effects of ETA on Y

	EMP	ATT	INV	ODW
EMPC	0.38	--	--	--
EMPD	0.06	--	--	--
	(0.02)			
	2.33			
AFF	0.05	0.56	0.15	--
	(0.01)		(0.05)	
	3.80		3.22	
COG	0.05	0.56	0.15	--
	(0.01)	(0.02)	(0.05)	
	3.79	22.58	3.25	
BEH	0.04	0.53	0.14	--
	(0.01)	(0.03)	(0.04)	
	3.80	16.81	3.24	
IVMP	0.22	--	0.74	--
	(0.09)			
	2.44			
IVMS	0.27	--	0.89	--
	(0.11)		(0.04)	
	2.44		24.53	
IVMT	0.26	--	0.86	--
	(0.10)		(0.03)	
	2.44		25.03	
ODW	0.03	0.07	0.02	0.98
	(0.05)	(0.07)	(0.02)	
	0.63	1.03	1.11	

Indirect Effects of ETA on Y

	EMP	ATT	INV	ODW
EMPC	--	--	--	--
EMPD	--	--	--	--
AFF	0.05 (0.01) 3.80	--	0.15 (0.05) 3.22	--
COG	0.05 (0.01) 3.79	--	0.15 (0.05) 3.25	--
BEH	0.04 (0.01) 3.80	--	0.14 (0.04) 3.24	--
IVM	0.22 (0.09) 2.44	--	--	--
IVMS	0.27 (0.11) 2.44	--	--	--
IVMT	0.26 (0.10) 2.44	--	--	--
ODW	0.03 (0.05) 0.63	0.07 (0.07) 1.03	0.02 (0.02) 1.11	--

Total Effects of KSI on Y

	VAL	KNOW
EMPC	0.06	--
EMPD	0.01 (0.00) 2.33	--
AFF	0.28 (0.03) 9.25	0.11 (0.03) 3.47
COG	0.28 (0.03) 9.10	0.11 (0.03) 3.42
BEH	0.26 (0.03) 9.37	0.10 (0.03) 3.47
IVMP	0.27 (0.04) 7.29	--

IVMS	0.32	--
	(0.04)	
	7.33	
IVMT	0.31	--
	(0.04)	
	7.34	
ODW	0.04	0.21
	(0.03)	(0.01)
	1.30	16.10

TI

Standardized Total and Indirect Effects

Standardized Total Effects of KSI on ETA

	VAL	KNOW
EMP	0.16	--
ATT	0.49	0.19
INV	0.36	--
ODW	0.04	0.22

Standardized Indirect Effects of KSI on ETA

	VAL	KNOW
EMP	--	--
ATT	0.10	--
INV	0.05	--
ODW	0.04	0.01

Standardized Total Effects of ETA on ETA

	EMP	ATT	INV	ODW
EMP	--	--	--	--
ATT	0.08	--	0.27	--
INV	0.30	--	--	--
ODW	0.03	0.07	0.02	--

Standardized Indirect Effects of ETA on ETA

	EMP	ATT	INV	ODW
EMP	--	--	--	--
ATT	0.08	--	--	--
INV	--	--	--	--
ODW	0.01	--	0.02	--

Standardized Total Effects of ETA on Y

	EMP	ATT	INV	ODW
EMPC	0.38	--	--	--
EMPD	0.06	--	--	--
AFF	0.05	0.56	0.15	--
COG	0.05	0.56	0.15	--
BEH	0.04	0.53	0.14	--
IVMP	0.22	--	0.74	--
IVMS	0.27	--	0.89	--
IVMT	0.26	--	0.86	--
ODW	0.03	0.07	0.02	0.98

Completely Standardized Total Effects of ETA on Y

	EMP	ATT	INV	ODW
EMPC	0.90	--	--	--
EMPD	0.17	--	--	--
AFF	0.07	0.82	0.22	--
COG	0.06	0.77	0.21	--
BEH	0.07	0.84	0.23	--
IVMP	0.25	--	0.85	--
IVMS	0.26	--	0.88	--
IVMT	0.27	--	0.89	--
ODW	0.03	0.07	0.02	0.99

Standardized Indirect Effects of ETA on Y

	EMP	ATT	INV	ODW
EMPC	--	--	--	--
EMPD	--	--	--	--
AFF	0.05	--	0.15	--
COG	0.05	--	0.15	--
BEH	0.04	--	0.14	--
IVMP	0.22	--	--	--
IVMS	0.27	--	--	--
IVMT	0.26	--	--	--
ODW	0.03	0.07	0.02	--

Completely Standardized Indirect Effects of ETA on Y

	EMP	ATT	INV	ODW
EMPC	--	--	--	--
EMPD	--	--	--	--
AFF	0.07	--	0.22	--
COG	0.06	--	0.21	--
BEH	0.07	--	0.23	--
IVMP	0.25	--	--	--

IVMS	0.26	--	--	--
IVMT	0.27	--	--	--
ODW	0.03	0.07	0.02	--

Standardized Total Effects of KSI on Y

	VAL	KNOW
EMPC	0.06	--
EMPD	0.01	--
AFF	0.28	0.11
COG	0.28	0.11
BEH	0.26	0.10
IVMP	0.27	--
IVMS	0.32	--
IVMT	0.31	--
ODW	0.04	0.21

Completely Standardized Total Effects of KSI on Y

	VAL	KNOW
EMPC	0.14	--
EMPD	0.03	--
AFF	0.40	0.15
COG	0.38	0.15
BEH	0.41	0.16
IVMP	0.31	--
IVMS	0.32	--
IVMT	0.33	--
ODW	0.04	0.22

Time used: 0.094 Seconds

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาววรวรรณ ลีชวลิตชัย เกิดเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2522 จังหวัด กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนพระแม่มาลีสาทร และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต (บธ.บ.) สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ในปีการศึกษา 2547 ปัจจุบันทำงานที่บริษัท นานตีอินเตอร์เทรด จำกัด ตำแหน่ง หัวหน้าแผนกธุรการขาย ฝ่ายขายสินค้าอุตสาหกรรม และได้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาประยุกต์ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2553

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY